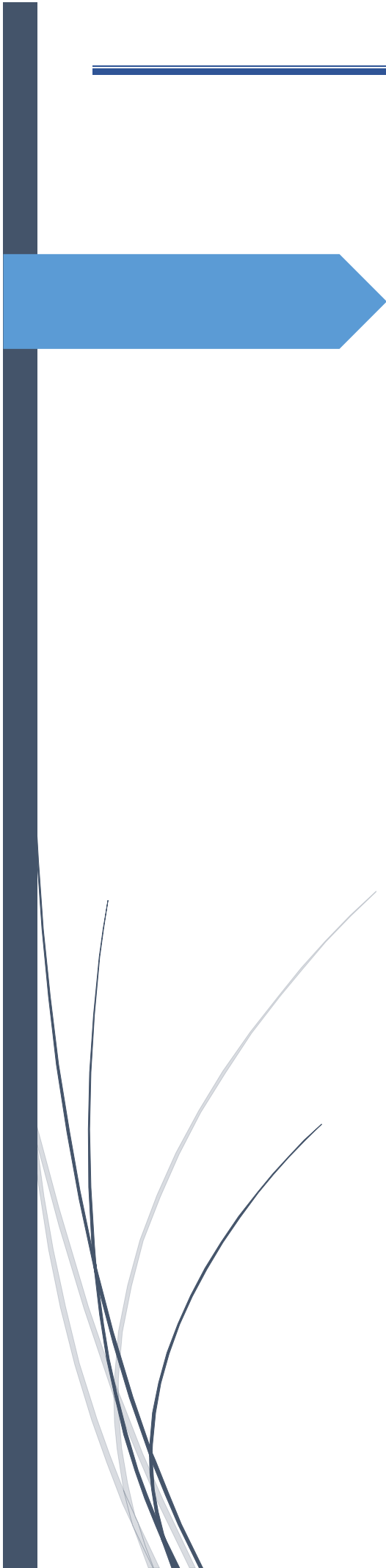




PUSZTADOBOSI ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**„Amit teszünk, csak egy csepp az óceánban,
de ha ez a csepp nem volna benne az óceánban,
akkor az óceán kisebb lenne ezzel a hiányzó cseppel.”**

Teréz anya

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény általános jellemzői.....	6
A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	8
H E L Y Z E T E L E M Z É S.....	9
Az intézmény története.....	9
Tárgyi feltételeink	9
A szociális környezet	10
Tanulói összetétel.....	11
Tanulói létszámok alakulása	11
Személyi feltételek	11
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	12
Nemzeti alaptanterv.....	12
Fejlesztési területek-nevelési célok.....	13
Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek.....	16
Kulcskompetenciák, a kompetencia alapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása.....	20
Kulcskompetenciák	20
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	28
Az iskolai alapelvek, célok és feladatok tartalmi meghatározása	33
Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam.....	37
Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés	41
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI.....	45
A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai	46
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei	49
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat	55
A személyiségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai.....	56
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEKET	58
Egészségnevelési program	58
Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat.....	68
KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM.....	69
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat	72
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	76
Iskolánkban tanító pedagógus alapvető feladatai.....	76
Az osztályfőnök feladatai.....	77
Az otthoni, napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	79
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	80
KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK	80
A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása	82
AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ.....	88
AZ ISKOLAI FEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI.....	89
Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái	102
Kiemelten tehetséges tanuló.....	103

Tehetséggondozás, képességfejlesztés	103
HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK	105
A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTEL JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE	107
AZ ISKOLA MEGLÉVŐ KAPCSOLATRENDSZERE.....	108
Közösségfejlesztési tevékenység keretei.....	109
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	109
A TANULÓ FELVÉTELE ÉS AZ ÁTVÉTELE, A TANULÓK OSZTÁLYBA, CSOPORTBA VALÓ BEOSZTÁSA	111
AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDEJE.....	115
Hagyományok, éves rendezvények	117
HELYI TANINTERV	119
<i>Felső tagozat</i>	125
A Nemzeti alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	126
A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJÁT, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI.....	130
Az írásbeli beszámoltatás formái	135
Magasabb évfolyamba lépés feltételei	135
A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	136
A TANULÓ SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI	138
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	139
A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	140
A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	140
Az iskolai hátrányok rendszere	140
A hátrányok típusai	141
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK	142
A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képességkibontakoztató fejlesztésének pedagógiai rendszere és iskolai programja.....	142
Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése az integrációval kapcsolatban.....	151
A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEKET	152
A TANULÓK JUTALMAZÁS ELVEI ÉS FORMÁI.....	152
AZ ISKOLAI FEGYELMI BÜNTETÉSEK FORMÁI	153
Az intézményben tiltott és a használatában korlátozott tárgyak.	154
A használatában korlátozott tárgyak tanórai és egyéb foglalkozásokon való használatának szabályai.	154
Közlekedési nevelés	159
Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése	159
Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	159
KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS	160
A tanulásszervezési eljárások bevezetésének keretében megvalósuló projektek.....	160
Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	161
Mentesítés az értékelés alól.....	161

Az otthoni és a délutáni tanulmányi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátai	162
TELEPÜLÉSI-ISKOLAI KÖNYVTÁR.....	162
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL	
KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	163
A pedagógiai program érvényességi ideje.....	163
A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	163
A Pedagógiai Programban meghatározott célok és feladatok megvalósulását az intézmény a pedagógiai munka értékelése során folyamatosan figyelemmel kíséri.	163
A Pedagógiai Program felülvizsgálatára szükség szerint, különösen jogszabályváltozás, az intézmény működését vagy pedagógiai tevékenységét érintő változás, illetve az intézményi tapasztalatok alapján kerül sor.	163
A felülvizsgálat során figyelembe kell venni a tanulói teljesítményeket, a pedagógiai munka tapasztalatait, az intézményi értékelések eredményeit, valamint az intézmény működésében bekövetkezett változásokat.....	163
A pedagógiai program módosítása	163
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	163
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	165
a Pedagógiai Program véleményezéséhez, elfogadásához és jóváhagyásához	165
MELLÉKLETEK	167
1. számú melléklet.....	167
2. számú melléklet.....	180
3. számú melléklet.....	181
4. számú melléklet.....	184
5. számú melléklet.....	205

BEVEZETŐ

Az 1998/99-es tanév korszakalkotó jelentőségű volt a magyar közoktatás folyamatában. Döntő szakaszába érkezett az iskolák helyi pedagógiai programjának és helyi tantervének elfogadása a többször módosított 1993. évi LXXIX. Köznevelési Törvény írja elő az intézmények számára a pedagógiai program elkészítését és bevezetését.

1998. szeptember 1-jétől az általános iskolák az intézmény egészére érvényes helyi pedagógiai program szerint végezhetik nevelő- oktató munkájukat.

A Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 2003-ban módosításra került. A módosítás előírta az oktatási intézmények számára az intézményi minőségirányítási program elkészítését, valamint a helyi Pedagógiai Programok módosítását. 2004-ben módosításra került a NAT, bevezetésre kerültek a kerettantervek.

A NAT fogalmazza meg a közös követelményeket és biztosítja az átjárhatóságot az intézmények között. A NAT követelményrendszerét figyelembe véve kerültek kiadásra a kerettantervek melyek közül az iskolák választhatnak és adaptálhatnak.

Iskolánk elkészítette helyi pedagógiai programját melynek középpontjában egy demokratikusan szerveződő, gyermekközpontú, a szülőkkel, a mikrokörnyezettel együttműködő iskola modellje áll.

Kerettantervünket a helyi viszonyokhoz, a tanulói összetételhez, a szülői igényekhez adaptáltuk.

A 202/2007. (VII.31.) Korm. rendeletnek megfelelően átdolgoztuk a pedagógiai programot az oktatási intézményben folyó nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eljárásai és eszközei, a kompetencia alapú oktatás gyakorlati igényei szerint.

Továbbá újragondoltuk a személyiségfejlesztés kompetencia alapú értelmezését.

Célunk, hogy Pusztadobos gyerekei esélyegyenlőséggel induljanak a középiskolákba, hogy "közelebb" kerüljenek az ország középpontjához, ill. Európához.

A siker rajtunk nem múlik, a nevelőtestület felkészültsége, tenni akarása garancia, - a feltételek biztosítottak, hogy a helyi pedagógiai programunk közmegelegedésre, minőségben maradéktalanul megvalósuljon.

ÜZENET

A tettek kútja mély, bátran merítsd meg benne csobolyód! Tégy többet erős karoddal, s légy merész, tette kész!

Határozott cselekvés, akarat nélkül nincs tudás, kevés a szándék, s ha még az sincs, kételkedve sehová nem jutsz! Tudás, tett, erő, s akarat legyen nálunk útítársad! Koncentrálj a még előtted álló feladatokra, vedd kezébe sorsod irányítását, ne higgy a fátum erejében, az erő és az akarat a végén „borostyánt arat”!

Tetteidnek forrása jellemed legyen, ne légy ma ez, majd máskor emez! Ne tucat-törmelék, dirib-darab legyél, egyedit, nagyot tegyél!

S ha szellemed és jellemed is pallérozott már, jobban érted a költő szavát:

*„Meggélozni a legszebb álmot,
Komolyan venni a világot,
Mindig hinni és remélni,
Így érdemes a földön élni.”*

Az intézmény általános jellemzői

Az intézmény székhelye szerinti vármegye neve: Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye

Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Kisvárdai Tankerületi Központ

OM azonosító: 033625

Pusztadobosi Általános Iskola szakmai alapidokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapidokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1 Hivatalos neve: Pusztadobosi Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhely: 4565 Pusztadobos, Petőfi utca 48.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

- | | |
|----------------------------------|--|
| 3.1. Alapító szerv neve: | Emberi Erőforrások Minisztériuma |
| 3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: | emberi erőforrások minisztere |
| 3.3 Alapító székhelye: | 1054 Budapest, Akadémia utca 3. |
| 3.4. Fenntartó neve: | Kisvárdai Tankerületi Központ |
| 3.5. Fenntartó székhelye: | 4600 Kisvárd, Kodály Zoltán utca 15/A. |

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 033625

6. Köznevelési alapfeladatai

6.1. 4565 Pusztadobos, Petőfi utca 48.

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 216 fő)

6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.1.1.3 1 évfolyamtól 8 évfolyamig

6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos)

nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 15 fő)

6.1.1.5. integrációs felkészítés

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

7.1. 4565 Pusztadobos, Petőfi utca 48.

7.1.1. Helyrajzi száma: 448/4

7.1.2. Hasznos alapterülete: 2347,65 nm

7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Igazgató:

Petkó Andrea

Igazgatóhelyettes:

Katona Péter

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény;
- A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- A Kormány 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

HELYZETELEMZÉS

Az intézmény története

Pusztadoboson 1868 óta működik iskola. A jelenlegi 8 évfolyamos általános iskola a II. világháborút követően alakult ki és jelenleg is 8 osztállyal működik.

Az iskolát 1998-ban képviselő-testületi döntés alapján összevonták az óvodával. 2013. január 1-jétől az Óvoda ismét önálló intézményként működik tovább.

A 90-es évek végén a tanulói létszám elérte a mélypontot 129 tanulóval, ez 2010-re fokozatosan 180 főre emelkedett, mára 120 tanulóra csökkent.

Az 1960-70-es évektől a Pusztadobosi Általános Iskolában stabil nevelőtestület alakult ki, minimális volt a tanárok cserélődése, melynek eredményeképpen a pusztadobosi gyermekek tanítása eredményes volt.

A kialakult nevelőtestület jól felkészült pedagógus gárdája kreatív, alkotó gondolkodásával támogatója és végrehajtója volt a pedagógiai újításoknak, valamint a Phare és Európai Unió pályázatok megvalósításának.

Intézményünk a 60-as évektől kiemelt programként kezelte az iskolai alapkészségek fejlesztését, a tantárgyi tartalmak elsajátítását, valamint a tömeg- és versenysportot, melynek hatékonyságáról iskolánk volt tanulóinak eredményei tanúskodnak.

A fokozatos létszámemelkedés a roma tanulók megnövekedett számából adódik. Sajnos a gyermekek többsége hiányos szocio-kulturális ismeretekkel érkezik az iskolába.

2013. január 1-jétől a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ vette át az intézmény fenntartását és működtetését. Intézményünk fenntartója a Vásárosnaményi Tankerület lett.

2016. december 31-én a Vásárosnaményi Tankerület megszűnt. 2016. július 20-tól megkezdődött az átszervezés. Öt járási tankerület összevonásával jött létre a Kisvárdai Tankerületi Központ, mely 2017. január 1-jén kezdte meg munkáját.

Tárgyi feltételeink

A kilencvenes évek közepéig a nevelő-oktató munka feltételei két telephelyen valósultak meg.

1997 októberében iskolánk bővítésének köszönhetően 160 m²-rel lett nagyobb az új szárny, mely magában foglalja az aulát, két tantermet, galériát, ebédlőt, melegítő konyhát és vízöblítéses WC-t. Így az iskolai oktatás egy helyre összpontosult a Petőfi utca 48. szám alatti épületbe.

2007. december 15-én fejeződött be az általános iskola felújítása és bővítése a ROP-2.3. intézkedés keretében. A projekt költségvetése 216.500 eFt volt. E forrásból valósítottuk meg a meglévő épületek nyílászáró- tető- és burkolatcseréjét, illetve bővítés keretében épült 4 új tanterem, egy irattár, egy konyha és 12x24 m-es tornaterem kiszolgálóhelyiségekkel.

A fejlesztés magába foglalta informatika terem, nyelvi labor, fejlesztőszoba, könyvtár-olvasóterem és egy fatüzelésű kazánház kialakítását.

A TÁMOP-3.1.4-es projektben való részvétel által jogosulttá váltunk a TIOP-1.1.1-09/1. intézkedésben tanulói laptopok beszerzésére eredményesen pályázni.

A TIOP-1.1.1-07/1-es pályázat kapcsán tovább bővült iskolán informatikai felszereltsége. Tanulóink és tanáraink számára lehetőség nyílt az IKT eszközökkel támogatott tanítási órák számának növelésére, valamint az egymástól tanulás és az oktatás színvonalának emelésére.

Az EFOP-3.2.4-16-2016-0001 számú, „Digitális kompetencia fejlesztése” című kiemelt projektnek révén a digitális alapú tanítási-tanulási módszertan bevezetéséhez kaptunk segítséget korszerű informatikai infrastruktúra biztosítása mellett.

Az EFOP-1.3.9-17-2017-00051 „Iskolaközpontú helyi együttműködések Pusztadobos településen” című projekt szakmai megvalósításba bekapcsolódott iskolánk valamennyi pedagógusa. A pályázat keretében egyebek mellett fejlesztőeszközöket, kerti kisgépeket, informatikai eszközöket, sportszereket, a foglalkozásokhoz szükséges anyagokat kaptunk.

A Pusztadobos Község Önkormányzata által elnyert TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00007 számú, A Pusztadobosi Általános Iskola energetikai korszerűsítése című pályázat keretében 2018-ban megtörtént az iskola épületének felújítása, korszerűsítése, mely magába foglalta a nyílászárók cseréjét, a földem és a homlokzat szigetelését, napelemek felszerelését, az iskola teljes körű festését. A napelemek telepítésével párhuzamosan a Kisvárdai Tankerületi Központ gázkazánokat biztosított számunkra, így jelentős mértékben csökkent az intézmény áram- és fűtési költsége.

A beruházások eredményeként iskolánk a XXI. század színvonalára emelkedett.

Az iskola dolgozói létszáma	19 fő
- pedagógus létszám:	13 fő
• ebből: tartósan távollévő	1 fő
- nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők száma:	2 fő
- technikai alkalmazottak száma:	4 fő

A szociális környezet

Az intézmény beiskolázási körzete Pusztadobos község közigazgatási területe, de indokolt esetben a szomszédos településekről is fogadunk tanulókat.

A 402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet értelmében 2023. szeptember 1-től Pusztadobos a felzárkózó és kedvezményezett települések közé tartozik.

A roma lakosság aránya növekvő tendenciát mutat.

Ezek az adatok jól reprezentálják a szülők szociális helyzetét, életmódjuk szélsőséges, szocio-kulturálisan hátrányos helyzetűek.

Részen családi körülményeik, részben a szülők életvitele, gondolkodásmódja miatt a gyerekek fokozottabb odafigyelést igényelnek, felzárkóztatásuk indokolt. Kulturális, környezeti, esztétikai, egészséges életmód kialakítására vonatkozó igényük formálása szükségzerű.

A 40 %-ot is meghaladja azon szülők száma, akik minden nevelési probléma megoldását az intézményre kívánják hárítani anélkül, hogy partnerek próbálnának lenni a problémák felszámolásában.

Tanulói összetétel

A tanulók tanulmányi eredmény szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

Intézményünk 4 tanulója kitűnő, 4 tanuló kiválóan teljesített, 4 fő jeles és 2 fő jól teljesített eredménnyel zárta a 2025/2026-os tanévet. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma 0 fő.

A tanulók lemorzsolódása alacsony szintű, minimális.

A deviáns - a pedagógus pedagógiai, pszichológiai felkészültségét meghaladó - durva, erőszakos gyermeki magatartás jelenléte sokszor jelentős feszültség forrása - nem egy esetben baleseti veszélyforrás.

A tanulók egy része harmonikus családi körülmények közül kerül ki. Ezek a gyerekek képesek az együttműködésre, szüleik kétoldali kapcsolatban állnak az iskolával. Segítőkészek az iskolai folyamatokban.

Különösen a Pusztadobosra más településekről beköltözött családokkal és azok gyerekeivel van több probléma.

A fenti környezeti tényezők, a szülők foglalkozása, iskolai végzettsége, kulturális igénye indokoltta tesz egy olyan helyi program és tanterv kidolgozását, amely az esélyegyenlőséget biztosítva követni tudja ezeket az igényeket.

Tanulói létszámok alakulása

Az iskola létszámadatainak vizsgálata során megállapítható, hogy az 1990-es évek végén 139 fő volt az átlagléttség, a 2000-es években 167 főre emelkedett. A 2008/2009-es tanévben még 188 tanulója volt az intézménynek. Az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat, a 2026/2027-es tanévben 123 diákunk van.

8 évfolyamon 7 osztály működik.

Napközis csoportok száma: 3

Tanulószobai csoportok száma: 2

Személyi feltételek

A program végrehajtásához a pedagógus létszám biztosított (12 fő), a szakosan ellátott órák száma 98 %. A vizuális kultúra, kémia, biológia, fizika tantárgy tanítását a tankerületen belül áttanító pedagógusokkal oldjuk meg, az ének-zene órák megtartását felső tagozaton tanítóink bevonásával oldjuk meg. Az SNI tanulók fejlesztését iskolánk gyógypedagógusa végzi.

A szakos összetétel kedvező.

A pedagógusok többsége jól képzett, kreatív gondolkodású, az új ismeretek iránt fogékony, alkotó, elkötelezett egyéniség.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

Nemzeti alaptanterv

Az iskolai nevelő-oktató munka tartalmi szabályozása a 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet Nemzeti alaptanterv alapján

A Nat – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – rögzíti „az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot, meghatározza az elsajátítandó műveltség tartalmát, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására”. Az iskolák szakmai önállóságának teret engedve lefekteti a köznevelés szemléleti, elvi és tartalmi alapjait, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait minden magyarországi iskola számára.

Az új NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott célok

- a haza felelős polgárává válják,
- a tanulóknak kifejlődjön a hazafiság érzelmvilága,
- reális önismeret,
- szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban,
- megtalálja helyét a munka világában,
- tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására válják képessé,
- legyen képes felelősségteljes döntések meghozatalára,
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra, cselekvésre,
- ismerje és értse a természeti és társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat,
- a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzése

A hatékony intézményes nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés. Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést.

Fejlesztési területek-nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

- A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése,
- A cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése,
- Igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése,
- Az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése,
- Az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra való felkészítés,
- A tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira a helyes megoldáskeresés,
- A kötelesség tudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztesség, a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás megtanulása,
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől, képzelőtehetség, intellektuális érdeklődésük felkeltése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentesség, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítása.
- A közügyekben a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség.
- A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejlesztése.
- A tanulók képessé váljanak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknak fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,
- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészség

- Az egészséges életmódra, a testi, lelki egészségre nevelés,

- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál, saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világáról.
- Tevékenységeken keresztül kell lehetőséget biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhassák hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást, pályát.
- Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,

- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megszervezésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusaival,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

Minden pedagógus teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra kell, hogy épüljön. Cél a személyiségfejlesztő tanítás.

Olyan pedagógiai munkát feltételez az iskolától, a pedagógusoktól, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának szempontjai

- A tanulónak a tanulási tevékenységekben történő hangsúlyos részvétele;
- Olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását;
- A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítsék a tanulót az ismeretek megszerzésében, a kompetenciák fejlesztésében
- Ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket.
- Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- A minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- Az egyéni rétegmunka, az adaptált szövegváltozatok felhasználása, amelyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

Mindezek megvalósításához a pedagógus feladata:

- A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési közvetett és közvetlen eszközökkel segítse, a tanuló igényeit, szükségleteit figyelembe véve.
- A pedagógus tegye lehetővé az iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- A pedagógus működjön együtt más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulónak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az egyéni haladási ütemet biztosítsa, a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazza.
- Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történjen.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja,

- segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását,

- hozzájáruljon, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról,
- lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, az újratervezésére,
- a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat.

Diagnosztikus mérés: egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés.

A diagnosztikus értékelés kiterjedhet:

- a tanulók meglévő tartalmi tudására,
- aktuális készség- és képességfejlődési szintjére,
- hozzáállására,
- viszonyulására.

Az értékelés során figyelembe kell venni:

- a tanuló életkori sajátosságait,
- a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat,
- a pedagógiai célokat.

Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

A kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével.

Célja:

- a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése,
- az éppen kihívást jelentő célok meghatározása,
- a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.

Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti.

A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Az értékelés az 1. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön.

Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, az iskola működtetőjével, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése,
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képesség-profilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

Képesség-kibontakoztató felkészítés

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.

Kulcskompetenciák, a kompetencia alapú oktatás pedagógiai feltételrendszerének kialakítása

A kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában a tanulók gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, a változások irányát és tartalmát cselekvően lesznek képesek befolyásolhatják.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek háttérében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők.

Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A tanulási területeken átívelő általános kompetenciák, azokat jellemzői egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

- Az anyanyelvi kommunikáció elsajátításával a tanuló képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni.
- Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni.
- Képes és tud segédesszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban.

- A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez.
- Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

- A matematikai kompetencia során a tanulók felismerik az alapvető matematikai elveket, törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.
- Lehetővé teszi a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, hogy az ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait, a várható kimenetelét is.

Segít abban, hogy megismerjük, illetve megértsük a természetes és mesterséges környezetünket, irányítsuk cselekedeteinket.

- A természettudományok esetében elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék a természet működési alapelveit, az alapvető tudományos fogalmakat, módszereket és technológiai folyamatokat, az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait.
- A természettudományos és technikai kompetencia birtokában mozgósítani lehet a természettudományos és műszaki műveltséget, új technológiákat, eszközöket, berendezéseket ismerhetnek meg a tanulók.
- Kialakul a kritikus gondolkodás az áltudományokkal, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes elképzelésekkel, a technikát, a termelést az emberi szempontok és a környezeti fenntarthatóság fölé helyező megnyilvánulásokkal szemben.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje;
- digitális tartalomalkotás- és megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az Interneten keresztül.
- a digitális kompetencia magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás- és kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulóknak értenie kell:

- miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt,
- ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat,
- az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, az etikai elveket, a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket,
- a szükséges készségek magukba foglalják - az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését,
- a digitális kompetencia fejlődését segítheti az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Az állampolgári kompetencia:

- demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul,
- a kompetencia magába foglalja az aktuális események, a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét (az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása).
- a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.
- a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzése, a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök:

- az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása, a településhez, az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz, az Európához való tartozás tudata,

- a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeknek, a demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása.
- A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket.
- a kiegyensúlyozott kapcsolatok, a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása.
- az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete.
- E kompetencia alapja:
- az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni,
- figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában:

- legfontosabb az együttműködés, a magabiztosság és az integritás, a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés.
- a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra,
- a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, a változások iránti fogékonyság.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására.

Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

A szükséges ismeretek:

- az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerése, értelmezése, a gazdaság működésének átfogóbb megértése, a pénz világát érintő magabiztos tájékozódás.
- a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete,
- Szükséges készségek, képességek:
- a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, az etikus magatartás.

Pozitív attitűdök:

- függetlenség, az alkotó- és újítókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, a média segítségével, az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi:

- a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában.
- a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Képességek és készségek

- a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, az általános életminőség javítása.

Pozitív attitűdök:

- a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság.
- a nyitottság, az érdeklődés, kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval, saját szükségleteinek és lehetőségeinek, a tanulás folyamatnak a megismerése. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót:

- előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, készségeit tudja alkalmazni a tanulási és képzési folyamataiban, otthon, a munkában,
- eleme a motiváció.

A hatékony és önálló tanulás feltétele

- a tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait,
- képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

Az ismeretek elsajátításához szükséges alapvető ismeretek:

- írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata, a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése, képesség a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje

Pozitív attitűd:

- a tanulás iránti belső motiváltság.

Fejlesztési irányok
Egységes, befogadó (komprehenzív) iskolarendszer
Helyi tanterv - kötött és szabadon választható tananyagtartalom
Egyéni képességekhez igazított tananyagválasztás
Tanulóközpontú, differenciált módszertan
Képességfejlesztés, kompetencia alapú oktatás
Aktív tanár – aktív tanuló (megváltozott tanárszerep)
Hatékony tanulási módszerek alkalmazása, a tanulók cselekedtetése
Reális teljesítményértékelés
Integráció és integrált oktatás, felzárkóztatás

Várható eredmények

- a tanulói teljesítmény javulása
- a hátrányok csökkentése, felzárkózás
- a tehetség felismerése,
- az iskolai hiányzások csökkenése
- pedagógusok szerepének megváltozása

Az iskolai kompetencia-fejlesztés koncepciója

- Az alapelvek, célok és feladatok kidolgozása minden kompetencia területre.
- A tananyag kijelölése – lokalizálása, az egyes programelemek elhelyezése a tantárgyi struktúrában (tantárgyakhoz, műveltségi területekhez, osztályfőnöki programokba, modulokhoz, tanórán kívüli tevékenységekbe).
- Időbeli elrendezése (epochák, modulok, projektek).
- Fejlesztési eljárások és módszerek megválasztása (fejlettségi szintnek megfelelően).

A kompetenciafejlesztés komplex taneszköz-rendszerének alkalmazása

- programterv
- tanulói eszközök
- tanári eszközök
- értékelő eszközök
- modulok rendszere
- digitális eszközök, informatikai fejlesztés

A kompetencia fejlesztését támogató rendszer

- külső továbbképzések (tanárok felkészítése)
- belső továbbképzések (önképzés, beechmarking)
- mentorálás (program-karbantartás)
- szaktanácsadás igénybe vétele

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása

- pedagógiai diagnosztika,
- tehetségazonosítás,
- tanulási stratégiák és módszerek alkalmazása,
- tanulási problémák felismerése (nehézségek, zavarok, akadályozottság),
- részképesség-zavarok kiszűrése,
- a személyiség komplex megismerése

Az alkalmazott mérés-értékelés

- az értékelés elveinek kidolgozása
- diagnosztikus (bemeneti) mérések
- formatív (visszajelző, szabályozó) mérések
- a tanulói fejlődés nyomon követése
- szummatív (lezáró – minősítő) mérés-értékelés

Módszertani elemek

- tanulásszervezési javaslatok,
- tanórai differenciálás heterogén csoportban,
- kooperatív tanulás,
- tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat,

- a drámapedagógia eszközei,
- egyéni és csoportos projekt munka,
- átfogó tanítási szakaszok (epochák) beillesztése a tanulás-tanítási folyamatba,
- prezentációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- tanulói értékelési technikák (önértékelési eljárások) gazdagítása

A tanulni tanulás kognitív és affektív kompetenciájának fejlesztése

- tanulásmódszertan beépítése az iskola tevékenységrendszerébe,
- a tanulók tanulási stratégiáinak és módszereinek megismerése,
- a tanuláshoz való viszony (attitűd) feltérképezése, a változások követése,
- a motivációs bázis megismerése és formálása,
- a tanuláshoz szükséges alapkészségek felmérése és fejlesztési eljárásainak alkalmazása (életkor-specifikusan),
- a tanuláshoz szükséges komplex személyiségelemek megismerése (kíváncsiság, érdeklődés, akarat, kitartás, önfegyelm, becsvágy, teljesítményszorongás, küzdőképesség, sikerorientáció – kudarckerülés)

Az iskola pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, a fejlesztési területekre valamint a kulcskompetenciák fejlesztésére és a tanulói szükségletekre épül. Pedagógiai feladataink a NAT-ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmód alkalmazása. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink: a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A nevelési program és a helyi tanterv szoros egységet alkot. A nevelési programban meghatározott nevelési alapelveket, a kitűzött célokat és feladatokat elsősorban a tanítás – tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

A tanulói aktivitásra épített pedagógiai gyakorlat során arra törekszünk, hogy minél hatékonyabb legyen az ismeretek többszintű elsajátítása (ismeret, megértés, alkalmazás, komplex művelési szintű alkalmazás), ezáltal a tanulói képességeket magas szintre fejlesztjük, s a tágra értelmezett tudáson (képesség) túl a megtanultakhoz való viszonyt (attitűd) is formáljuk. Másképp fogalmazva: a tanulók értelmi – érzelmi – akarat tulajdonságait, az önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti cselekvési motívumaikat és képességeiket fejlesztjük. Segítjük a tanulókat a saját önfejlesztő stratégiájuk felépítésében és megvalósításában (életpálya-építés).

Képzésünk tartalma az emberre, társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett tananyag-kiválasztással, elrendezéssel. A

kompetencia tehát az ismeretek alkalmazóképes elsajátításából, a tanultakhoz való viszony (attitűd) formálásából és a lehetséges mértékig kimunkált képességekből építkeznek.

A tananyag cselekvő feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók: műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, társas kapcsolataik alakulását, eligazodásukat saját testükön, lelki világukban, tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Végző célunk, hogy bátorító – megengedő tanári attitűddel megalapozzuk a jó kompetenciaérzésüket, pozitív énképüket és aktív cselekvési szándékukat. Mindez hozzájárul a boldogságélmény megéléséhez, amely a kiegyensúlyozott személyiségfejlődésük szempontjából elengedhetetlen.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Alapelvek és értékek

Az iskola az alapelveit és a felmutatandó értékek körét a kiemelten kezelt feladatokból határozza meg.

Alapelvek

Az *alapelvek* az intézmény önmeghatározásának a legfontosabb **értékei**, amelyek *áthatják a teljes nevelési rendszer* - a pedagógiai koncepció és a nevelő - oktató munka folyamatának az *egészét*.

Az iskolát meghatározó alapelvek:

1. Az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága
2. Nemzeti identitás és európai humanista értékrend
3. Demokratizmus és felelősségvállalás
4. Autonómia
5. Az iskola nyitottsága
6. Gyermekközpontúság
7. Esélyegyenlőség, az esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A választott alapelveket egy egymásra épülő rendszerként fogjuk fel. A kötelező képzéstől nem várhatjuk el, hogy lezárt tudást nyújtson. A jövő embere számára az elsajátított kulcskompetenciák használhatósága, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé. A NAT nemzeti jellegéből fakad, hogy a közös nemzeti értékek ápolását és őrzését szolgálja. Az európai humanista értékrend megismertetése az Európához tartozásunkat erősíti. A demokratizmus és felelősség, az autonómia és az iskola nyitottsága egybeesik a *társadalom alapvető törekvéseivel*.

Az iskolának is - a XXI. század első évtizedeinek leendő felnőtteiben-, ezeknek az alapvető értékeknek a megalapozását kell elősegítenie.

A demokratizmus és felelősség alatt azt értjük, hogy az iskola tanulói és tanárai számára széleskörű jogokat biztosít az intézményi működés minden területén, hangsúlyozva a jogokkal együtt járó felelősség vállalását is.

Az autonómia az önmegvalósítás, a *személyiség kibontakoztatásának* a lehetőségére és a szakmai önállóságra utal.

Az iskola nyitottságának kiemelésével a szűkebb és tágabb környezettel való *sokirányú* kapcsolatépítés és *kapcsolattartás* szándékát kívánjuk kiemelni.

A gyermekközpontúság alatt a nyugodt tanulási feltételeket teremtő *kellemes iskolai környezetet*, a *jó közérzetet*, az empatikus és *gyermekszerető légkört* értjük. Ugyanakkor hozzátesszük, hogy a gyermekközpontúság nem jelentheti a pedagógiai irányítás kiiktatását, s még kevésbé valamiféle romantikus "gyermekimádatot".

Az esélyegyenlőséget tartjuk az *iskola legkiemeltebb alapelveinek*. Ezt a többszörös hátrányos helyzet teljes mértékben érthetővé teszi. Azt jelenti számunkra, hogy ha az előző alapelvek valamelyikének az érvényesülésében a tanulók képességeik kibontakoztatásában akadályba ütköznek, az iskola - tőle telhetően - minden segítséget megad ezek elhárításához.

Az iskola nyitottsága

Az iskola nyitottságának több rétegét értjük az alapelv alatt. Célunk minél több alkotmányos érték felmutatása tanulóink előtt, hogy a plurális társadalom sokarcúságának megfelelő *társadalomképet* közvetítsünk számukra.

Nyitottságunk része a nevelőmunkában való szoros *együtműködés tanítványaink családjával* és minden gyermekérdeket szolgáló nevelési tényezővel. Gondoskodunk a folyamatos információáramlás megszervezéséről.

Fontosnak tartjuk a nyitottság érvényesülését az iskolai közösségek belső életében, az *emberi kapcsolatok* alakulásában.

Végül az iskola szellemi és anyagi lehetőségeinek azon részét, ami a nevelési-oktatási funkciójának színvonalát nem csökkenti vagy korlátozza, a település lakossága rendelkezésére bocsátja. Kulturális és egyéb szolgáltatásaival hozzájárul az önkormányzati vagyoni iskolás koron túli közérdekű hasznosításához. Magunkénak valljuk a „*nyitott iskola*” *konceptiójának* a főbb elveit.

Gyermekközpontúság

Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába. A pedagógusok személyes kapcsolataikkal, egyéni bánásmóddal teremtik meg a feltételeket az egyén fejlődéséhez. Az egymást választó, közösen tevékenykedő gyerekek - ha erre igényük van - közösséggé válhatnak. Ezeket a törekvéseket segítjük, hogy az egyének a normát közvetítő közösségben megalapozhassák szuverenitásukat.

A gyerek számára törekszünk a testi biztonság mellett az érzelmi biztonság megteremtésére is. Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt magáénak. A gyerekek egyéniségéhez empátiával, azt elfogadva közeledünk. A velük szemben támasztott követelmények ne okozzanak túlterhelést. A

fejlesztésükhöz igénybe vett időt optimálisan hasznosítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában értelmes rend és fegyelem uralkodjék.

A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő tehetséges gyerekeket patrónus pedagógus segíti döntéseiben, törődik vele, átsegíti a nehézségeken.

Esélyegyenlőség

Iskolánk többszörösen hátrányos helyzetű körülmények között működik. A hátrányok okai: a vidékies falusi környezetből, a települést sújtó munkanélküliségből, a szülői környezet átlagosnál kisebb iskolázottsági szintjéből, és a tanulói összetétel nagyfokú heterogenitásából adódnak. Ilyen körülmények között nem mondhatunk le az esélyegyenlőtlenség mérsékléséről.

Fontos, hogy olyan oktatási - művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy átlagos kisváros nyújt iskoláskorú lakóinak. Ehhez az iskola tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát fenntartói hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

Az iskola sokszínű tevékenységekínálata alkalmas arra, hogy a művelődési hiányokat kompenzálja az iskola tanulói számára.

A szakmai és eszközi feltételrendszer az utóbbi időben jó irányba fejlődött. A korszerű könyvtári szolgáltatás, a médiatár és a számítástechnikai oktatás alapjai kialakultak. Ezek továbbfejlesztése és az internet hozzáférés biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. Használatuk lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítjuk.

A szülők anyagi háttérének hiányai a szociális gondoskodás keretében kompenzálhatók.

Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő középfokú intézménybe.

Az iskola legfőbb belső szakmai értékei

A felhalmozódó iskolai belső értékek egy része olyan alapvető megtartó erővé szilárdultak, amelyek kitörölhetetlen elemévé váltak a mindennapi gyakorlatnak.

Az iskola kialakította a sajátos, helyi szükségletekhez igazodó *intézményi nevelési rendszerét*. A nevelőtestület magáénak érzi, a szülők támogatják és elégedettek vele.

Programunk bővített szolgáltatást nyújt, *funkciógazdag* és színes a tevékenységrendszere. Ez lehetővé teszi, hogy az emberi értékek sokaságát közvetítse.

Törekszünk eleget tenni a tanulói képességeket differenciáltan fejlesztő, valamint ismeretnyújtó és értékközvetítő funkciójának. A szükséges mértékben szociális gondozó és szocializációs szerepet is ellát. Nagy gondot fordít a szabadidős - sport és kulturális - tevékenységek szervezésére.

Az iskola *nyitott intézmény*. A szülőknek és a lakosságnak is nyújt szolgáltatást. Kulturális és művészeti rendezvényeket szervez, bérért a lakosság rendelkezésére bocsátja a tornatermet, az

ebédelt, a gyerekek iskolai rendezvények kapcsán nyújtanak művelődési - szórakozási lehetőséget.

Az intézményt olyan *szellemi műhelynek* tekintjük, amelyben a nevelőtestület és az egyes pedagógus szakmailag autonóm módon programalkotóként, és a rendszer működtetőjeként vesz részt a munkában. Alkotó műhelyiskola, ahol a nevelőtestület újszerűhöz vonzódása a legfőbb biztosítéka az innovációs érzékenység megőrzésének. Az *önfejlesztési hajlandóság* és az *alkotó légkör* az egyik legnagyobb mozgósítható tartalékunk.

Az iskola mintegy két évtizedes önálló programalkotó munkája során igyekezett a *rendszer szemlélet* és a *folyamatos fejlesztés* elveit alkalmazni.

A *tanulói önkormányzat* működése az iskola belső életének nagy erőforrása.

A nemzeti-, helytörténeti- és iskolai *hagyományápolás* a tanulókörösség jelentős összetartó erői. A sajátos arculat megteremtésének olyan alapját képezik, amely az iskola ethosának a gyökereit képezhetik a gyerekek iskolához kötődésében. A nemzeti ünnepeken való cselekvő részvétel a magyarsággal való azonosulás lehetőségét teremti meg.

Az iskolai élet belső hagyományai, és az iskola érdekében végzett konkrét tettek az iskola egyediségének a megalapozói. A gyerekek szemében a másoktól való különbözőség kifejezői. Általuk válik az iskola az „*ő iskolájukká*.” Ez az érzés alapozza meg a büszkeségüket és a szeretetüket az iskola iránt.

A nevelőtestületet *reális helyzetértékelés* jellemzi. Ismerjük az eredményeinket és az iskolai munka gyengeségeit, látjuk a testület előtt álló feladatokat, s gondolunk a váratlanul jelentkező veszélyek elhárítására is. Az iskolában *nyugodt légkör* uralkodik. A nevelőtestület erkölcsi morálja, munkakultúrája, emberi kapcsolatai a polgári társadalmakat jellemző értékek irányába fejlődnek. A többség úgy érzi, szüksége van egymásra.

Az iskola által preferált emberi értékek

Modern gondolkodású, tisztességes, boldogságra vágyó és jövőorientált ember nevelésére törekszünk.

A biológiai létezés értékei:

A természet védelme, ökológiai szemlélet, a természeti szép iránti fogékonyság, az élet tisztelete, egészséges életmód, felelősség utódainkért.

Az én harmóniájára és autonómiájára vonatkozó értékek:

Önismeret, képesség az önálló ismeretszerzésre és önnevelésre, nyitottság, önbecsülésre törekvés, szerénység önmagunk megítélésében.

A társas kapcsolatokkal összefüggő értékek

A személyes kapcsolatokban:

A családi összetartozás, a szülők és elődök tisztelete, szeretet, önzetlenség, fogékonyság a barátságra, kölcsönösségre törekvés a párkapcsolatban, az emberi méltóság tisztelete, az önzés leküzdése.

A szociális kapcsolatokban:

A másik ember elfogadása, együttműködés, felelősség másokért, szolidaritás, tolerancia, empátia, készség a konfliktusok kezelésére.

A mindennapi érintkezésben:

Kulturált viselkedés, udvariasság, segítőkészség, az agresszivitás elutasítása, előítéletmentesség.

A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek

A tanulással, műveltséggel kapcsolatos értékelemek:

Igény a folyamatos önművelésre, problémaérzékenység, készség nézeteink felülvizsgálatára, kreativitás, az önálló tanulás képessége.

A munkával kapcsolatos értékek

Igényesség a munkában, a munkasiker öröme, teljesítményközpontúság, kötelességtudat, kockázatvállalás, alkalmazkodás a változó körülményekhez, tudatos fogyasztói magatartás, gazdasági racionalitás, a munka tisztelete, a korszerű technika szerepének felismerése, a piaci megmértetés fontosságának az elfogadása.

A humanizált társadalom és világkép értékei

A hazával, a nemzettel kapcsolatos értékek:

Egészséges nemzettudat, nemzeti önismeret, hazaszeretet, a nemzeti és népi hagyományok ápolása, a nemzeti szimbólumok tisztelete, a nemzeti kisebbségek elfogadása, más népek nemzeti értékének a tiszteletben tartása.

Az európai humanista értékelemek:

Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, az egyenjogúság elismerése, pluralizmus, szolidaritás, az állampolgári kötelességek vállalása, törekvés az értékegyeztetésre, készség a kompromisszumra, igény a civil önszerveződésre.

A világ globális problémáira vonatkozó értékek:

A béke megóvása, az erőszak elutasítása, a diszkrimináció elítélése, a népek és nemzetiségek közötti megbékélésre törekvés, az emberiség jövőjéért érzett felelősség, a környezetvédelem fontosságának felismerése.

A nevelőtestület által – a nagyszámú értékelemből – kiválasztott csoportosított értékhalmozat önmagában is érték hordozó. Összességük egy, a nevelőtestület számára elfogadható, kívánatosnak tartott, korunknak megfelelő személyiség képét fogalmazza meg. Ezek alapján válik az iskola az adott értékek iránt elkötelezetté. A különböző értékcsoporthoz tartozók felmutatása alkalmat teremt a gyerekeknek az értékek közötti eligazodásra, az *értékválasztásra* és a saját *értékrend* kialakítására.

Az iskolában sok a szociálisan hátrányos helyzetű gyerek, jelentős részük a cigány kisebbséghez tartozik. Esetükben meghatározó azoknak a legfontosabb személyes

tulajdonságoknak a számbavétele, amelyek mint fejlesztendő személyiségjegyek megalapozhatják egyéniségük alapvető jellemzőit.

Ezek a tulajdonságok:

Együttműködési készség, realitásérzet, kitartás, önkontroll, mások tisztelete, udvarias magatartás, a tudás tisztelete, a munka megbecsülése, megbízhatóság, becsületesség és takarékos életvitel.

Az értékek és normák szoros egységben jelennek meg. Tudatában vagyunk, hogy megismerésük és megértésük kevés. A tevékenységek során megoldott feladatok, a közeli és távoli célok tevőleges vállalása lesz az egyetlen biztosítéka az értékek elfogadásának, a normák vállalásának és a közös normakövetésnek.

Az iskolai alapelvek, célok és feladatok tartalmi meghatározása

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését. Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen, de adott esetben képes a szabályok újraértelmezésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait: ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezek időpontját, részt vesz érzelmi azonosulását segítő tevékenységekben (népi hagyományok felelevenítése, eljátszása, ünnepi díszítések készítése).

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes a kooperációra, megérti a szabályok fontosságát. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat. Megismerkedik a családi ünnepekkel és az ezekhez kötődő szokásokkal. Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget. Képes egyes betegségtünetek (láz, fejfájás) megnevezésére. Tudja, hogy a védőoltások is fontos eszközei az egészség megőrzésének. Képes kifejezni, leírni egyes feszültséget, stresszt okozó helyzeteket. Megtapasztal relaxációs technikákat, képes légző gyakorlatok és egyszerű tornagyakorlatok (például reggeli torna) önálló elvégzésére. A tanulóban kialakul az igény a harmonikus, barátságos, otthonos környezet iránt. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti, alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismeri és betartja a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érzékenyvé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. A matematikai műveletekről, illetve a mértékegységekről szóló ismereteit alkalmazni tudja pénzre vonatkoztatva is. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába. Vannak ismeretei arról, hogy hazánkban és a világ más részén hozzá képest milyen életszínvonalon élnek gyerekek.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tisztában van a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Képes különbséget tenni a televízióban történetek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

A tanuló tapasztalatot szerez arról, hogy lehet játszva tanulni. Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud

fogalmazni saját véleményét. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtés és elrendezés szabályainak alapjait. Ismer és alkalmaz néhány alapvető helyesírási szabályt. Képes a korosztályának szóló irodalmi és ismeretterjesztő művek megértésére és értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanulóban felébred a nyelvek és a nyelvtanulás iránti érdeklődés. Felfedezi, hogy más országokban más szokások vannak, más nyelvet beszélnek az emberek, ez a felfedezés nyitottabbá teszi más kultúrák befogadására. Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Kialakul a tanuló érdeklődése a szűkebb környezet jelenségeinek, folyamatainak megismerése iránt. Képesse válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Képes arra, hogy egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezzen el pontos utasítások alapján. Tud egyszerű technikai eszközöket megfelelő módon használni. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képesse válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl. képek, információk keresése, rövid szöveg létrehozása, továbbítása).

Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzékét és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra. Tanári segítséggel képes csoportos improvizációval kapcsolatos élmények szóbeli megfogalmazására, történetek, versek, átélt, elképzelt vagy hallott események zenei, vizuális vagy dramatikus megjelenítésére.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is. Az 5–6. évfolyamon – az 1–4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

Az általános iskola az 1–4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5–8. évfolyamokon is együtt neveli a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulókat. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindehhez előnyben részesíti az életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtését az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

Feladatunk:

- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerése, az Európához tartozás erősítése,
- a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
- teljesítmény növelésére sarkalljuk tanítványainkat, hogy az *elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen.

Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt köteleességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanuló erkölcsi gondolkodása posztkonvencionálissá válik, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Tudatosul benne, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos. A tanuló megérti a normakövetés fontosságát.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Ismerkedik egy-egy magyarországi nemzetiséggel, kisebbség kultúrájával. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között.

Ezt a magatartást jellemezze:

- a törvénytisztelet,
- az együttélés szabályainak betartása,

- az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete,
- az erőszakmentesség,
- a méltányosság.

Az iskola megteremti a lehetőségét annak, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítja a honvédelmi nevelést.

Fejlődjön ki a tanulóknál a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra, amelyet a közügyekben való részvétel megkíván.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókinccsel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Megismeri az önmegfigyelés jelentőségét, vagyis cselekedetei, reakciói, viselkedése alapján véleményt tud mondani önmagáról, ismeri a stressz és stresszkezelés lényegét. Képes különbséget tenni a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, be tud kapcsolódni különböző kisközösségekbe. Kialakul benne a személyiségének megfelelő humánus magatartás az önkritika és a környezeti visszajelzések egységében, képes elemezni, feltárni a jóra ösztönző, illetve a destruktív csoportok eltérő jellemzőit. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípiák megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. A szakasz végére a tanuló értéknek tekinti a gondosan kiválasztott, mély társas kapcsolatot. Tisztában van azzal, hogy a szexualitás a párkapcsolatok fontos eleme, és érti az ezzel kapcsolatos felelősséget is. Tud a pozitív és negatív családtervezés különböző lehetőségeiről, ismeri a művi terhesség megszakítás lelki és fizikai veszélyeit. A tanuló alkalmazás szinten ismeri a csecsemőgondozás néhány alapvető lépését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiéniáját. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt. A tanuló (az iskola és szülei segítségével) igyekszik olyan kapcsolódást, hobbit találni, amely hozzásegíti lelki egészségének megőrzéséhez. Ismeri az aktív pihenés fogalmát, meg tud nevezni aktív pihenési formákat. Tisztában van a feltöltődés és kapcsolódás jelentőségével. Tudatosan figyel testi egészségére, képes szervezetének jelzéseit szavakkal is kifejezni. Ismer és alkalmaz stresszoldási technikákat, tisztában van a nem megfelelő stresszoldás következményeivel, ennek kockázataival (különösen az alkohol, a

dohányzás és a drogok használatának veszélyeivel), és tudatosan kerüli ezeket. Ismeri a stressz okozta ártalmakat, a civilizációs betegségeket és ezek megelőzésének módját.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóban kifejlődnek a környezetharmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újrahasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit. Érti a fenntarthatóság fogalmát.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között. Érti a tanulás és a karriercél elérésének összefüggéseit.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását, viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében. Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (a gyermekirodalomban, egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló képes érzéseinek, gondolatainak, véleményének kifejezésére, adott szempont szerint újrafogalmazására, mások véleményének tömör reprodukálására. Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Korosztályának megfelelő módon részt vesz az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra. Képes művek önálló befogadására és ennek szöveges interpretálására. Képes egyes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló felfedezi, megérti és alkalmazza a nyelvet vezérlő különböző szintű szabályokat, ami tudatosabbá és gyorsabbá teszi a nyelvtanulást. A beszédkészség és a hallott szöveg értése mellett törekszik a célnyelvi olvasásra és írásra is. Felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a

tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. A tanuló képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. A tanuló képessé válik konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóan használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóan hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket, amelynek eredményeit értelmezni is tudja. Technikai ismereteit és kompetenciáit kezdetben még irányítással, majd egyre önállóan alkalmazza az iskolai és iskolán kívüli környezetben. Felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt káros hatásait, belátja, hogy erőforrásaink döntően végesek, és ezeket körültekintően, takarékosan kell hasznosítanunk. Nyitottá válik a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránt, képes környezettudatos döntések meghozatalára.

Digitális kompetencia

A tanuló mind motiváltabbá válik az IKT-eszközök használata iránt. Képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóan képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóan képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket. Felismeri az elektronikus kommunikációban rejlő veszélyeket és törekszik ezek elkerülésére. Látja a valós és a virtuális kapcsolatok közötti különbségeket, kellő óvatossággal kezeli a világhálóról származó tartalmakat és maga is felelősséggel viszonyul a világháló használóihoz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, önként vállal feladatokat különböző, általa választott

közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Ismert élethelyzetekben a tanuló képes mérlegelni, döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. Céljai elérésében motivált és kitartó.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával. Képes történetek, érzések, élmények feldolgozására különböző dramatikus, zenei, tánc- és mozgástechnikai, továbbá képzőművészeti elemek alkalmazásával. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív. A tanuló egyre tudatosabban kezeli a saját tanulási stratégiáit, egyre gyakorlottabb abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, és hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

GYERMEKKÖZPONTÚSÁG

- Az iskola az egyes gyereket állítja a nevelés középpontjába.
- Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, ahol értelmes rend és fegyelem uralkodik.
- Tovább haladunk a tevékenységre orientált iskola irányába. A hagyományos tevékenységi irányokon túl tovább fejlesztjük a környezetvédelmi, a hagyományőrző és természetjáró tevékenységeket, bővítjük munkaformáikat, megteremtjük rendszerjellegüket.
- Teremtünk a gyermek testi-lelki fejlődéséhez kedvező és ingerdús környezetet.

- Fontos feladatunknak tekintjük a rend és a fegyelem folyamatos javítását, a viselkedéskultúra folyamatos fejlesztését.
- Tekintettel az iskola tanulóinak a heterogén összetételére, mind az ismeretszerzésben, mind a képzésben a gyermekek valós tudásszintjéhez igazodunk. A tényleges érdeklődésük és képzettségük szerint alakítjuk a programkínálatunkat. A belső differenciálás segítségével törekszünk eleget tenni a komprehenzív iskola elveinek.
- Célunk a képességek szerinti foglalkoztatás megvalósítása és hatékony működtetése.
- A sport és egészséges életmód feltételeinek a javítása, a sportolási igény növelése, a mindennapi testedzés lehetőségének a biztosítása, továbbá a természetjárás iránti igény felkeltése.
- Feladatunk fejlesztő csoportok működtetése, felzárkóztató foglalkozás szervezése és az iskola minden évfolyamán a képesség kibontakoztató illetve az integrációs oktatás folyamatos biztosítása.

ESÉLYEGYENLŐSÉG

Az iskolában minden tanulónak esélyt adunk a *szociokulturális hátrányok leküzdéséhez*, a *hatékony felzárkóztató munka* segítségével. Elősegítjük társadalmi beilleszkedésüket.

Munkánkat hassa át az a törekvés, hogy a szociokulturális hátrányok csökkenjenek.

Törekedjünk az elemi képességek és az *alapkészségek* szilárd begyakoroltatására. Eszközi használatuk feleljen meg az adott évfolyam minimális igényeinek, hiányuk ne jelentsen akadályokat az ismeretek elsajátításában.

A *tanulási feltételeket* olyan színvonalon biztosítsa az iskola, hogy minden tanulni akaró gyerek hozzájuthasson azokhoz a tanulási lehetőségekhez, amelyek egy átlagos anyagi színvonalú család gyerekei számára otthon biztosítottak.

- Kiemelt célunk a szociális és kulturális hátrányokkal küzdő, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók támogatása, tanulmányi előrehaladásuk, társadalmi beilleszkedésük és továbbtanulásuk elősegítése.
- Feladatunk a gyerekek szociális biztonságának a megteremtése, személyes érdekltségüknek a felkeltése.
- A taníthatóság biztosítása, hogy szociális gondok (étkezés, taneszközök hiánya, ruhátlanság) ne akadályozzák a gyerekeket tanulmányaikban.
- A rászoruló gyerekeket hatékony felzárkóztató munkával segítjük.
- Megszervezzük az iskolakészültségi felzárkóztatást az iskolai oktatás előkészítő szakaszában.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak megteremteni a lehetőséget a tehetségük kibontakoztatására.
- Hangsúlyt helyezünk a tehetségek korai felismerésére. Tehetséggondozó szakkörökkel és mentor tanár útján erősítjük tanulási motivációjuk kialakulását, segítjük tehetségük kibontakoztatását.
- Olyan kulturális és művelődési kínálatot biztosítsunk a település tanulóinak, amely egy kisvárosban élő gyerek számára rendelkezésre áll. Ennek érdekében művészeti iskola kihelyezett tagozatát működtetjük, művészeti vetélkedőket és bemutatókat tartunk, kulturális programokat rendezünk.
- A tehetséges gyerekeket segítjük a saját képességeik megismerésében, az önálló tanulási stratégiájuk kialakításában.

- Feladatunknak tekintjük a tanulmányi versenyekre való felkészítést, a művészeti vetélkedőkön való részvétel biztosítását.
- Működtetjük a mentori rendszert a kiemelkedően tehetséges gyerekek gondozásához.

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐMUNKA PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI ÉS ESZKÖZEI

Az előző fejezetben számba vett célok és feladatok a különböző pedagógiai eljárások és eszközök segítségével valósíthatók meg. Ezek a módszertani eljárások azonban nemcsak egy-egy konkrét célhoz, vagy feladathoz kötődnek, hanem nagyszámú kapcsolódási lehetőségre is alkalmat adnak. Leggyakrabban nem a tanítandó ismeretek tartalma, hanem a képzés által elérendő kompetenciák fejlesztése határozza meg, hogy milyen eljárásokat és eszközöket alkalmazzunk a pedagógiai folyamat során. Így az a célszerű, ha ezeket nem az egyes célokhoz és feladatokhoz rendeljük kizárólagos szereppel, hanem rendszerszemléletűen foglaljuk össze őket. Ezzel egyúttal a nevelési-oktatási módszerek, eszközök és eljárások kombinációjának a fontosságát is hangsúlyozottabbá tesszük.

A *pedagógiai eljárások* alatt azt értjük, hogy milyen folyamatokat, módokat alkalmazunk annak érdekében, hogy a vállalt célok és feladatok-jelen esetben a kompetenciák fejlesztésével járjon.

Nevelési-oktatási *pedagógiai eszközöknek* tekintünk minden olyan tényezőt, megoldási módot, vagy tárgyi-technikai kelléket, amelynek a felhasználásával fejlesztő/nevelő hatást fejtünk ki. A nevelési eszköz fogalmát ezzel kitágítjuk a módszerek irányába.

Az iskola célja, hogy a családdal együttműködve:

- cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy tanulóink:

- a haza felelős polgárává váljanak;
- kifejlődjék bennük a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképességre tegyenek szert;
- megtalálják helyüket a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjenek a tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyenek képesek felelős döntések meghozatalára a maguk és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerjenek meg és értsék meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai

Iskolánkban a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk:

- Fokozatosan vezetjük át a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az *iskolai tanulás tevékenységeibe*.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kiemelt szempontként kezeljük az *életkori sajátosságok* figyelembevételét.
- Megszervezzük a *képesség-kibontakoztató felkészítést és az integrációs oktatást* a halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése érdekében.
- Biztosítjuk a tanulók *egészséges terhelését*, személyre szóló, *fejlesztő értékelésüket*. Szóban és írásban is visszajelzést kap minden tanuló, ami kiemeli erősségeit és a közeljövőben reálisan megoldható fejlesztési teendőit.
- Fejlesztjük az *önértékelés képességeit* és az *önismeretet*, tudatosítjuk az együttműködés értékét a társas kapcsolatokban.
- *Egyéni fejlesztő programokkal* is alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez. Lehetővé tesszük az egyéni tanulási utak érvényesülését.
- A *helyes magatartásformák megismertetésével* és gyakoroltatásával erősítjük a kortárs kapcsolatokat, az elemi állampolgári és a mindennap életvitellel összefüggő praktikus ismereteket a tanulók erkölcsi arculatát.
- Bővítjük az együttműködésre építő *kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat*. Törekszünk a *drámapedagógia* eszköztárának az alkalmazására.
- A *tevékenység-központú tanítási gyakorlat* keretében növeljük a tanulók *aktív részvételét* igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, anyaggyűjtés, szerepjáték, stb.), építünk a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre.

Tevékenységeközpontú pedagógiák

A gyermek saját cselekvésein és tevékenységein keresztül és a másokkal való együttműködésben jut új ismeretek birtokába, sajátítja el a különböző készségeket és képességeket, melyek egyaránt szolgálják saját személyiségének szabad fejlődését és szocializálódását a társadalomba.

- A tevékenységeközpontú pedagógiák alappillére a tanulás, a tevékenység önállóságának kialakítása, a csoportban megvalósuló interakciók lehetőségének megteremtése.
- A pedagógus közvetett hatást gyakorol a gyermekekre, megteremti a tevékenység feltételeit, motiválja a gyerekeket, a tevékenység közben támogató, tanácsadó szerepet tölt be.
- A tanulási folyamat során alkalmazott módszerek és szervezeti keretek széleskörű alkalmazása valósul meg, amely lehetővé teszi egy-egy képesség fejlesztésének sokoldalú megközelítését.
- A tanulási tér kitágul, jelentős szerepet kapnak a társadalmi kapcsolatok, erőteljesen érvényesül a komplexitás, a tantárgyközi szemlélet, a tapasztalatgyűjtés lehetősége környezetére, társaira, önmagára nézve.
- Egyaránt kínálunk tanítványainknak heurisztikus (felfedező) tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket, hozzájuttatva őket a tudás öröméhez.

- A különböző *kommunikációs technikák és konfliktuskezelési technikák* elsajátítása. A tanulók a megszerzett tudásukat, valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka *mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében* meghatározott rend szerint *funkciójuknak* megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és a szummatív méréseket. Hasznosítjuk az országos mérés során elért eredmények tapasztalatait.
- Alkalmazzuk a *tanuló-megismerési technikákat*, módszereket és eszközöket.

A hatékony tanuló megismerés módszerei

Megfigyelés

- strukturált megfigyelés adott szempontsor alapján, meghatározott körülmények között

Kérdőív

- adott témakör körüljárása zárt és nyitott kérdésekkel
- zárt kérdések jellemzői: egyszerű feleletválasztás, mátrix jellegű, skála jellegű kérdés
- nyitott kérdések jellemzői: saját szavakkal történő válaszadás rövidebb vagy hosszabb terjedelemben

Interjú

- adott céllal szerkesztett, meghatározott témára irányuló kérdések egymásra épülése annak érdekében, hogy megismerjük a megkérdezett helyzetét, véleményét, elképzeléseit
- irányított beszélgetés
- a válaszok függvényében módosuló beszélgetés

Szociometria

- a közösségek rejtett hálózata
- a közösség tagjainak egymáshoz fűződő kapcsolatrendszerét tárja fel
- felfedi az egyirányú és kölcsönös választásokat
- megjeleníti a sztárhelyzetű és peremhelyzetű egyéneket

Dokumentumelemzés

- a dokumentum forrása
- hitelessége
- jellege (hivatalos, személyes)
- objektivitása, szubjektivitás
- dokumentumon belüli koherencia
- intuitív gondolkodás

Mérések

- képességmérések (DIFER)
- tanulási motiváció
- tanulási stílus
- értékválasztás
- attitűdök
- interperszonális kapcsolatok

Ok feltárás, szakvélemény

- anamnézis
- vizsgálatok
- teljesítmény
- vélemény
- javaslat a fejlesztésre
- kontroll vizsgálat

Esetleírás

- személyes adatok
- a gyermek fejlődésére vonatkozó adatok
- a személyiség érzelmi, akarati, intellektuális jellemzői
- kapcsolatok
- tevékenységek
- problémák
- Megalapozzuk a *tanulók egyéni tanulási módszereit* és szokásait, mintákat nyújtunk a feladat-és problémamegoldáshoz. Kialakítjuk az *önálló tanulás és az önművelés képességét*.
- Mindennapi teendőknek tartjuk a *diákönkormányzat* folyamatos, érdemi működtetését.
- Az interkulturális oktatás megszervezése szolgálja a *kisebbségi kultúrák megismertetését*.
- Az intézményi *önirányítás* előtérbe kerülésével az *önkormányzás gyakorlatának* a kiterjesztése az iskola teljes pedagógiai folyamatára.(pl.: össziskolai fórum, iskolán belüli vezetési szintek, tanulói önkormányzás, pedagógusok és szülők önkormányzati fórumai, össziskolai információs háló működtetése, stb.).
- A *pedagógiai folyamat rendszerszemléletű megszervezése*. A nevelési és oktatási módszerek integrációjának az előtérbe állítása azzal, hogy a kötött (szabályozott) formák vegyülnek a kötetlen (szabályozatlan) és öntevékeny (önszabályozó) formákkal, amelynek alapján új szükségletek keletkeznek új rendszerelemekkel, s ezzel egy teljesebb és folyamatosan fejlődő rendszerműködés alakul ki.
- Állandó és folyamatos elvárásként fogalmazzuk meg a *differenciált tanulásszervezési eljárások* tanórai és tanórán kívüli mindennapi alkalmazását.
- Végezetül az eddigieket meghaladó, új kiemelt teendőknek tekintjük a *kompetencia alapú oktatás* eljárásainak a bevezetését és alkalmazását.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

A nevelőtestület által alkalmazott főbb pedagógiai eszközöket és módszereket az életkori sajátosságokat figyelembe véve és a nehézségük szerint próbáljuk sorrendbe állítani. A sorrendben előbbre helyezett eszközöket inkább az alsó tagozatban alkalmazva fejlesztjük, a felsorolásban később szereplő módszerek alkalmazásának a gyakorisága az évfolyamok növekvő számával arányosan teljesebbnek ki.

A rendszeresen használt főbb pedagógiai eszközök és módszerek a következők:

- Percepciók fejlesztése, a pszichológiai szempontú elemi gondolkodású műveletek megalapozása (pl.: figyelem, emlékezet, képzelet, stb.).
- Logikai alapformák alkalmazása (pl.: azonosság, különbség, felsorolás, stb.), logikai műveletek végzése konkrét és elvont fogalmakkal.
- A formális logika munkaformáinak a begyakoroltatása (pl. analízis, szintézis, következtetés, csoportosítás, alá- és fölé rendelés, stb.).
- Magasabb logikai tevékenységet igénylő munkaformák (pl.: bizonyítás, cáfolat, ok-okozati összefüggés, stb.).

A nevelési-oktatói eljárások hagyományos eszközei, magatartásra ható módszerei:

- A meggyőzés módszerei: pl.: minta, példa, példakép, eszménykép, bírálat, önbírálat, felvilágosítás, tudatosítás, vita, stb.
- A tevékenység megszervezésének kooperatív technikái: pl.: csoportképzés, kooperatív feladatmegoldás, játékos módszerek, stb.

Magatartásra ható módszerek:

- A, ösztönző módszerek: pl.: biztatás, elismerés, dicséret, stb.
- B, kényszerítő módszerek: pl.: követelés, parancs, büntetés, stb.
- C, gátlást kiváltó módszerek: pl.: felügyelet, ellenőrzés, intés, átertelés, stb.
- Gyakorlás eszközei, módszerei: szoktatás, gyakoroltatás, munka, játék, verseny, stb.
- A szemléltetés módszereinek az alkalmazása: pl.: kép, tárgy, modell, kísérlet, stb.
- Az ellenőrzés, értékelés módszerei: tudás, illetve magatartás ellenőrzése; közvélemény formálása, stb.
- Tanulói aktivitásra épülő módszerek és elvárások a tanulási-tanítási folyamatban.
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Feladatlapos munka az egyéni foglalkoztatás keretében.
- Együttműködésre szoktató eljárások, konfliktuskezelési technikák megismertetése.
- A tanulásirányítási szervezeti formák biztonságos és változatos alkalmazása.

Differenciált tanórai képességfejlesztés

- A tanuló életkorától, szociális státusától, egyéni képességeitől függően több szempont szerint differenciáltan tudjuk csak meghatározni azt a tanulási stratégiát, amely mind a tanulásszervezés céljainak, mind az egyes tanulók érdekeinek megfelel, így aktív és produktív tanuláshoz vezet.
- A differenciált rétegmunka biztosítja a tanulók egyéni képességeihez igazodó fejlesztést, az egyéni tanulási utak kimunkálását.

- A differenciálás alapja nem merev, homogén csoportokba történő sorolás, hanem rugalmas, átjárható rendszer kialakítása.
- A differenciálás lehetőség a gyermek számára a képességeihez igazodó nehézségű feladat kiválasztására, amely sikerélményt biztosít számára.
- A differenciálás formái: a tanulócsoporthoz képesség és érdeklődés szerinti felbontása (párhuzamos óravezetés), szervezeti differenciálás (csoportbontás), szervezeti és tartalmi differenciálás (képességszerinti csoport eltérő tananyagtartalom feldolgozása)
- A differenciálás akkor hatékony, ha differenciált értékelési –és követelményrendszer társul hozzá.

Differenciált osztálymunka

A) -A tanítás tartalma szerinti differenciálás (pl.: alapkészségek fejlesztése, kiegészítő anyagok nyújtása, stb.)

B) - Azonos témában a logikai műveletek nehézségi foka szerinti differenciálás.

- Differenciált feladatok az egyes tanulók számára a képességek szerinti gyakoroltatáshoz.
- Individuális foglalkoztatás (pl.: nyomtatott szöveg egyéni feldolgozása, feladatlapok megoldása, programozott oktatás, stb.)
- Csoportmunka, adott témák, problémák közös megoldása.
- Problémafelvető, gyakorlati alkalmazást igénylő feladatok megoldása, a gondolkodási műveletek és logikai alapformák komplex, integratív alkalmazásával.
- Kooperatív tanulási-tanítási technikák gyakoroltatása. (pl. projektek, élethelyzetek megoldása, stb.)

Az értékközvetítés módszere; projekt

- A projekt olyan tanulásszervezés, amelynek középpontjában valamilyen gyakorlati életből adódó problémafelvetés áll. A probléma megoldása a gyermekek tapasztalatára, érdeklődésére, tevékenységére épül, amelyben a hangsúly az ismeretszerzés folyamatára kerül.
- A projektmódszer lényege az a nagyfokú szabadság, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától a tervezésen, a feladat végrehajtásán, át a produktumig, az értékelésig.
- A projektpedagógia célja valamilyen produktum, végeredmény, amely a valóság igényeire épülő szükséglet alapján kerül kiválasztásra, így biztosítja a világ integrált megismerését oly módon, hogy a tanulás mellékterméke a tevékenységnek. A projekt a tanulást, az ismeretek, készségek, jártasságok elsajátítását indirekt módon biztosítja, kihívásra épít, ezzel belső motivációt teremt, komplex módon teremti meg a probléma mind több összefüggésének megismerését.

A projekt szerkezeti felépítése

- témaválasztás, célok meghatározása
- tervezés, téma feladatokra bontása
- szervezés, megvalósítás,

- nyilvánosságra hozatal, záró értékelés
- A projektmódszer eredményei
- cselekvésre, tapasztalatokra épül
- együttműködésre, egymástól tanulásra támaszkodik
- alapvető a kölcsönös kommunikáció
- komplex és alkotó jellegű
- megerősíti a motivációt és a felelősségvállalást
- differenciál, lehetőséget biztosít a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra
- önállóságra készítet, rugalmas téri és időkeretekre épül

Kooperatív csoportmunka

- A kooperatív csoport erős, pozitív összetartozás-tudattal rendelkezik, a csoporttagok ismerik, elfogadják, támogatják egymást, összetétele heterogén.
- A heterogén csoport különböző teljesítményű tanulókból alakul, amely kedvező feltételeket teremt a tanulók egymástól tanulására
- A véletlenszerű csoportszervezés során a diákok különböző helyzetekben fejleszthetik és tanulhatják meg hasznosítani kooperatív készségeiket.
- A tudatos, tartós feladatmegoldáshoz kapcsolódó csoportszervezés előnye az erős közösségtudat, a közös tanulási tapasztalat pozitív hatása.
- A kooperatív csoportmunka tárgyi feltétele az egyenlő esélyekkel történő elérhetőség, a rugalmas téri és idő környezet megteremtése.
- A csoportok működtetésének személyi feltétele a pozitív közösségtudat, kölcsönös bizalom, szeretet, megbecsülés.
- A csoportmunka alapelvei: a párhuzamos, egyidejű interakciók, az egyidejű felelősség elve, az egyenrangú részvétel elve, az építő egymásrautaltság.
- A kooperatív munka alkalmazkodik a gyerekek szükségleteihez, a tanulás cselekvés és aktív részvétel révén jön létre, segíti az ismeretszerző és társas készségek fejlődését.

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyam szintű tanulásszervezés a hagyományostól eltérő csoportalkotási módokat is lehetővé tesz, s így az egyéni fejlesztés szempontjából hatékonyan épülnek egymásra az alapkövetelményekhez kapcsolódó kötelező foglalkozások és az egyes részterületekhez kötődő, kutatást és alkotó tevékenységet biztosító választható programok. Az intézmény pedagógiai programjába rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált, a kerettantervi szempontokat érvényesítő feldolgozására alkalmasak.

Az Oktatási Hivatal által meghirdetett témahetekhez - Pénz7-Pénzügyi és Vállalkozói Témahét, Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét – a kezdetektől csatlakozott, folyamatosan végezzük az ezekhez kapcsolódó feladatokat.

Jógyakorlat

A TÁMOP-3.1.7-11/1. intézkedés keretében 2011 szeptemberében pályázatot nyújtottunk be a referencia intézménnyé válás érdekében, hiszen 2010. szeptember 30-án előminősítési nyilatkozatot kaptunk, mely szerint „Az infokommunikációs technológiák alkalmazásában példaértékű intézmény, referenciahely” lettünk két jó gyakorlattal.

Jó gyakorlataink:

- matematikából: IKT eszközök használata a matematika tantárgy oktatásában;
- angol nyelvből: Sightseeing tour in London – Londoni Városnézés. Az IKT eszközök alkalmazása az angol nyelv oktatásában.

Innovációnk:

„Nyelvtani ismeretek gyakorlása az Olimpiai játékokon keresztül” elnevezésű innovációnk a 2021/2022-es tanévben került először bemutatásra a bázisintézményi napok keretein belül, majd a következő tanévben szintén megrendezésre került a program.

A 2024/2025-ös tanévben két alkalommal látogattak el intézményünkbe a program iránt érdeklődő pedagógusok. A program különleges élményt nyújtott mind a tanulók, mind a pedagógusok számára.

A Magyar Olimpiai Akadémia főtitkárának javaslatára, akivel jó kapcsolatot ápolunk, a 2024/2025-ös tanév során iskolánk is csatlakozott az Olimpiai Értékek Oktatási és Nevelési Programjához (OVEP). A program fő célja, hogy támogassa a gyerekeket abban, hogy olyan értékeket és képességeket tanuljanak, melyek felkészítik őket az életre. Ugyanakkor az oktatókat is ösztönözní szeretné az olimpiai értékeken alapuló nevelés népszerűsítésére és stratégiai irányt mutat a MOB ifjúsági oktatáshoz köthető sportprogramok és feladatok segítségével. A program célja, hogy a résztvevő jól érezze magát és tanuljon a testmozgás során, valamint életre szóló társas, kognitív és motorikus képességeket szerezzen. Ezen felül, a programot elérhetővé lehet tenni a felnőttek számára is, akik szintén profitálhatnak az olimpiai értékeken alapuló nevelésből és a többi testmozgással járó feladatból.

Bázisintézmény

Iskolánk 2017. március 1-től 2023. június 15-ig az „Oktatási Hivatal Bázisintézménye” címet viselte. Ez idő alatt – mind az Őszi, mind a Tavaszi Szakmai Napok keretében – számos bemutató órát tartottunk a környező iskolák pedagógusai számára, valamint lehetőségünk nyílt jó gyakorlatunk és innovációnk bemutatására is. Szakmai fejlődésünk érdekében mi is részt vettünk más intézmények programjaiban.

Modul

Célunk intézményünkben egy moduláris oktatási program megszervezése (pl. egészséges életmód, környezetvédelem, demokráciára nevelés, játék, érzelmi-erkölcsi nevelés, stb. témakörben) tanévenként.

Az intézmény által megszervezett moduláris oktatási program:

Kompetencia-fejlesztő programok és eszközök használata, a központi programcsomagok feldolgozása.

„A kompetencia alapú oktatási programcsomag” általános pedagógiai alapelvei:

- A pedagógusszerep segítő, támogató jellege
- A pedagógus feladata nem csupán a tananyag közvetítése, hanem a tanulási folyamat irányítása és segítése.
- A képesség- és személyiségfejlesztés harmóniája
- A kognitív tanulási képességek és a személyiség egészének fejlődését meghatározó szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése egészséges arányának megteremtése.
- Differenciálás, esélyegyenlőség
- Differenciált tanulásszervezési módszerek alkalmazása, mely lehetővé teszi a tanulók személyes szükségleteinek, tudásának, képességeinek és motivációinak megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.
- Gyakorlat-központúság
- A mindennapi életben hasznosítható, a társadalmi környezet változásainak és igényeinek megfelelő ismeretek közvetítése, tudás átadása és a megszerzett tudás felhasználása. A döntésképes, döntésért felelősséget vállaló személyiség készségeinek fejlesztése.
- Egyensúlyteremtés
- Megfelelő arányt kell találni a készség- képességfejlesztésre és az ismeretszerzésre fordított idő között figyelembe véve, hogy bizonyos ismeretbevétel híján a készség- képességfejlesztés sem optimalizálható. Egyensúlyt kell teremteni az egyéni tanulás, a felfedeztetés, illetve a páros, kooperatív és frontális oktatás között.
- Tevékenység-központúság
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítói gyakorlat megvalósításának támogatása, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt; konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére, problémamegoldásra, összefüggések felfedezésére, következtetések levonására, döntésekre, egyéni vélemények kialakítására, az ismeretek alkalmazására, a társakkal való együttműködés és munkamegosztás, a feladatért vállalt felelősség megtapasztalására.
- Tantárgyi integráció
- A hatékony kompetencia fejlesztés érdekében a tantárgyi integráció feltételrendszerének megteremtése.
- Motiváló tanulási környezet
- A tanulás hatékonysága szempontjából fontos a megfelelő tanulási környezet kialakítása, mely egyfelől örömforrást jelenthet, másfelől érdeklődést kelt, aktív, konstruktív együttműködésre készíteti a tanulókat.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme.
- A mérések nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják. A tanítási-tanulási folyamat hatékonysága az egyes tanulók fejlődésén mérhető.

Feladatok

- A különbségek felmérése
- A szegregáció csökkentése
- A személyiség egészének fejlesztése
- Az olvasás, szövegértés, szövegalkotás szintjének emelése
- A gondolkodási képességek fejlesztése
- A motiváció erősítése

A program – tartalmának felfelé nyitott, többféle elágazási lehetőségnek utat engedő szabályozottságával kedvez a gyakorlati felhasználásban szükség szerint alkalmazható többféle módszertani eljárásrendszer alkalmazásának, a sokszínűség eredményességet szolgáló érvényesülésének.

A tanulási motiváltság fenntartása érdekében – amely motiváltság az élethosszig tartó tanulás szempontjából meghatározó –, a korai tanulási kudarcok megelőzésére elvárja a szükség szerint *megnyújtott alapozó szakaszok* beépítését a tanulás folyamatába.

Legmarkánsabb új vonása, hogy a kompetenciaterület fejlesztési feladatait, illetve azok megvalósulását a program nem tanévekben, hanem folyamatban jelöli meg.

Ezzel:

- reális esélyt teremt a tanulók kulturális, képességbeli és tanulási szükségletekben megmutatkozó különbözőségeinek kezeléséhez,
- minőségi elmozdulást hozhat a lényegesen hatékonyabb alapozás tekintetében,
- alkalmazásával megelőzhető a lemorzsolódás, feleslegessé válik a szegregáció. „

RJR módszer (Ráhangolódás – Jelentésteremtés – Reflektálás)

- olvasással, írással a kritikai gondolkodásért
- nem az információszerzés, hanem a képességfejlesztés kerül előtérbe
- komplex gondolkodási folyamat, a folyamat nyomon követése
- motiváció a kíváncsiság, a kételkedés, a döntéshozatal lehetősége
- az új ismereteket a régiekhez kapcsoljuk, integráljuk
- interaktív, kognitív folyamat – szakaszos szövegfeldolgozás
- változó tanár szerep: idő, lehetőség biztosítása a kritikai gondolkodásra, a találgatás lehetősége a tanulók számára, eltérő vélemények elfogadása, vita, a tanulók aktív részvételének elősegítése, támogató, biztonságos környezet, bizalom a tanulók képességeiben
- változó tanulói szerep: önbizalom fejlesztése, aktív részvétel, eltérő vélemények tisztelete, véleményalkotás, döntés, technikák:
 - fürtábra-gondolattérkép, történetalkotás kulcsszavakkal,
 - memóriajáték, látószögnövelő gyakorlat, hangsúly gyakorlat, megszakításos, jóslásos szövegfeldolgozás, ötsoros, karaktertérkép, drámajáték a tulajdonságoknak megfelelő megjelenítéssel, történet folytatása, kockázás,
 - önértékelés (Nem vettem fel a tempót - Sokat mondtam),
 - egyéni élmény visszajelzése mimikával (Hogy érezted magad?)
- Szituációs játékok, viták, dramatizálás, a drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
- A tanulásmódszertan egy-egy epochájának a beépítése az 1-8.évfolyamok tanórai munkájába.

Tanulás tanítása, logikus gondolkodás fejlesztése

- figyelem
- érzékelés, észlelés
- emlékezet
- képzelet
- gondolkodási műveletek
- információszerzés, tájékozódás
- lényegkiemelés, szelektálás

- rendszerezés, felhasználás
- új kontextusban alkalmazás
- komplex gondolkodás a tantárgyi ismeretek között
- önálló véleményalkotás
- tanulási technikák
- jegyzetelés, vázlat

Az integrációs oktatást segítő program IPR módszertani elemeinek a folyamatos működtetése.
Az IPR eszközrendszeréből alkalmazott intézményi eszközök a következők:

- Kompetenciafejlesztő programelemek:
Önálló tanulást segítő fejlesztés

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.

- Az integrációt segítő tanórán kívüli programok:
Mentori rendszer működtetése.

- Az integrációt segítő módszertani eljárások:
Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés.

Drámapedagógia.

- A tanári együttműködés formái műhelymunkával.
Értékelő esetmegbeszélések

Hospitálásra épülő együttműködés.

- A kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei:
Egyéni fejlődési napló.

Szöveges értékelés.

- Multikulturális tartalmak:
Multikulturális tartalmak megjelenítése.

- A továbbhaladás feltételeinek a biztosítása:
- Pályaorientáció.
- Továbbtanulásra felkészítő program.
- Szociális készségfejlesztő technikák gyakoroltatása (pl.: minta és modellnyújtás, szerepjáték, konfliktuskezelő készségek fejlesztése, karitatív tevékenység, stb.)
- Szituációelemzés, alternatív megoldási stratégiák kidolgozása.
- Az ön- és emberismeret fejlesztését szolgáló technikák megismertetése (pl. emberismereti, önismereti tréningek)

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat

A személyiséget a biológiai tényezők, a környezeti- és nevelői hatások-egymással szoros kölcsönhatásban-együttesen határozzák meg. A személyiség fejlődését tehát három tényező befolyásolja: az öröklés, a környezet és a nevelés. Ezek közül a legjelentősebb a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása.

Az iskola a személyiségfejlesztés szolgálatában fontos szerepet szán a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatásának és a tehetséggondozásnak.

A *felzárkóztató* típusú foglalkozások az alapvető készségek terén felismert hiányosságok pótlására nyújtanak segítséget. A különböző *tehetséggondozó szakkörök* a szaktárgyi ismeretek mellett kiemelten fontosnak tartják a *gondolkodás fejlesztését*, a *kulcskompetenciák* használható megalapozását.

Az egyéni fejlesztés során nagy hangsúlyt fektetünk a *kommunikációra*, a *tanulásmódszertanra* és az *önismeretre*. A kommunikációs ismeretek keretében a *beszédképesség* fejlesztése mellett a *számítástechnikai alapismeretek* megtanítását, s annak az önálló ismeretszerzésben történő rendszeres alkalmazását egyaránt fontos teendőnek tartjuk. A *könyvtárhasználati* ismeretek megtanításával a többirányú információszerzés és a többkönyvűség lehetőségét teremtjük meg.

A *tanulásmódszertan* tanítása az új tanulási technikák megtanulásához segíti hozzá az érdeklődőket.

Az *önismereti* típusú iskolai foglalkozásokon a tanulók (pl. osztályfőnöki óra) megismerhetik személyiségük erősségeit és gyengeségeit. Lehetőséget ad arra is, hogy a gyerekek speciális képességei kiderüljenek, s ezek fejlesztése intenzívebbé válhasson.

A személyiségfejlesztés-miközben az intellektuális és emocionális kompetenciák fejlesztését szolgálja-megalapozza tanítványainkban az önmaguk, mások és a közösség iránti felelősségtudatot is.

A gyermekközpontú iskolában alapvető érdek a szülők széleskörű bevonása a személyiségfejlesztő tevékenységekbe. Ők elsősorban egyéni példaadással, a hagyományos személyiségek és értékek erősítésében, a viselkedéskultúra szabályainak az elfogadásában és a helyes önértékelés kialakításában működhetnek közre.

A személyiségfejlesztés programszerű iskolai megjelenítése a tanárok személyiségközpontú szemléletének kialakítását is megalapozza. Intézményünk a magas szintű demokratizmus és a magas szintű kontroll kombinációjára épülő nevelési stílust részesíti előnyben, mely alkalmazkodik a gyerek életkorához, alkatához és neveltségi szintjéhez.

A személyiségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai

A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés-oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése. Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk, amikor megismerjük tanítványaink szükségleteit és motivációs bázisát.

Tanítványaink személyiség szerkezetének a megismerésével elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk önmagukhoz és a társaikhoz fűződő viszonyukat.

Alkalmazkodunk az életkori pszichikus sajátosságokhoz.

A pedagógus személyiségét alapvető motivációs tényezőnek tartjuk, közvetetten meghatározója a tanuló tantárgy iránti érdeklődésének és személyes kapcsolatainak minőségének.

Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szokások kialakítását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas kapcsolatait.

Igyekszünk kiépíteni az egyéni életvezetési kultúrát. Megalapozzuk a pozitív tartalmú viszonyulásokat (attitűd), a tényleges szükségletek felismerését (igényszint) és az ösztönző motívumokat (cselekvésre késztető belső erőforrások).

Tanulóink személyiségére építjük az emberi, természeti és társadalmi környezet alakításának a képességét.

Problémás nevelési helyzetekben megfelelő konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk, mindenkor a gyerek érdekét szolgáló megoldásokat keresünk.

Az iskolai tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akaratí és jellembeli tulajdonságainak a harmonikus fejlődését.

A tanulóknak legyen áttekintése a saját személyisége összetevőiről, képessége és tehetsége határaitól, legyen képes felismerni viselkedése következményeit.

Alakítsunk ki tanulóinkban fejlődésorientált szemléletet, erősítsük a kitartást, a reális önértékelést és a saját fejlődésükbe vetett hitet.

Az iskola adjon teret a színes, sokoldalú iskolai életnek, fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségeit és akaratát.

Ismerjék meg a tanulók a szociális (társas viselkedés) szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet.

Fejlesszük a személyes képességeket az önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelem területein.

Tanulóink legyenek tisztában a személyiséget veszélyeztető negatív hatásokkal.(pl.: káros szenvedélyek-drog, alkohol, dohányzás, mozgásszegény életmód-, egészségtelen táplálkozás, negatív hatású társas kapcsolatok, a korai nemi élet, stb.)

Az iskolában a következetes, kiszámítható pedagógiai irányítás és a tanulók életkorához, fejlettségéhez igazodó demokratikus nevelési gyakorlat egyensúlyára törekszünk.

Igyekszünk a tanulók jogainak, emberi méltóságának a maradéktalan tiszteletben tartására, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintatra.

A családdal való kapcsolattartás érdekében biztosítjuk a rendszeres és folyamatos információáramlást, a nevelőmunkában megnyilvánuló együttműködést.

Az empátiaképesség alakításával növeljük a másság elfogadásának a képességét, a tolerancia képességfokát.

- Feladatnak tekintjük, hogy támogassuk a tanulókat a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságaik formálásában.
- Megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket, biztosítjuk a kulcskompetenciák használható kifejtését.
- Erősítjük a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségi jegyeket. Folyamatosan segítjük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben személyiségének saját értékeit.
- Olyan iskolai életrend kialakítása a feladatunk, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat és átláthatóak a magatartási szabályok.
- Arra szoktatjuk tanítványainkat, hogy tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat.

- A tanuló legyen képes arra, hogy tudatosan alakítsa a saját pozitív életfilozófiáját, egészséges életmódját és szokásrendszerét.
- Feladatunk az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő nevelő hatások összehangolása.
- A gyerekeket a harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadására és közvetítésére neveljük. Különösen fontosnak tartjuk az előítéletesség felismerésére való képesség kialakítását és a testi-lelki egészség megőrzésére vonatkozó képesség megalapozását.
- Folytasson a nevelőtestület hatékony nevelő-oktatómunkát a bűnmegelőzés, a drogprevenció és a fogyasztóvédelmi nevelés terén.
- Az önfejlesztő képesség megalapozásával segítsük tanulóinkat a saját önfejlesztő stratégiák kialakításában.

A személyiségfejlesztést és a közösségi nevelést két elválaszthatatlan iskolai rendszerelemnek tekinti a nevelőtestület.

A tanulók egészséges személyiségfejlődése szempontjából fontosnak tartjuk a közösséghez tartozást, mert ennek az élménye alapozhatja meg tanítványainkban az önmaguk cselekedetei és a közösség iránti felelősség együttes tudatát.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEKET

Egészségnevelési program

Az iskola szerepe és lehetősége

Az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, de közvélemény, valamint a tömegtájékoztatási eszközök is elvárják, hogy az iskola vállaljon főszerepet az egészségfejlesztésben. Különböző elvi megfontolások teszik az iskolát elsődleges fontosságúvá az egészségnevelési munkában. Ezen elvi megfontolások következőkben foglalhatók össze:

Minden korosztály hosszú éveken át látogatja az iskolát.

Az alapfokú iskolák tanulóinak személyiségfejlődése, az értékek és az ismeretek elsajátítása szempontjából még olyan periódusban vannak, amelyek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában. Ennek a korosztálynak egészségmagatartása határozza meg a jövő felnőtt lakosság egészségi állapotát.

Az iskola gyerekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel. Az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának kitüntetett színtere az iskola.

Az iskola nem elszigetelten tevékenykedik, hanem más társadalmi intézményekkel és szervekkel állandó kölcsönhatásban létezik. Így egészségnevelésével hatást gyakorol az iskola szűkebb és tágabb környezetére.

Az iskola tehát olyan keretet adhat, melynek segítségével mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására.

Az egészségnevelés a NAT közös követelményeiben áthatja az iskolai élet valamennyi színterét.

Az egészségnevelés

1. a leghatásosabb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja,
2. tervszerű, szervezett és rendszeres tevékenység,
3. tömegméretű, mert kiterjed a lakosság minden rétegére,
4. tudományosan megalapozott,
5. helyes cselekvésre serkentő

Alapelvek

- Minden tanuló joga és vágya, hogy egészséges boldog életet éljen.
- Értjük el, hogy az iskola minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Váljon az egészségügyi kultúra az általános műveltség szerves részévé, mert az egészséges életmód ismerete éppen annyira fontos, mint bármely más tudomány ismerete.
- Tudatosuljon, hogy az egészség, mint meghatározó társadalmi és személyi erőforrás biztos befektetés a társadalom számára.
- Váljon egyértelművé, hogy az egészség segíti a tanulókat céljaik megvalósításában, igényeik nagyobb fokú kielégítésében, a környezethez való alkalmazkodásukban, valamint a teljesítményük növelésében.
- Legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, mert az egészség nélkülözhetetlen eszköze, a kiegyensúlyozott, boldog és sikeres életnek.
- Ismerjék fel a környezet, a viselkedés, az életmód és az egészségi állapot ok-okozati összefüggéseit.
- Rendelkezzenek elegendő tudással és ismerettel, hogy képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is.
- Fejlődjön a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- Legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság iránt, becsülik meg ezeket.
- Életkoruknak megfelelően ismerjék az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt hatását, a betegségek, sérülések elkerülését az egészség megőrzését.
- Legyenek ismereteik a prevenciók eljárásainak fő formáiról.
- Alapvető igénnyé válik a szellemi tevékenységekhez szükséges tanulási módszerek elsajátítása, a munka, a pihenőidő megfelelő arányának, és a munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet kialakítása.
- Álljon az egészség, mint életvezetési érték a tanórán belül és az azon kívüli szabadidős programok középpontjában.

Az egészségnevelés célja

Rendelkezzenek a tanulók korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlásához szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.

- A tanulók bővítsék az egészségre vonatkozó fogalomkészletüket.
- Ismerjék fel, hogy milyen összefüggés van az életmód, a viselkedés az egészségi állapot között.

- Alakuljon ki a tanulóknál az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék fel, hogy miért szükséges a jövő tervezése, az életút tudatos építése. Lássák be, hogy ebben meghatározó szerepet játszanak az egyéni döntések, helyzetmegoldási, megküzdési technikák.
- A beidegzett rossz szokásokkal szemben ismerjék fel a tanulók az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- A tanulók készség szintjén alkalmazzák azokat a stratégiákat, amelyek segítségével megőrizhetik életük egyensúlyát.
- Ismerjék meg a tanulók önmagukat, saját fejlődésüket.
- Alakuljon ki a tanulóknál az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek és a helyi környezetüknek.
- A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol –és kábítószer fogyasztást, a dohányzást a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiénét és szexuális fejlődést.
- Ismerjék társas kapcsolatok egészségi – etikai kérdéseit.
- Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Az egészségnevelés feladatai

- A legalapvetőbb, egészségnevelési ismeretek megismertetése, ismeretközlés, oktatás egyéb információ útján.
- Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Adjon ismeretet a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermek, ifjak egészségi állapotát javítják.
- Az egészségnevelés feladata, hogy neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- Az egészségnevelés feladata, hogy a gyermeket – különösen a serdülőket – a káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásánál megelőzésre nevelni.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi élet, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- Figyelembe kell venni a tanulók életkori jellemzőit, adottságait, szükségleteit, igényeit.

Az egészségnevelés területei

- Egészség – betegség,
- Táplálkozás – mozgás,

- Napirend – a szabadidő helyes felhasználása,
- Testápolás – személyi higiéné – és az öltözködés,
- Családi élet jelentősége,
- Kortárskapcsolatok,
- Káros szenvedélyek – helyes döntések,
- Szexualitás,
- Egészséges környezet és védelme,
- Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Módszerek, eszközök

- Előadás hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, a tanulók életkorának megfelelő.
- Tegyük mozgalmassá a tanulást, az ismeretszerzést. Építsünk a tanulók kíváncsiságára, az ismerkedés és együttműködés sokféleségére.
- Témától függően szervezzünk előadást orvos, védőnő, rendőr közreműködésével.
- Illemtani ismeretek bővítésére, a viselkedési kultúra javítására is lehetőség nyílik.
- Az elbeszélés - legyen színes, motiváló és élményszerű.

Fejlesztési követelmények

- Támaszkodjunk minden korcsoportban a tanulók meglévő ismereteire.
- Folyamatosan értelmezzük az egészségnevelés fogalmát.
- Az egészségnevelésre vonatkozó fogalomkészletüket bővítjük, tegyük egyre differenciáltabbá.
- Az egészség és a magatartás szempontjából kritikusnak mondható területekkel (táplálkozás, mozgás, biztonság, az alkohol, a kábítószer, a dohányzás a családi és kortárs kapcsolatok, a környezetvédelem, a személyes higiéné és a szexualitás) nem egymástól elszigetelten, összefüggéseikből kiragadva, hanem kölcsönös kapcsolatrendszerükben foglalkozunk.
- Törekedjünk a test és a lélek harmonikus fejlődésére, a szocializáció folyamatainak elősegítésére, az alpműveltség továbbépítésére, a tanulási stratégiák fejlesztésére.
- Fejlődjön magabiztosságuk, a jövővel szembeni pozitív beállítottságuk.
- Fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük.
- Helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése.(társadalmi, nemi – és családi élettel kapcsolatban)
- Fejlődjön szociális érzésük.

Ellenőrzés, értékelés

A tanulókat az egészségnevelési programokban végzett munkájuk alapján értékelni kell. Az ellenőrzés rendszeres munkára ösztönzi a tanulókat. Ismereteik és képességeik fejlődnek. Az ellenőrzés önellenőrzésre, kötelességtudásra nevel, és fejleszti a tanulók önértékelő képességét. Az értékelés történhet: szóban, írásban, oklevéllel.

Egészségügyi prevenció az iskolában

A prevenció fő formái:

1. Elsődleges prevenció: az egészséget támogató életmód gyakorlása, a környezeti károsító tényezők kiiktatására irányuló tevékenységek. (Akkreditált programok alkalmazása: Egészséges élet, Drog prevenció – DADA program, Életvezetési ismeretek és készségek, táplálkozási programok, stb.)
2. Másodlagos prevenció: az egészséges emberek között végzett időszakos szűrővizsgálatok.

Az iskolában végzett szűrővizsgálatok

A gyermekkori szűrővizsgálatok különböznek a felnőttkoritól. Mivel a gyermekeknél dinamikusan fejlődő szervezetről van szó, náluk nemcsak az egészség állapot, hanem a gyermek testi, mozgási – mentális, pszichés és szociális fejlődését vizsgáljuk és értékeljük.

Az egyedi fejlődési ütem miatt az orvos dönt a vizsgálatok rendjéről.

Minimális követelmények a vizsgálatok rendjéről

- az iskolás gyermeket kétfévente és a védőoltások beadása előtt meg kell vizsgálni,
- táborozás előtt,
- az iskolába lépést megelőzően,
- amikor a pályaalakalmasságot véleményezik.

A szűrővizsgálatok rendje, mely kiterjed a következő területekre

- a növekedés és a testi fejlődés mérése és minősítése (alultápláltság, túlsúly, növekedés megtorpanása vagy gyors növekedés),
- vérnyomásmérés,
- mozgásszervek vizsgálata (testtartási hibák, gerincferdülés, lúdtalp, mellkas deformitások),
- látás-hallás vizsgálat,
- beszédhibák vizsgálata,
- pajzsmirigy vizsgálat,
- nemi fejlettség vizsgálata,
- fogászati szűrővizsgálat

A szakemberek együttműködésének lehetősége és módszerei

A tanulók iskolai környezetének alakításában, a közegészségügyi feladatok teljesítésében meghatározott feladatkörrel rendelkeznek:

- a NNGYK munkatársai,
- az iskolai – egészségügyi szolgálat szakemberei (iskolaorvos, védőnő),
- az iskola pedagógusai,
- a szülők közössége,
- nevelési tanácsadó,
- logopédiai hálózat,
- gyermekjóléti szolgálat,
- gyermekpszichiátriai rendelések.

Az iskola-egészségügyi ellátásban részt vevő szakemberek feladatai

Az iskola-egészségügyi ellátás keretében az iskolaorvos és a védőnő együttműködik az intézménnyel a tanulók egészségének megőrzése és fejlesztése, valamint a betegségek és egészségkárosodások megelőzése érdekében.

Az iskola-egészségügyi ellátás keretében különösen az alábbi feladatok valósulnak meg:

- a tanulók életkorához igazodó egészségnevelés és egészségfejlesztés támogatása;
- a jogszabályokban meghatározott egészségügyi vizsgálatok és szűrővizsgálatok megszervezése és elvégzése;
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése;
- az egészséges életmóddal, táplálkozással, mozgással és személyi higiénével kapcsolatos ismeretek közvetítése;
- a betegségek és egészségkárosító magatartások megelőzésének támogatása;
- a járványügyi és higiénés feladatok ellátásában való közreműködés;
- szükség esetén a szülők, illetve törvényes képviselők tájékoztatása;
- együttműködés az iskola pedagógusaival a tanulók testi és lelki egészségének védelme érdekében.

Az iskolaorvos és a védőnő az intézmény pedagógusaival és vezetésével együttműködve vesz részt az iskola egészségfejlesztési és prevenciós tevékenységében.

A pedagógusok közegészségügyi feladatai

A közegészségügyi szabályok betartatása elsősorban az intézményben dolgozók feladata. A nevelőknek nemcsak a gyermekek érdekében, de saját érdekükben is törekedniük kell a tárgyi környezet, valamint a napirendből adódó felesleges terhelések megelőzésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.

A szülők közössége

Az iskola a gyermek egészséges testi és lelki fejlődésének elősegítését, a gyermeket nevelő családokkal, a szülőkkel, gondozókkal együttműködve tudja csak eredményesen megvalósítani.

Szakszolgálat

A gyermekek tanulási képességeit vizsgálja. A szakszolgálat feladata, hogy a tanulási zavarokban, részképesség zavarokban szenvedő gyermekek komplex vizsgálatát, a speciális igények felmérését elvégezzék. A továbbhaladás érdekében tanácsokkal látja el a szülőket, a nevelőket. Figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését.

Logopédiai hálózat

A különböző eredetű beszédhibák korrigálását végzik.

Gyermekjóléti szolgálat

A nehéz szociális körülmények között élő gyermekeknek nyújtanak segítséget. Feladatuk a családok segítése a gyermeknevelésben, a gyermekek veszélyeztetésének megelőzése, a bántalmazott elhanyagolt gyermekekkel kapcsolatos nehézségek megoldása.

Az egészségnevelés szakmai programja

Az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatok:

1. iskolai étkeztetés,
2. mindennapos testmozgás,
3. személyiség fejlődése.

Az egészségnevelési feladatok megoldása:

1. a tanórai programon belül (szaktárgyi órák: környezetismeret, biológia, közösségi nevelés (osztályfőnöki), testnevelés stb.)
2. a tanórai programon kívüli tevékenységek,
3. akkreditált programok alkalmazása,
4. egészségnapok, egészséghetek, sportprogramok szervezése,
5. balesetvédelmi rendszabályok megismerése, alkalmazása,
6. a szülők bevonása a programokba.

Szeptember

A tevékenység megnevezése: Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Alsó tagozat: A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak megismerése. Az iskola berendezésének megfelelő használata. Mit kell tenni játék közben a biztonságért?

Felső tagozat: Személyi biztonság. Egyedül a közlekedésben. A szabályok szerepe és fontossága. Az alapvető elsősegély nyújtási ismeretek gyakorlása.

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Időskála: szeptember első hete

Az iskola különböző tevékenységeivel folyamatosan végzett feladat.(kirándulások, tanítási órák stb.)

Módszerek: Osztályfőnöki órák.

Értékelési módok: Gyermekrajzok bemutatása, a közlekedéssel kapcsolatos feladatok értékelése faliújságon keresztül.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok.

Várt eredmények: Játék közben egymás és saját testi épségére vigyázni kell. Tudja, hogy a segítségnyújtás és a segélykérés alapvető kötelesség. Ismerje az elsősegélynyújtás alapvető követelményeit. Meg kell tanulniuk a lehetséges veszélyek és kockázatos helyzetek felismerését és kezelését.

Október

Tevékenység megnevezése: Testápolás – személyi higiéné – öltözködés

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Ismerjék meg az évszakoknak megfelelő öltözködési szabályokat. Tisztálkodás fontossága. A tisztálkodás eszközei.

Felső tagozat: A testápolás alapja a tisztaság. A bőr a haj, a köröm ápolásának módjai. A kozmetikai szerek használatának veszélyei. A bőrbetegségek. Az életkornak megfelelő

öltözködés. Ebben az életkorban a megváltozott fizikai sajátosságok következtében különös figyelmet igényel a személyes higiéniával való fokozott foglalkozás.

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás az öltözködés kultúrájának változásairól, testápoló szerek bemutatása, könyvek ajánlása.

Értékelési módok: Rajzok, képek az iskola falújságján.

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A bőr, mint a külvilág és a belső szervezet határa kettős szerepet tölt be. Mint bármely határ, ez is elválaszt és összeköt. Az egészsége nem lehet közömbös senki számára. Az öltözködést ne a szépségideáloknak való megfelelés motiválja, hanem a célszerűség. A személyi higiéné szabályok betartásával betegségeket előzhetünk meg.

November

Tevékenység megnevezése: *Személyi higiéné – fogak ápolása*

Célcsoport: 1- 8. osztály

Alsó tagozat: Véd meg a fogat! Mese a fogról. „Vendégségben” a fogorvosnál. Miért olyan fontos, hogy fogaink egészségesek legyenek? A lyukas fog.

Felső tagozat: Fogászati problémák. Néhány szó a fluoridokról. A táplálkozás és a szájhigiéné. A fogak alaki rendellenességei. Fogbalesetek.

Módszerek: A fogászati szűrővizsgálatok lebonyolítása. Plakátok, faliképek az egészséges fogakról. Mese írása az első tejfog elvesztéséről. „Első élményem a fogorvosnál” címmel rajz készítése. Feladatlap megoldás, melynek témája a szájápolás. Kiselőadások szervezése osztályszinten. Plakátok készítése a fogak védelmével kapcsolatban

Értékelési módok: Az elkészült művekből kiállítás készítése. A legeredményesebb munkák jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok, fogorvos.

Várt eredmények: A megfelelő táplálkozási szokás kialakulása: sok rágni való, édességek minél ritkább fogyasztása, édes üdítők kerülése. Gondos fogápolás. Fluoridok alkalmazása. Legyen az iskolában fogmosási lehetőség

December

Tevékenység megnevezése: *Káros szenvedélyek – helyes döntések*

Célcsoport: 1- 8. osztály

Alsó tagozat: Önismeret. Tükör rólam Egészséges és biztonságos élet. Veszélyeztető tényezők: élvezeti szerek, környezeti hatások, reklámok hirdetések.

Felső tagozat: Önismeret: Változásaim, pozitív én bemutatás, helyem az iskolában, az osztályban. Kísértésnek kitéve: Dohányzás, alkohol, veszélyes és tiltott szerek. A legális és illegális szerek, függőség, hozzászokás, fogalma, törvényi szabályozása.

Módszerek: Előadások, videó film, szakkönyvek, beszélgetés.

Értékelési módok: Kérdőív kitöltése: véleményed a veszélyeztető tényezőkről

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök, védőnő, iskolaorvos.

Várt eredmények: Az önnevelésre való képesség kialakítása. A változások nyomon követése és tudatosítása, önjellemzés. Az egészség megőrző szokások kialakítása. A függőség válfajai és fokozatai, társadalmi megítélésük. Ismerjék fel azokat a társadalmi helyzeteket, amelyekben – legális vagy tiltott – „anyagokkal” kínálhatják őket, és hogy ilyen esetekben megfelelő döntéseket tudjanak hozni.

Tevékenység megnevezése: Családi élet jelentősége.

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: A baráti és családi kötelékek értékei, a személyiség tisztelete. Tájékozódás az időben, események sorrendjében. Családfa, generációk története.

Felső tagozat: Én és helyem a családban. A kapcsolati hálók fontossága. A barátság, mint a kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben

Időskála: December 2. 3. hete.

Módszerek: Anekdota gyűjtés a család életével kapcsolatban. Ötletbörze: Mi a család szerepe? Szituációs játék: Hogyan oldhatók fel az összeütközések? Rajz készítése: Milyen a családot? Milyen családot szeretnél? Mikor érzed jól magad a családban? címmel. Családfa készítése.

Értékelési módok: Leírások készítése az ideális családról. Kérdőívek szerkesztése.

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A családi életre szóló háttér, erőforrás szerepének tudatosítása. Az egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása. Legyenek képesek felismerni az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket, feszültségeket, esetleg azok létrejöttének okát. Legyenek képesek újraépíteni és karbantartani széttöredező kapcsolataikat.

Január

Tevékenység megnevezése: Táplálkozás – mozgás

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Az étrend és a mozgás szerepe az egészség megőrzésében. A mozgás = élet! A gyermek alapvető igénye.

Felső tagozat: Mitől függ az étrendünk? (anatómiai és élettani sajátosságok) Az étrend összeállítás követelményei: a tápanyagok mennyisége és aránya. A mozgás és a sport szerepe: erőnövelő, állóképesség és ügyesség fokozó, keringés és légzésjavító, személyiségfejlesztő. A rendszeres testmozgás megtervezése.

Módszerek: Kiállítás egészséges ételek receptjeiből. Táplálkozási tanácsok. Előadás: A táplálkozás és a mozgás összefüggéseiről. A rendszeresen sportolók beszámolója a mozgás pozitív hatásairól. Helytelen táplálkozással kapcsolatos betegségek gyűjtése.

Értékelési módok: Táplálkozási kérdőívek kitöltése, eredmények összesítése. Ételreceptek értékelése.

Felelősök: Szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A tanulónak meg kell ismerni az egészséges táplálkozási szokásokat. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek. A tanulók legyenek fittek. A fittség olyan testi és lelki állapot, amely rendszeres testedzéssel, célszerű táplálkozással és kedvező életmóddal lehet megszerezni

Február

Tevékenység megnevezése: *Napirend - szabadidő helyes felhasználása*

Célcsoport: 1 – 8. osztály

A helyes napirend kialakításának módja a tanulás, pihenés, a kötött munka és a kötetlen foglalkozások váltakozása. A napirend tervezésének alapvető feladata az időmérleg betartása, a különböző tevékenységek időigényeinek összehangolása.

Módszerek: Beszélgetés, a tanulók tapasztalatainak csoportosítása.

Pihenési módok. Napirendek készítése.

Értékelési módok: A helyesen összeállított napirendek az osztály faliújságjára kerülnek ki

Felelősök: Osztályfőnökök.

Várt eredmények: A helyes napirend lehetőséget ad a mozgásra, a tanulásra, a szórakozásra és háttérbe szorítja az egyoldalú informatikai eszközök használatát. Tudatosítsuk, hogy az ember nem csak alvással pihen.

Az idő okos kitöltése, a tevékenységváltás pihenteti a testet és a lelket.

Március

Tevékenység megnevezése: *Kortárskapcsolatok – szexualitás*

Célcsoport: 1 – 8. osztály

Alsó tagozat: Az önismeret fejlesztése az osztály támogató légkörében. A csoportba tartozás, befogadás, kölcsönös megbecsülés. Helyük a kortárscsoportban: lehetőségek, kilátások. Az érzelmi kapcsolatok tudatosítása. A barátság és szerelem ismérvei, azonosságok és különbségek.

Felső tagozat: A kortársak pozitív befolyásoló szerepének hangsúlyozása, figyelemfelhívás a negatív hatás formáira. A megfelelő ellenállókészség kialakítása. Nemi szerepek vállalása. A testi kapcsolatok kölcsönös felelőssége. A választás ízlés- és értékükörző mivoltának megvilágítása.

Módszerek: Beszélgetés, irodalmi szöveg, idézetgyűjtemény, előadás, szerep és szituációs játékok.

Értékelési módok: Önismereti feladatlapok megoldása.

Felelősök: Iskolaorvos, védőnő, szaktanárok, osztályfőnökök.

Várt eredmények: A nemi érés tudatosulása, a nemi identitás kialakulása. Ismerjék a serdülőkor biológiai aspektusa mellett a szexualitás társadalmi és érzelmi változásait is.

Nemi szerepek = viselkedési programok tudatosulása.

Április

Tevékenység megnevezése: *Egészséges környezet és védelme*

Célcsoport: 1- 8. osztály.

Alsó tagozat: A környezet állapota és az egészség közötti összefüggés megvilágítása. A természeti és az épített környezet védelme. Az érintetlen környezet szépségeinek megvilágítása. A szűk környezet megóvása, ápolása. Természeti értékeink.

Felső tagozat: A jelen hatása a jövőre. „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”

Módszerek: Szemétszobor építése.

Értékelési módok: A legjobb munkák jutalmazása.

Felelősök: Szaktanár, osztályfőnökök.

Várt eredmények: Az egészség megőrzése. A közvetlen környezetünk megóvása. A saját jövőnk a környezettel kapcsolatos magatartásunktól függ.

Május

Tevékenység megnevezése: *Egészség – betegség*

Célcsoport: 1 –8. osztály

Alsó tagozat: Az egészség ismérvei. A betegségek tünetei. A testi - lelki változások.

Felső tagozat: Az egészség feltétele az egészséges életmód.

Módszerek: Beszélgetés, kiselőadás, a vöröskereszt működésének megismerése, rejtvenyek megfejtése.

Értékelési módok: A megoldott rejtvenyek összegyűjtése, jutalmazása.

Felelősök: Osztályfőnökök, szaktanárok.

Várt eredmények: Az egészség, mint érték épüljön be az iskola mindennapjaiba.

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

a) az egészséges táplálkozásra nevelés,

b) az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,

c) a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek, valamint a sporttevékenység alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

d) az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

területére terjednek ki.

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az egész emberiséget érintő, súlyosbodó környezeti válság elhárítása érdekében tett előrelépés a hazai környezeti kultúra fejlesztése.

E dokumentum elvárja az iskolától, hogy minden tevékenységét átítassa a fenntarthatóság szemlélete, hogy a tanulók környezettel kapcsolatos nézeteik az erkölcsi alapelvek szintjére emelkedjenek.

Ezeknek a sajátos nevelési, tanulási helyzeteknek minőségi tervezése megkívánja, hogy egyértelmű és teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Alapelvek

- Az ember a természettel együtt azzal szoros kapcsolatban képes létezni, boldogulni.
- A környezet az emberiség közös öröksége, a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása közös és egyéni kötelesség.
- A környezeti nevelés minden pedagógus és tantárgy feladata, ugyanakkor az egyes különálló tantárgyakba foglalt környezeti vonatkozású ismereteket egésszé kell építeni.
- Esélyt kell teremteni minden gyermek számára a környezeti kultúra elsajátítására, különös tekintettel, a hátrányokkal küzdő gyermekeknél.

- A környezeti nevelésnek az életkori sajátosságoknak megfelelő módon az oktatás minden szintjén, valamennyi műveltségterületében meg kell jelennie.
- A fenntartható társadalom felelősen gondolkodó, a közéletben is aktívan résztvevő állampolgárookra van szükség, így szeretnénk elősegíteni, hogy tanulóink is ilyen környezettudatos állampolgárokká váljanak.
- Iskolánk példa legyen mások számára.
- Tanítványainkat szeretnénk megtanítani a természet tiszteletére, arra, hogy minden ember képes életkorának megfelelő szinten hozzájárulni a környezet minőségének megőrzéséhez.
- Hitelesen tájékozott, tájékozódni képes felnőttekké váljanak.
- Tanítás módszertani kultúrában prioritást kell kapnia az önálló munkának, a felfedeztető ismeret szerzésének.
- A tanulók legyenek képesek a környezeti és társadalmi problémák felismerésére, az azokkal kapcsolatos információk értékelésére és felelős döntések meghozatalára.
- Pozitív, vonzó jövőkép alakuljon ki tanítványainkban a környezetükkel szemben is.

A pedagógiai programban a nevelési célokat a következő témák alapján lehet meghatározni:

1. Igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül. (Funkcionális és aktuális dekorációk elkészítése.)
2. A helyes fogyasztási szokások kialakítása (étkezési, vásárlói szokások megfigyelése, felmérése, módosítása.)
3. Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, papír újrahasznosítás, energia-, vízpazarlás stb.)
4. A természetes és a mesterséges környezet esztétikumának alakítása, az élővilág sokféleségének megőrzése.

Célok

- Célunk a természet és az emberi társadalom harmonikus kapcsolatának erősítése, valamint a fenntartható életmódhoz szükséges szemlélet és magatartás kialakítása.
- A környezeti nevelés alapvető célja az, hogy a felismeréstől a cselekvésig vezesse az embert és a közte és környezete között veszélyessé vált viszony javulását, érje el.
- A felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet, az épített környezet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.
- Környezetigényes kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül (aktuális, derűs hangulatú dekoráció).
- Az iskola példaként szolgáljon a lakóhely környezetének alakításában is.
- Fontos a takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés, például az energiatakarékosság, papír újrahasznosítás gyakorlatával.
- Ismerjék a globális környezeti problémákat, azok elkerülésének lehetőségeit életkori sajátosságuknak megfelelően.
- Kapcsolódjanak be aktívan környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- A természetes és az élő- és élettelen környezetet tisztelő, szerető, környezettudatos magatartás megalapozása. Ilyen környezettudatos életvitelt csak azok a személyek tanúsítanak, akik hisznek tevékenységük jelentőségében.

- Váljanak érzékeny környezetük állapota iránt.
- Kutassák fel lakóhelyükön és környékén felmerülő környezeti problémákat és keressék azok megoldásának lehetőségét.

A feladatok meghatározását az alábbiak szerint végezzük:

1. Hatékonyság és a hozzárendelt eszközök.
2. Kiszámíthatóság; a mennyiség, gyorsaság, az idő.
3. Előreláthatóság (Képesek vagyunk-e rá?)
4. Ellenőrzés (A legtöbb bizonytalanság emberi munkából fakad!)

Feladatok

A tantárgyakban megjelenő környezeti nevelési lehetőségeket a helyi tanterv tartalmazza. Fontos a kapcsolattartás a helyi szervekkel, intézményekkel.

Az iskolai környezeti nevelést erősítik a természet-, környezetvédő helyi közösségi akciók, közös gyalogtúrák, kirándulások. Az együttműködés igen fontos az iskolai környezeti nevelés társadalmasítása szempontjából.

Folyamatosan végezhető feladatok

Folyamatos tájékozódás a környezettel kapcsolatos hazai és nemzetközi eseményekről.

Pályázati, versenyzési lehetőségek, szakmai újdonságok figyelése.

A családokat rendszeresen tájékoztatni kell az iskolai környezeti nevelés jelentőségéről, célkitűzéseiről, és mind jobban be kell vonni a helyi környezeti akciókba.

Az intézmény a tanév során a környezeti neveléshez kapcsolódó jeles napokhoz és aktuális környezetvédelmi témákhoz kapcsolódó programokat, projektfeladatokat, versenyeket, kirándulásokat és közösségi akciókat szervez.

Például:

- Föld Napja,
- Víz Világnapja,
- Madarak és Fák Napja,
- Energiahatékonyság, hulladékcsökkentés és újrahasznosítás,
- környezetkímélő közlekedés,
- helyi természeti értékek megismerése.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások szerint:

Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési normák alakítása során mintaként szolgálnak.

Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.

Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.

A tanulók számára jól szervezett tevékenységek során biztosítsanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési és kommunikációs lehetőségeket

Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés tanulói megfogalmazásának.

Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáink és a szükségszerűségek felismerését.

Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes, valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsuk

- a tanulói kíváncsiság megőrzését,
- az aktivitás fenntartását és megerősítését,
- a belső motivációs bázis fejlesztését,
- az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését,
- a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit,
- a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására az új utak keresésére,
- az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzése, a problémamegoldás tervezése, megvalósítása és a következmények számbavétele kövesse.

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat

A közösségfejlesztés a tanulói közösségek kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti.

A tanulói személyiségfejlesztésre irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a tanulók és a nevelők közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt a közösség hatásán át érvényesül.

Ezért tekintjük a közösségi nevelést a személyiségfejlesztés és a társas kapcsolatok alakításának egyik fő színterének. A személyiség csak a másokhoz való viszonyaiban, kapcsolataiban formálódhat, s alakulhatnak ki azok a tulajdonságjegyek, amelyek a társadalmi beilleszkedés legfőbb hordozói lehetnek.

A *formális* iskolai közösségek között kiemelt szerepet töltenek be a hagyományosan szerveződő *osztályok*. A belső szerveződésük, a tanulói kapcsolatok hierarchiája, a sajátos megbízási rendszer, az együttműködés közeli és távlati célrendszere, az együttes cselekvések mind-mind közösségformáló erő.

Az elsődleges közösségek által nyújtott személyes kapcsolatok és szimpátiák a társas érintkezés elengedhetetlen formái. Működtetése és alakítása az osztályfőnökök személyes felelőssége, nevelőmunkájuk hatékonyságának a legfőbb fokmérője.

A team munka sajátosságai a tanulók közösségfejlesztésében

- Csoportok szervezésének alapelvei
 - erősíti a bizalmat
 - javítja a kommunikációt
 - fejleszti az együttműködő képességet
 - a team tagjai tanulnak egymástól

- A csoportmunka szabályai, szabályalkotás
 - a munka szabályait közösen alkotják
 - minden javaslat egyformán értékes
 - a szabályok a tagok konszenzusára épülnek
 - pontosan megfogalmazott és elfogadott értékek
- Csoportszerepek, munkamegosztás
 - a team tagjai a közös cél megvalósítása érdekében osztják meg a feladatokat
 - a különböző csoportszerepeket felváltva valamennyien kipróbálják
 - a szóvivő, jegyző, biztató, időfelelős, ellenőr szerepek mellett más, a csoport szükségletei szerinti feladatkörök és megnevezések is alkothatók
 - a csoportszerepek kiosztása lehet véletlenszerű, vagy szabályosan váltakozó, forgó rendszerű
- Felelősség, feladatvállalás
 - a team tagjai a közös feladat egy-egy részelemét vállalhatják magukra
 - a megoldás sikere valamennyi tagon múlik
 - mindenki képességeihez igazodó szintű feladatokat vállalhat
 - az egyéni és közös felelősség kölcsönösen érvényesül
- Egymástól tanulás
 - a team tagjai figyelnek egymás munkájára
 - az őszinte, nyitott légkör biztosítja a kölcsönös visszajelzések folyamatosságát
 - biztosított a tévedés szabadsága, a közös javítás lehetősége
 - a különböző képességű tanulók segíthetik egymást
- Közös problémamegoldás, kreatív alkotás
 - világos célok és feladatok
 - ötletroham, egyenrangú javaslatok
 - több megoldási lehetőség párhuzamos kipróbálása, a választás lehetősége
 - fejlesztő megoldás, többoldalú látásmód
- Önértékelés, csoportértékelés
 - az értékelés szempontjai a team valamennyi tagja számára ismertek és elfogadottak
 - az önértékelést és a team párhuzamosan jelenik meg
 - a team minden tagja érdekelt a sikerben
 - a kritikus önértékelés a fejlesztési ötletekkel együtt fogalmazódik meg

Hasonló szerepet töltenek be azok a formális *gyermekcsoportok* is, amelyek a *tanulói önkormányzat egy-egy részterületének a szervezése céljából* alakultak. Ezek az iskolaközösség szolgálatát tudatosan felvállalva elősegíthetik a közösségi célokért való önkéntes áldozatvállalás elsajátítását is.

Megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk a *közös érdeklődés, hobbi, vagy egyéb progresszív cél érdekében szerveződő*, egymást önként vállaló, együttesen tevékenykedni akaró *gyerekek közösségi csoportosulásának*. Ezeket az *informális csoportokat* (pl. önképzőkörök, szakkörök, alkotói csoportok) a gyerekek által szabadon megválasztott, s a pedagógiai gondozásukat önként vállaló pedagógusok nevelőtestületi megbízásával is támogatjuk. Esetenként a közös érdeklődést mutató gyerekek igényei kielégítésére ilyen csoportok megszerveződését az iskola is kezdeményezi. (Pl. környezetvédelmi tevékenység).

Figyelemmel kísérjük azokat az iskolai kereten kívüli szerveződéseket is, amelyekben tanulóink részt vesznek. Igyekszünk ezekkel a közösségekkel kapcsolatot létesíteni, céljainkat egyeztetni, esetleg közös programokat szervezni.

Fontosnak tartjuk, hogy egy-egy gyerek több (akár 3-5) kisközösség tagja is legyen, hogy olyan *közösségi háló* vegye körül, amelyben személyiségének minél több pozitív tulajdonsága képes megnyilvánulni.

Ugyanakkor az iskola igyekszik a maga sajátos eszközeivel - elsősorban a neveléssel és a meggyőzéssel - fellépni minden olyan kortársi csoportosulással szemben, amely negatív hatással lehet a csoporthoz csatlakozókra.

Fontosnak tartjuk az intézmény értékeire, hagyományaira és közösségi normáira épülő, mindenki számára elfogadható iskolaethosz kialakítását.

Az iskolai szintű hagyományok rendszerbe foglalásával, újak teremtésével, csak az iskolára jellemző, - más iskoláktól egyértelműen megkülönböztető -, akciók, rendezvények és tradicionális szokások meghonosításával és hagyományozásával törekszünk tanítványainkat minél erősebb szálakkal az iskolához kötni.

Legyen a gyerek számára fontos az iskola, tegyen szívesen érte, legyen büszke az eredményeire. Élje meg, hogy az érte és nem ellene van, érezze jól benne és társai között magát, legyen akár menedék számára a bajban, s kedves emlékü, ahogy rá felnőttként emlékezik.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolaközösség ne legyen zárt világ, befelé forduló.

A közösségi élet alakításában ilyen együttműködési lehetőség a szülőkkel közösen lebonyolított program. Ilyenek lehetnek az iskolai rendezvények és ünnepek; a közös kirándulások a szülőkkel; a szülők közösségének feladatvállalása a karitatív munkában, családi délután, vagy játékos hétvége szervezése.

Törekszünk kapcsolatok építésére más felnőtt és gyermekközösségekkel is a településen belül és azon kívül, a határainkon innen és azon túl is.

A közösségfejlesztés iskolai alapelvei, céljai és feladatai

Az iskolaközösség minden tagjának biztosítjuk a szólás és véleménynyilvánítási jogot.

Az iskolai közösségfejlesztés alapegységének-mint elsődleges kisközösségeket-az osztályközösségeket tekintjük.

Az intézményben támogatunk minden öntevékeny, pozitív tartalmú indirekt tanulói szerveződést.

Az iskolai közösségformálás egyik fő színterének az intézményi diákönkormányzat működését tekintjük, amely a társadalmi gyakorlatot törekszik modellezni.

Minden gyerek minél több iskolai kisközösségnek legyen a tagja, hogy olyan „közösségi háló” vegye körül, amely maximálisan segíti személyiségének kibontakoztatását.

A közösségfejlesztés feladatainak a megoldásával az osztályfőnökök kiemelt szerepet töltenek be, ezért munkájukat kiemelt figyelemmel kísérjük.

Az iskolaközösség minden tagja tartsa tiszteletben a szólás és véleménynyilvánítás jogát, azért senkit se érhessen joghátrány.

Az osztályközösségek rendelkezzenek a közösségekre jellemző alapvető tulajdonságokkal, így tűzzenek ki célokat, közösen elfogadott terv szerint működjenek és kössék össze tagjait az együtt vállalt feladatok.

Az osztályfőnöki nevelőmunka váljon a közösségfejlesztés legfőbb színterévé.

Az iskolaközösség egyik meghatározó összetartó erejévé a kialakított és hagyománnyá szilárdított iskolaethosz váljon. Munkaformáit az iskola foglalja rendszerbe, s gondoskodjon ezek folyamatos ápolásáról.

Ösztönözzük és támogatjuk, hogy minél több sajátos érdeklődésen alapuló informális kisközösség jöjjön létre, működjön.

Az iskolai diákönkormányzat működése lehetőleg fedje le az intézmény teljes tevékenységrendszerét, s biztosítsa mindenki számára az abban való részvételt.

Célunk, hogy minden iskolai közösségnek maradéktalanul biztosítsuk az oktatási törvényben számukra megállapított jogok gyakorlásának a lehetőségét.

- Feladatunk a közvetlen demokrácia fórumainak folyamatos működtetése. Biztosítsuk a véleménynyilvánítás szabadságát, a szólás jogát, az iskolagyűlések megtartását és az azokon való részvétel lehetőségét, a panasztétel jogát.
- Megszervezzük a tanulók és a nevelők, a tanulóközösség és a nevelők közötti közös információáramlást, a nyíltságot a kölcsönös tájékoztatásban.
- Az osztályfőnökök éves osztályfőnöki munkatervben rögzítsék az osztályközösségeik működésének és fejlesztésének a feladatait.
- Az osztályfőnöki nevelőmunkában nyújtott teljesítményt kiemelt szempontként vesszük figyelembe a nevelői teljesítmények értékelésekor.
- Legyen minden gyerek több közösség tagja, s vegye körül erős közösségi háló.
- Működtessük a rendszerszemléletűen összefoglalt és hagyományozódott iskolaközösséget összekötő intézményi munkaformákat.
- Gondoskodunk a diákönkormányzat hatékony működtetéséről, megszervezzük csoportjainak a folyamatos pedagógiai gondozását.
- A tanórán kívüli órakeret terhére működtessünk a lehető legtöbb valós szükségleten alapuló csoportot, érdeklődési kört.
- Feladatunknak tekintjük a kapcsolatok felvételét a határainkon kívül működő magyar iskolaközösségekkel és az Európai Unióban működő oktatási intézményekkel.

Gyermek-gyermek kapcsolatok

- Egymás értékeinek elfogadása
- Kölcsönös tisztelet és megbecsülés
- Kölcsönös segítség és felelősségvállalás a közös munkában
- Egymás megismerésének lehetősége a csoportos tevékenységekben
- Együtt tanulás, közös alkotás, munkamegosztás
- Együttműködésben szerzett sikerélmény az eltérő képességű tanulók számára

Gyermek-pedagógus kapcsolat

- Partneri együttműködés a tanulás eredményessége érdekében
- Közös szabályalkotás és alkalmazás
- A bizalom elve

A gyermek-pedagógus-szülő kapcsolat

- A családok szocio-kulturális körülményeinek megismerése
- Elfogadás, megismerés-megértés
- Együttműködés osztályszinten pozitív hatások közvetítésével
- Szülők bevonása
- Közös iskolai szintű rendezvények
- Szülői közösség befogadó szándékának erősítése

Szülő-szülő kapcsolat

- Konfliktuskezelés
- Közös bizalom
- Közös döntések

Pedagógus-pedagógus

- Szakmai műhelymunka
- Egymástól tanulás

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Iskolánkban tanító pedagógus alapvető feladatai

- a rábízott tanulók nevelése, oktatása
- a helyi tantervben meghatározott követelményeknek megfelelő nevelő-oktató munka a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével,
- a pedagógusnak minden tőle elvárható meg kell tennie a tanuló személyiségének fejlődéséért, tehetségének kibontakoztatásáért, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő tanulóval egyénileg foglalkozzon, együttműködjön a gyógypedagógussal, más szakemberekkel, segítse elő a hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését
- mozgítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- nevelje a tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje,
- rendszeresen tájékoztassa a szülőt (törvényes képviselőt) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

- felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és más szakemberek bevonásával tegyen meg mindent a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében,
- a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságát, jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse,
- oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, továbbtanulásra és a munka világára való felkészítését segítse,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- a gyakornok a portfólióját határidőre töltsse fel, a minősítő vizsgán eredményesen vegyen részt,
- a munkája során tudomására jutott, jogszabály által védett adatokat és információkat a vonatkozó szabályok szerint kezelje,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel

Az osztályfőnök feladatai

Közvetlen nevelőmunka:

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk;
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése;
- a kulturált, felelős és tudatos információ- és médiahasználat, valamint a közösségi együttélés szabályainak fejlesztése
- a tanulók testi-lelki jóllétének támogatása, aktuális problémáik felismerése és szükség esetén a megfelelő szakemberhez, illetve intézményhez való irányítás kezdeményezése
- az osztály konfliktusainak megoldása, a gyermekvédelmi munka.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok:

- a KRÉTA naprakész vezetése, folyamatos ellenőrzése;
- igazolások regisztrálása;

- igazolatlan mulasztásokról az iskolavezetés megfelelő időben történő tájékoztatása;
- félévkor és tanév végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt;
- félévi értesítő, törzslap- és bizonyítványírás/nyomtatás

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása:

- kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal;
- a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel;
- szülők közötti felvilágosító munka;
- szabadidős tevékenységek, programok szervezése.

Az osztályfőnöki nevelés témakörei

- Énképünk – az élet értelméről, az emberek tulajdonságai; önmagunk ismerete, önnevelés, önmegvalósítás
- Egészségünk védelme – az emberi test felépítése és működése; az egészséges ember; az egészséges életmód; káros szenvedélyek;
- A családi élet harmóniája – a család; a szülők; gyerekek a családban; a nagyszülőkről és az öregekről; szerelem; szexualitás; a válás; a barátság; család és az iskola
- Helyünk a társadalomban – társadalom és állam; a polgár – a polgári társadalom; magánélet - közélet; társadalmi konfliktusok; viselkedéskultúránk; a rend
- Művelődés – műveltség - művelődés; anyanyelvi műveltség; olvasáskultúránk; az ízlés
- A szabadidő helyes eltöltése – játék, múzeum; színház; mozi, zene; tánc, sport, kirándulás
- Munkakultúra – a munka szerepe az ember életében; pályaválasztás; munkavállalás; munkanélküliség; élethosszig tartó tanulás
- Az ember és a természet kapcsolata - szennyezések; környezetvédelem; a fák és az erdők szerepe
- Hazánk és a nagyvilág – nemzeti identitás, hazafias nevelés, európai értékek, más kultúrák megismerése, társadalmi felelősségvállalás, valamint a világban való tájékozódás.

Nevelési témakörök

- Az osztályközösség menedzselése.
- A személyiség fejlesztése, az énkép alakulása.
- Az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.

Az otthoni, napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességei, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre, kötelességtudat fejlesztésére.
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- Folyamatosan tájékoztassák az önálló tanulást segítő nevelőket a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról.
- A házi feladatok kerüljenek ellenőrzésre.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikkra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

Napköziben és tanulószobán történő felkészülés elvei

- A csoportot vezető pedagógus naponta szervezze meg és ellenőrizze a tanulási folyamatot. Törekedjen arra, hogy a tanulási időben a gyerekek valamennyi iskolai feladatukat elkészítsék.
- Ismerje és vegye figyelembe a helyi tanterv, valamint az adott tantárgy tanulási követelményeit.
- Differenciált számonkérés érdekében folyamatosan tartsa a kapcsolatot a gyermekeket tanító szaktanárokkal.
- Ismerje csoportjának fejlettségi színvonalát.
- Biztosítson elegendő időt a felkészülésre.
- A tanulásra rendszeresen biztosított, nyugodt és lehetőség szerint zavartalan időkeretben kerül sor, az intézmény aktuális munkarendjéhez igazodva
- Nyújtson segítséget a házi feladatok elkészítéséhez, úgy, hogy ne akadályozza az önállóság fejlődését.
- A tanulót szoktassa a rendelkezésre álló idő hatékony kihasználására.

- Általában a következő napra készülés a jellemző.
- A pedagógus segítséget nyújt a tanulók számára a szóbeli és írásbeli házi feladatok elkészítéséhez, és támogatja a feladatok önálló elvégzését.
- A gyerekek tudásszintjének alaposabb megismerésével, személyre szabott komplex személyiségfejlesztés történhet.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK

A szakmai alapdokumentum jelenleg az intézményben enyhe értelmi fogyatékos és BTMN-es tanuló oktatása, nevelése lehetséges. A későbbiekben az ellátandó feladatok bővíülhetnek, a szakértői bizottság döntése szerint.

Sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a köznevelésre, a Nemzeti alaptantervre és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveire vonatkozó jogszabályi előírásokat,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a tanulók egyéni sajátosságait és szükségleteit,
- a szülők, illetve törvényes képviselők együttműködését és észrevételeit,
- a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési, nevelési-oktatási és egyéb, az intézményre vonatkozó feladatokat.

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Különleges bánásmódot igénylő tanulók sajátos nevelési igényű tanulók:

A 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja szerint:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök, siket tanulóknál a magyar jelnyelv elsajátításának, alkalmazásának beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapszabványja, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság, sajátos nevelési igény által okozott részleges vagy teljes körű módosulását, egyenetlenségeit;
- b) az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, egyenetlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását tesz szükségessé.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- a) A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú habilitációs, rehabilitációs célokat és feladatokat határoz meg, melyeket az intézményünk dokumentumai tartalmaznak.
- b) A habilitációs, rehabilitációs tevékenységünk szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- c) A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a habilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett megjelenítjük a tehetséggondozás feladatainak.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- a) A sajátos nevelési igényből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) A meglévő képességekre és erősségekre építve a fejlődést akadályozó területek fejlesztése, a funkciók harmonikusabb működésének támogatása.
- c) A tanuló számára szükséges speciális eszközök használatának megismertetése és az önálló, rendeltetésszerű használat támogatása.
- d) Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók és a személyiség fejlesztése.
- e) Társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása.
- f) Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.
- g) A habilitációs, rehabilitációs fejlesztés céljait és feladatait a tanuló szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak, valamint egyéni szükségletei alapján határozzuk meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa és súlyossága.
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, felismerésének, diagnosztizálásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
 - ca) életkora, pszichés és egészségi állapota,
 - cb) képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - cc) érzelmi szükségletei, állapota, attitűdje,

- cd) korai fejlesztésben és gondozásban való részvétele, a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: az egyéni tanulási utak megtervezése és biztosítása, az átvezetés, a továbbtanulás, pályaválasztás, a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítés.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük:

- a) a pedagógiai programunkban,
- b) a helyi tantervünkben,
- c) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- d) az egyéni fejlesztési tervekben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, illetve konduktor feladatai különösen:

1. a tanulók egyéni fejlesztésének tervezése és megvalósítása, az egyéni fejlesztési tervek elkészítése és szükség szerinti felülvizsgálata;
2. a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, valamint szükség szerint az osztálytermi megsegítés biztosítása;
3. az integrált nevelés-oktatás keretében együttműködés a pedagógusokkal, közreműködés a tanórai és tanórán kívüli fejlesztési folyamatok tervezésében és megvalósításában;
4. a pedagógiai diagnózisban és a szakértői bizottság szakértői véleményében foglalt javaslatok értelmezésének támogatása, azok pedagógiai gyakorlatba történő beépítésének segítése;
5. a tanulók fejlődésének nyomon követése és értékelése, valamint a szükséges módszerek és fejlesztési feladatok módosítására vonatkozó javaslattevés;
6. konzultáció és szakmai segítségnyújtás a tanulókkal foglalkozó pedagógusok számára.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

Hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára a:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek, differenciált, egyénre szabott tananyagokat;
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezetet, speciális bútorokat; fejlesztő helyiségeket;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának, illetve osztálytermi foglalkoztatásának megvalósulásához;
- a tanulók sajátos nevelési igénye típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalt gyógypedagógus, terapeuta.

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, önmagukhoz mért fejlődését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.

Jellemző intézményünkre, hogy;

- A befogadó iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremt a horizontális tudásátadásra.
- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése megtörténik a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül, és a sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk.
- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlatok működtetése, a pedagógusok által alkalmazott differenciált tananyagok, feladatlapok felhasználása.
- A nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel, a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok alkalmazása, akik
 - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
 - egyéni fejlesztési tervet készítenek a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján megváltoztatják eljárásaikat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaznak;
 - a rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoznak létre, melyben érvényesül a differenciálás, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek alkalmazása, a differenciált értékelés;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);

- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztenstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig. Eltérő tantervi célok megjelenítése esetén – a gyermek szakértői véleményének alapján –
 - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon
 - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
 - alkalmazza a sajátos nevelési igényű tanuló osztálytermen belüli megsegítésének lehetőségeit a befogadó intézményben;
 - segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
 - segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az integrált nevelésben-oktatásban részt vállaló nevelési-oktatási intézmények vegyék igénybe az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében ismerjék meg az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.

Célok és feladatok

- A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékosságból, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén a fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A sajátos nevelési igényű tanulók számára az egyéni szükségleteikhez, képességeikhez és a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltakhoz igazodó pedagógiai feltételeket és támogatást biztosítjuk.

Ennek keretében törekszünk:

- a szükséges speciális tantervek, tankönyvek, tanulási segédletek, valamint differenciált és egyénre szabott tananyagok hozzáférhetővé tételére;
- a tanulást és az önálló életvitelt segítő speciális eszközök biztosítására és megfelelő használatuk támogatására;
- az egyéni szükségletekhez igazodó tanulási környezet kialakítására;
- a rugalmas szervezési keretek biztosítására az egyéni és kiscsoportos fejlesztések, valamint az osztálytermi megsegítés megvalósításához;
- a szükséges gyógypedagógiai és egyéb szakmai segítség biztosítására, valamint a szakemberekkel történő együttműködésre.

Integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Pedagógusok elvárható kompetenciái

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- a tanuló egyéni fejlesztési tervének elkészítésében együttműködik a gyógypedagógussal, illetve szükség esetén más szakemberekkel.
- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, konduktor, konduktor-óvodapedagógus, konduktor-tanító, terapeuta

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;

- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓ

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során az egyéni képességekhez, szükségletekhez és a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltakhoz igazodó pedagógiai támogatást biztosítunk. Fejlesztésük középpontjában a meglévő képességekre építő, differenciált nevelés-oktatás, a kulcskompetenciák fejlesztése, az önálló tanulás és az önálló életvezetés támogatása, valamint a társadalmi beilleszkedés elősegítése áll.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése és egyéni szükségletei jelentős eltéréseket mutathatnak. A nevelés-oktatás során ezért különösen fontos az egyéni sajátosságok figyelembevétele, a differenciált feladatadás, a megfelelő mennyiségű gyakorlás és ismétlés, a szemléltetés, valamint a tapasztalati és cselekvéses tanulás biztosítása. A tanulási folyamatban szükség lehet a figyelem, az emlékezet, a kommunikáció, a gondolkodási képességek, a finommotorika, a téri tájékozódás és a szociális kompetenciák célzott fejlesztésére.

A nevelésükhöz szükséges feltételek

- a tanuló szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési és pedagógiai támogatást;
- a tanuló egyéni szükségleteihez igazodó differenciált tananyag-feldolgozást és feladatadást;
- szükség szerint a speciális tanulási segédleteket és eszközöket;
- a rehabilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozásokat;
- az egyéni fejlesztési tervben meghatározott célok és feladatok megvalósítását;
- a pedagógusok és a fejlesztést végző szakemberek együttműködését.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

AZ ISKOLAI FEJLESZTÉS PEDAGÓGIAI SZAKASZAI

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hang-súlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

b) felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az eredményes integrációt támogató pedagógiai eljárások:

- az egyéni képességekhez és szükségletekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének figyelembevétele az értékelés során;
- a szakértői bizottság szakértői véleményében és az egyéni fejlesztési tervben meghatározott fejlesztések biztosítása;
- tanulópárok, együttműködésen alapuló tanulási formák alkalmazása;
- a hatékony tanulási technikák és az önálló tanulás támogatása;
- rendszeres ismétlés, gyakorlás és változatos tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- a tanulási motiváció erősítése pozitív megerősítéssel és fejlődést támogató visszajelzésekkel;
- az iskola könyvtárának és egyéb rendelkezésre álló eszközeinek, helyiségeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás és pályaeorientáció támogatása.

Fejlesztési területek – nevelési célok

- Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Családi életre nevelés
- Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelés-oktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- A személyiségfejlesztés
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása

Kulcskompetenciák

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során kiemelt feladat a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése. A kompetenciák fejlesztése az egyéni képességekhez, szükségletekhez és fejlődési ütemhez igazodó, differenciált pedagógiai munkával valósul meg. A fejlesztés során különös hangsúlyt kap a gyakorlati alkalmazhatóság, az önállóság, az önálló életvezetés, a kommunikáció, a társas kapcsolatok és a továbbtanulásra, illetve a munka világára való felkészítés.

A Nat kulcskompetenciái nem tantárgyakhoz kötöttek, hanem tantárgyakon átívelve, horizontálisan jelennek meg a kerettantervben a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő adaptált formában. A Nat kulcskompetenciái az alábbi specifikumokat hordozzák az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) meg-felelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus feladatokra használja fel a társadalmi lét különböző területein.

Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve közép-pontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség lényege a kreativitás fejlesztése

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

Műveltségi területek

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincs-fejlesztés és – gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, e speciális készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rend-szerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

a) *Az olvasás elsajátításához szükséges hármas asszociáció megerősítése:*

- vizuális észlelés – jelfelismerés,
- akusztikus észlelés – hangok differenciálása,
- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.

b) *A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése.*

c) *Grafomotoros készségek fejlesztése.*

d) *Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.*

e) *Szavak olvasásának begyakorlása – szóemlékezet, vizuális, akusztikus memóriafejlesztés.*

f) *Szövegösszefüggések megláttatása, szövegértés fejlesztése.*

g) *A helyesírási szokások megerősítése.*

Fejlesztési feladatok

- Kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetekben.
- A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés fejlesztése, gyakorlása.
- Önismeret erősítése.
- Véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása.
- A szövegtartalmat, a beszélő szándékát tükröző kommunikáció eszközeinek alkalmazása fokozódó önállósággal.
- Figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- A tanulók passzív és aktív és szókincsének gazdagítása.
- Összerendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok mellett. Az írás eszközszintű műveleteinek gyakorlatai: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai.
- Mozgás, finommotorika, ritmusfejlesztés, szem-kéz koordináció, optikus differenciáló képesség, vizuális észlelés fejlesztése.
- Az önkorrektív képesség fejlesztése, hibakeresés, – javítás, helyesírási problémahelyzetek felismertetése.
- Helyesírás fejlesztése másolással, tollbamondással, illetve emlékezetből történő írásbeli feladatokkal. Vizuális, akusztikus, fonematikus észlelés, érzékelés fejlesztése.

Idegen nyelv (angol nyelv)

Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.

A szülők igényei, a tanulók fejlettsége szerint az iskola hozhat döntést a hetedik évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás ügyében.

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés a nyelv tanulása iránt, sikerélményekhez juttatni a tanulót a későbbi nyelvtanulás érdekében.

A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra.

Fejlesztési feladatok

- Beszédszándék
- Beszédértés
- Az idegen nyelvi témákban feldolgozott, begyakorolt szavak megértése, értelmezése.
- Beszédkészség
- Képesség – a tanult témákban – egyszerű kérdések megfogalmazására és azok megválaszolására.

Matematika

A gyakorlás folyamán, a kognitív képességeket szem előtt tartva növelhetjük a tanulók intellektuális kapacitását.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- Kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos megerősítése.
- Ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése, és a tapasztalatok összefoglalása.
- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- Az alkotás örömeinek átélése. Az érzelmi, akaratilag életük fejlesztése, az együttéléssel kapcsolatos értékek megismertetése, elfogadtatása.
- Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Fejlesztési feladatok

- A térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban való tájékozódás saját élményből kiindulva.
- A megszerzett tudás, az elvont fogalmak, szabályok, összefüggések stb. felhasználása, kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban.
- A problémamegoldó képesség megszerzése a próbálkozás útján, majd racionális szinten.
- Kérdések megfogalmazásának, állítások bizonyításának, a véleményalkotás képességének kialakítása.
- A kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével a matematikai fogalmak, a mennyiségi viszonyok, valamint a mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
- A számolási készség fejlesztése változatos gyakorlati feladatok segítségével.
- Műveletek írásban való végzése, a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra) való emlékezés.

- Cselekvési sorrend tervezése; megoldáskeresés: lehetséges megoldások kiválasztása, megoldása készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén.
- A feltételezés és a valóság összehasonlításának a képessége az eredmény helyességének megítélésében.
- A segítségkérés és – elfogadás képességének, valamint az együttműködési képesség fejlesztése, kialakítása.
- A gyakorlatban megfigyelt tulajdonságok megnevezése, a lényeges jegyek kiemelése.
- A látottak elemzése, összehasonlítása, a különbségek felfedezése.
- A tájékozódási képesség fejlesztése térben, időben és a mennyiségek között a gyermek ismereteihez igazodva.
- A finommotorika, a térlátás, a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Mennyiségek elképzelése, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással.
- A tulajdonságok kiemelése, a tulajdonságok összehasonlítása, a különbségek felismerése.
- Megadott szempont szerint összefüggések keresése a látszólag különböző dolgok között.
- A tapasztalatok gyűjtése alapján kérdések megfogalmazása.
- Az ítélőképesség fejlesztése.

Történelem és állampolgári ismeretek

Előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd pedig, az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, nemzeti társadalom, a világ nemzetei.
- Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése, bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazása.

Fejlesztési feladatok

- Régen és ma érzékelése, események beazonosítása saját élményből.
- A saját szerep, a saját feladat, a saját felelősség felismerése.
- A különböző közösségekben való létezés formáinak, lehetőségeinek ismerete.
- Ismeretszerzés a szabadság, felelősség, emberi helytállás jelentőségéről.
- Erkölcs és vallás helye, szerepe az egyén és társadalom szempontjából.
- Történelmi események okainak és következményeinek elemzése fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett.
- Költségvetési, gazdálkodási ismeretek a családi költségvetéstől az államháztartásig.
- A munkavállalás gyakorlata.

Természettudomány és földrajz

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megerősítése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformák, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályok elsajátítása.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Figyelem-, emlékezet fejlesztése, a kíváncsiság, az érdeklődés felkeltése.
- Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése.
- A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, viszonzyszavak pontos használata, az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idői és téri változás észlelése, értelmezése.
- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése.
- Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése.
- Ok-okozati összefüggések, probléma felismerés, megoldások keresése.
- Szokások, szokásrendszerek kialakítása.
- A tanulási szokások (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés kialakítása, megerősítése.
- Kísérletek, saját tapasztalat, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Fejlesztési feladatok

- Anyagok és halmazállapotok megkülönböztetése a hétköznapi élet példáival.
- Az élőlényekkel kapcsolatos fogalmak gazdagítása, csoportokba sorolás, életműködés felfedeztetése konkrét példákon.
- Az élőlények érzékelhető jegyeinek megállapítása – összehasonlítások, elvonatkoztatások.
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a természet könnyen megfigyelhető és felfogható ciklusaival kapcsolatban; a mindennapok időviszonyai.
- Állandóság és változás felfedezése irányítással, egyszerű példákkal.

- Tájékozódás a közvetlen környezetben, a szűkebb lakótérben, lakóhelyen.
- Ismeretek a földrajzi környezetről konkrét tapasztalatokból merítve.
- Az élő és élettelen közötti különbség, az életjelenségekhez kötött élet-értelmezés elemi ismeretei.
- Törekvés az ember számára fontos egészségmegőrző szokások elsajátítására: egészséges táplálkozás, tisztálkodás, mozgás.
- A használati tárgyak anyagainak felismerése, az anyagfogalom biztos használata.
- A hétköznapi folyamatokban előforduló energiahajtók és energiahordozók bemutatása példák segítségével.
- Egyszerű megfigyeléseken, tapasztalatokon alapuló időjárás-megfigyelés, a változások értelmezése.
- Az élővilágban működő egyensúly szerepének bemutatása az életből vett példákon keresztül.
- Ismeretszerzés saját szervezete működéséről, felépítéséről – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével.
- A gyakoribb betegségek megelőzése, a gyógyítás mindenki számára elérhető módozatainak ismerete, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismerése, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásainak megismerése.
- Önismeret, önelfogadás, egészségmegővő készségének fejlesztése.
- A háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeinek működtetése, a fizikai ismeretek alkalmazása a működtetés során.
- Felismertetni a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat.
- A háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályok megismerése.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.

A mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit.

Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztésére, a specifikumokra figyelve történik – a rehabilitációs, rehabilitációs célokat, feladatokat hordozva.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók fejlesztése: megfigyelés, elemzés, összehasonlítás, elvonatkoztatás, probléma-felismerés, ok-okozat összefüggés meglátásának képessége.
- A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- A rész–egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és térképösszefüggéseinek felismerése.
- Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- Az idő észlelés fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.
- Kommunikációs képességek – kérdezni tudás, szakkifejezések használata.

- Tanulási szokások megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, munkalap használata.

Fejlesztési feladatok

- Ismeretszerzés, tanulás – a földrajzi környezetben történő eligazodás képességének fejlesztése, információk szerzése, kezelése.
- Tájékozódás a földrajzi térben és időben.
- Tájékozódás földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban.
- Tájékozottság a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban.
- A hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeinek elsajátítása, folyamatos gyarapítása.
- Tájékozottság a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben – a természetföldrajzi övezetesség társadalmi-gazdasági életben való megnyilvánulásainak felismertetése példákon keresztül.
- A világgazdaság működésének a napi életünkre gyakorolt hatásai – példák segítségével.

Művészetek

Az iskolai nevelés, oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megismerést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széleskörű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a differenciális megvalósítására.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás, fejlesztése.
- Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.
- A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása.
- Felelősségérzet kialakítása és fejlesztése magunk és környezetünk iránt, ok-okozati összefüggések, következmények felismerése, következtetések levonása.
- Fejlesztési feladatok
- Téri helyzetek leírása szóban, megjelenítése szabadkézi rajzban.
- Egyszerű közlő ábrák értelmezése.
- A kezdeményező, az alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.
- Változatos technikák alkalmazása az önkifejezésben, az alkotásban.
- Az egyéni ízlés, stílus érvényesítése a saját tárgy készítésében.

- A művészi alkotásokban megismert konfliktusok értelmezésével a toleráns, másokkal szemben empatikus személyiség kialakításának segítése.
- Zenei képesség fejlesztése (írás-olvasás, énekhang, zenei memória, fantázia)
- Az életvezetés során adódó krízishelyzetek humánus kezelését szolgáló képességek fejlesztése.

Digitális kultúra

A mindennapi élet szerves részeként jelenlévő informatikai ismeretek, illetve az informatikai ismerethordozók használatának készsége, az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóinknak képessé kell válniuk az informatika eszközrendszerének alapvető használatára.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai

- Érzékszervi megismerések.
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- Csoportosítások, következtetések.
- Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagáló képesség fejlesztése.
- A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.
- Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- Analízis, szintézis.

Fejlesztési feladatok

A számítógépes technika felhasználása a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is.

- A hálózat eszközként való használata ismeretek gyűjtéséhez, kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához.
- Gyakorlati problémák megoldása a dokumentumok készítésével.
- Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuknak megtanulása, szokások kialakítása.

Technológia

A tanuló egyediségének, megváltozott tulajdonság-együttesének figyelembevételével hozzájárul a cselekvési, a szociális, a kommunikációs kompetenciák kialakításához. A sérülés-specifikus jegyek figyelembevételével épít a NAT ezen műveltségi területen megfogalmazott alapelveire, kiemelt fejlesztési területeire, fő témaköreire, feladataira.

A műveltségi terület kiemelt habilitációs /rehabilitációs feladatai

- A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák, felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.

- A probléma felismerő, a tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- A cselekvőképesség fejlesztése, önellátás, környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akaratú mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- Szociális képességek fejlesztése.
- Fejlesztési feladatok
- A saját élményen, tapasztalaton alapuló egészségmegővő problémakörének felismerése, személyes lehetőség és szerep az életvezetésben, az egészség megővésében, életvezetési problémák felismerése a családi környezetben, a testi-lelki-szociális egészség megőrzésében.
- Tapasztalatszerzés a mesterséges környezetről, szabálykövető magatartás a mesterséges környezetben, anyagok, formák, egyszerű szerkezetek megfigyelése, az anyagalakító tevékenység műveletei.
- Gazdálkodás az anyaggal, energiával, a munkával és az idővel.
- Az egyéni tulajdonságok és eredményesség összefüggései a tervezés, szervezés, kivitelezés során.
- Önértékelő-, ítélőképesség, az individuális különbségek megfogalmazása.
- A napi ismétlődő háztartási feladatok felismerése, tevékenységek ön- és környezetellátásban, gyakorlottság az egyszerűbb háztartási munkában, szerszámok, gépek használatában, a szolgáltatások igénybevételeiben.
- Tapasztalatszerzés a jövedelem beosztásában, tudatosság a takarékoságban.
- Érzékenység a közvetlen környezet, a lakás formai, esztétikai világában, az otthon nyugalmanak, mint értéknek, örömforrásnak elfogadása, szükségletek és lehetőségek felismertetése egyéni sajátosságok szerint.
- A minőség, a tudatos fogyasztás ismeretei, reklámok értelmezése, szelektálás, viszonyulás.
- Az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlődése, tapasztalatok a legfontosabb pályákról, a hozzájuk vezető utakról, lehetőségekről, valóság és a vágyak valamint a realitások összehangolása.

Testnevelés és egészségfejlesztés

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében gyakori a helytelen testtartás, mozgásos ügyetlenség, a diszharmonikus, az inkoordinált mozgás. A tanulók egy részénél mozgásfogyatékoság nehezíti a cselekvéssel tanuló, aktív mozgástevékenységet.

Mindezek szükségessé teszik, hogy a gyógypedagógia és ezen belül a szomatopedagógia eszköztárával segítse eljuttatni a tanulókat a rendszeres testedzés, a mozgásos játéktevékenység öröméhez, a mozgásbiztonsághoz.

A műveltségi terület kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs feladatai

- Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkétséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.

- Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.

Kiemelt feladat

- Általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, a dobó, az egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonyiszavak felfogása, használata, a téri biztonság erősítése.
- A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.
- Fejlesztési feladatok
- Az erő, az állóképesség, a gyorsaság, az ügyesség növelése.
- Koordinációs képesség, mozgástanulási képesség, mozgásszabályozó képesség, mozgásalkalmazkodó képesség,
- egyensúlyozó képesség, ritmusképesség, reakciók, téri tájékozódó képesség fejlesztése.
- Jellemtulajdonságok – akarat, bátorság – fejlesztése.
- A megosztott figyelem képességének automatizálása.
- Helyzetfelismerő képesség fejlesztése.
- Tartásjavító és korrigáló gyakorlatok, prevenciós és rehabilitációs feladatok, sporteszközök alkalmazásával is.
- Önállóan végezhető mozgásfejlesztő, kondicionálást biztosító gyakorlatok.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelési igényű tanulóira irányuló helyi tantervnek részeként működnek.

Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli (vagy diákotthoni, kollégiumi) programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével – készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák el-sajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítésének formái

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

Napjaink pedagógiai, pszichológiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát. A családok egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben. A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek.

Ezek közül az alábbiak fordulnak elő leggyakrabban:

Hiperaktivitás

Főbb jellemzői:

- feltűnően gyorsan vált egyik cselekvésből a másikba
- feladatait, munkáját képtelen megszervezni
- életkorához képest túlzott ellenőrzést igényel
- játékban, a csoportban nehezen tudja kivárni, amíg sorra kerül
- gyakran nem tudja befejezni, amit elkezdett
- gyakran észrevehető, hogy nem figyel oda
- figyelme könnyen elterelhető
- képtelen koncentrálni iskolai munkájára, más figyelmet érdemlő feladatra
- nem tud tartósan játszani egy játékkal, egy játékszerrel.

Kognitív funkciók zavarai

A figyelem nem megfelelő működése súlyos tanulási problémákhoz vezethet akkor is, ha a tünetet nem kíséri motoros nyugtalanság. Kutatások bizonyítják, hogy az életkor növekedésével a figyelem fokozatosan javul és szelektívebbé válik, miközben elterelhetősége csökken. A figyelemzavarból adódó problémák tanévről-tanévre súlyosbodó gondot okoznak, hiszen az alapvető fogalmakban, készségekben keletkező hiányosságok a további évek tananyagának elsajátítását egyre nehezebbé teszik.

Két formáját különböztetünk meg, egyiket reflektívnek, a másikat impulzívnek nevezzük.

Impulzív típus:

- rosszul hangsúlyoznak
- kihagynak szavakat

- mással helyettesítik az olvasott szót

Reflektív típus:

- lassan, óvatosan reagálnak
- körültekintően összehasonlítanak.

Agresszió:

Az agresszív gyerekek rendszeresen tapasztalt népszerűtlenségének talán a legfőbb oka az, hogy ezek a gyerekek hiányosságokat mutatnak a szociális információk kognitív kezelésében. Az életkornak megfelelő átlagnál sokkal gyengébben ismerik fel egy-egy szociális helyzet oksági hátterét, a szociális problémamegoldási készségük erősen korlátozott.

Az agresszív gyerek cselekedetének magyarázatai nem pusztán önigazoló hazugságok. Ők valóban úgy érzik, hogy támadják őket olyan esetekben is, amikor szándékos provokációval vádolják őket. Az agresszív gyerek távolságtartó, társai egyre jobban elkerülik, benne pedig fokozatosan megerősödik az érzés: a világ örökös gyűlölködés, a folyamatos elutasítás helye.

- A magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanulók kiszűrése, megfigyelése (osztályfőnök, osztálytanító, szaktanár).
- Az okok feltárását, hogy a pedagógus jobban megérthesse mi áll a magatartási problémák hátterében;
- A beilleszkedési, magatartási zavarok okainak feltérképezése (amennyiben szükséges, szakember segítsége (Pedagógiai Szakszolgálat).
- Folyamatos kapcsolattartás a helyi óvodával, foglalkozások látogatása;
- Szorosabb kapcsolat kiépítése a gyermek családi környezetével, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekek átmeneti otthonával, a gyermekvédelmi központtal.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezését;
- Tevékenységformák (pl. kézműves foglalkozások, zenei foglalkozások, kulturális tevékenységek, kirándulások, munkaalkalmak, sporttevékenységek) és segítők (pl. kortárs segítő, civil szervezet, hitoktató, védőnő, roma nemzetiségi önkormányzat, tanár, szociális munkás) megtalálása, összehangolása a tanuló beilleszkedési, magatartási zavarának enyhítésére, leküzdésére,
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdők számár szervezett fejlesztő pedagógiai ellátás keretében a tanulók tantárgyi felzárkóztatását a nevelő-oktató munka szakaszának, illetve a tantárgynak megfelelő szakképzettségű pedagógus, készségfejlesztését pedig fejlesztő pedagógus végzi,
- A pedagógusok továbbképzése.

Kiemelten tehetséges tanuló

Tehetséggondozás, képességfejlesztés

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Iskolánk kiemelt feladata a tanulók egyéni képességeinek felismerése, fejlesztése és a tehetségek kibontakozásának támogatása. A tehetséggondozás során figyelembe vesszük a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését, egyéni képességeit, motivációját és fejlődési ütemét.

A tehetséggondozás célja, hogy a tanulók meglévő képességeikre építve lehetőséget kapjanak tudásuk elmélyítésére, kreativitásuk kibontakoztatására, önálló munkavégzésre és eredményeik megmutatására.

A tehetséggondozás formái a tanítási órán

- differenciált, egyéni képességekhez igazodó feladatadás;
- önálló és csoportos munkavégzés;
- projektjellegű és alkotó tevékenységek;
- magasabb szintű, gondolkodtató és problémamegoldó feladatok;
- a tanulók érdeklődésére épülő feladatok és témák;
- szóbeli kifejezőkészség, kreativitás és önálló véleményalkotás fejlesztése;
- egyéni kutató- és gyűjtőmunka.

A tanórán kívüli tehetséggondozás formái

- szakkörök és egyéni foglalkozások;
- sportköri tevékenységek;
- tanulmányi, művészeti és sportversenyekre történő felkészítés;
- vetélkedők, bemutatók, előadások;
- kulturális és szabadidős programok;
- iskolai könyvtár és digitális információforrások használata;
- pályaaorientációt és továbbtanulást segítő tevékenységek.

A tehetséges tanulók fejlődését a pedagógusok folyamatosan figyelemmel kísérik, és a tanulók érdeklődésének, képességeinek megfelelő lehetőségeket biztosítanak számukra. A tehetséggondozás során törekszünk arra, hogy a tanulók sikerélményhez jussanak, önbizalmuk erősödjön, és képességeiket minél sokoldalúbban kibontakoztathassák.

A nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

- Iskolai ünnepségeket tartunk az alábbi alkalmakkor:
 - A nemzetünk szabadságtörekvéseit tükröző, továbbá nemzeti múltunk mártírjainak emlékét, példáját őrző, az aradi vértanúk (október 6.), a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatai (február 25.) a holokauszt áldozatai (április 16.), a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), a március 15-es és az október 23-ai nemzeti ünnepek kapcsán, karácsonykor, és a nyolcadikosok ballagásakor, stb. éves munkaterv alapján.

- 1-6. évfolyamon a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják a Komplex Alapprogramhoz tartozó alprogrami foglalkozások.
- Iskolai sportkör - a tanórai testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint felkészítésüket a különböző sportversenyekre.
- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle szaktárgyi versenyek, vetélkedők (egyéni és csapatversenyek), amelyekre a felkészítést a szaktanárok, illetve a munkaközösség végzi.
- A tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti az iskolai könyvtár és olvasóterem, „az internet hozzáférési lehetősége”.
- Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és erkölcsan oktatást szervezhetnek. Emellett a tanulóknak lehetőségük van az etika oktatást választani.
- A tanulók értékeinek védelmére, képviselőit, a tanórán kívüli, szabadidős tevékenység segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (egyéni szabott, differenciált terhelés)
- szakkörök, sportkör, egyéni foglalkozások
- versenyek, vetélkedők, bemutatók
- a szabadidős foglalkozások
- az iskolai könyvtár használata

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK

Azon tanulók esetében, akik hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, a jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik.

Igyekszünk biztosítani a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára a felzárkózást, a hátránykompenzálást.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- délutáni tanulmányi foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;

- szükség esetén, a családdal egyeztetve kapcsolatfelvétel;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a település önkormányzatával és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Egyéni munkarend

- Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető.
- Az OH dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének egyéni munkarend keretében tehet eleget.
- Az eljárás során a OH megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az igazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámat.
- A külföldi tanulmányok alatt a tanuló magyarországi tanulói jogviszonya szünetel, kivéve, ha tanulmányait egyéni munkarenddel rendelkezőként Magyarországon folytatja.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulóként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre.
- A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTEL JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE

Intézményünk fontosnak tartja, hogy a tanulók életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően részt vehessenek az iskolai közösségi élet alakításában, az őket érintő döntések előkészítésében és véleményezésében.

A tanulók a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre, amelyek működését a nevelőtestület segíti. A diákkörök saját közösségi életük tervezésében és szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában a jogszabályokban meghatározottak szerint önállóan járhatnak el.

A tanulók és a diákkörök érdekeik képviselőit diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját az erre a feladatra kijelölt, felsőfokú végzettséggel és pedagógus szakképzettséggel rendelkező pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg.

A diákönkormányzat a jogszabályokban meghatározott esetekben véleményezési jogot gyakorol. Véleményét ki kell kérni különösen:

- az intézmény Munkatervének és az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
- a Házi rend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat és javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókat érintő valamennyi kérdésben, így különösen az iskolai programok, rendezvények, valamint az éves munkaterv tanulókat érintő elemeinek kialakításával kapcsolatban.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt többek között saját működéséről, a rendelkezésére bocsátott anyagi eszközök felhasználásáról, valamint egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

Az intézmény biztosítja a diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket, valamint együttműködik annak képviselőivel.

AZ ISKOLA MEGLÉVŐ KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

Intézményünk a nevelési-oktatási feladatok eredményes megvalósítása érdekében együttműködik a tanulókkal, a szülőkkel, a fenntartóval, valamint a nevelést és oktatást segítő intézményekkel, szakmai és civil szervezetekkel.

Kapcsolataink célja a tanulók fejlődésének támogatása, az iskolai nevelés és oktatás eredményességének erősítése, a problémák időben történő felismerése és kezelése, valamint a tanulók biztonságos és támogató környezetének biztosítása.

Kapcsolat a nevelésben együttműködő intézményekkel

Óvoda

- az iskolakezdésre való felkészülés támogatása;
- tapasztalat- és információcsere;
- az óvoda–iskola átmenet segítése.

Pedagógiai szakszolgálat

- szakértői vizsgálatok és szakvélemények alapján történő együttműködés;
- fejlesztési és nevelési feladatok összehangolása;
- szükség szerinti szakmai konzultáció.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint Család- és Gyermekjóléti Központ

- a gyermekvédelmi feladatok ellátásában való együttműködés;
- a veszélyeztető körülmények és problémák jelzése, kezelése;
- a tanuló és családja támogatását szolgáló közös feladatok megvalósítása.

Kisvárdai Tankerületi Központ

- fenntartói kapcsolattartás;
- adatszolgáltatás, beszámolók és szakmai dokumentumok elkészítése;
- az intézmény működésével kapcsolatos egyeztetések.

Egyéb partnerintézmények és szervezetek

- kulturális, sport- és szabadidős programok megvalósítása;
- szakmai együttműködés;
- a tanulók fejlődését és közösségi életét támogató programok szervezése.

Közösségfejlesztési tevékenység keretei

Intézményünk fontos feladatának tekinti a tanulói közösségek fejlesztését, az együttműködés, az egymás iránti tisztelet, a felelősségvállalás és a közösséghez tartozás érzésének erősítését.

A közösségfejlesztés során olyan iskolai környezet kialakítására törekszünk, amelyben a tanulók életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően aktívan részt vehetnek a közösségi életben, megismerkedhetnek az együttműködés örömeivel és felelősségével, valamint lehetőséget kapnak véleményük kifejezésére.

A közösségfejlesztő tevékenységek különösen:

- az osztályközösségek és az iskolai közösség összetartozásának erősítése;
- közös szabályok, normák és értékek kialakítása és betartása;
- együttműködést és kölcsönös segítségnyújtást igénylő tevékenységek szervezése;
- közös ünnepek, hagyományőrző programok, rendezvények és szabadidős tevékenységek;
- kirándulások, kulturális és sportprogramok;
- versenyek, vetélkedők és közös projektek;
- a diákönkormányzat működésének támogatása;
- a tanulók egymás közötti együttműködésének és közösségi szerepvállalásának ösztönzése;
- a szülők bevonása az iskolai közösségi programokba;
- együttműködés más intézményekkel, szakmai és civil szervezetekkel a tanulók közösségi fejlődésének támogatása érdekében.

A közösségfejlesztés során törekszünk arra, hogy a tanulók megtanulják a közös döntéshozatal, az együttműködés, a konfliktusok békés rendezésének és a közösségért vállalt felelősségnek a gyakorlatát.

Az intézmény közösségi programjait és rendezvényeit az éves munkatervben határozzuk meg, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődését és az intézmény lehetőségeit.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- a különbözeti vizsga,
- a pótló vizsga
- javítóvizsga.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, valamint az igazolatlan mulasztásainak a száma nem haladta meg a húsz tanórai foglalkozást és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanuló egy osztályozó vizsgán – kivétel, ha engedélyezték számára, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

A tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Fel nem róható ok: minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsga, ha az igazgató hozzájárul, az adott vizsganapon is letehető, ha ehhez a feltételek megteremthetőek.

Ha a vizsgázó azt kéri, a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – ***legfeljebb három tantárgyból*** – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai

- A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.
- Az osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző **három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.**
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

Különbözeti vizsga időpontjai intézményünkben: pl. október vége

Osztályozó vizsga: első félév és a második félév osztályozó értekezlete előtt

Javítóvizsga: az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A kiskorú tanuló szülője a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, ha a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A tanulmányok alatti vizsgaszabályzat az 1. számú mellékletben.

A TANULÓ FELVÉTELE ÉS AZ ÁTVÉTELE, A TANULÓK OSZTÁLYBA, CSOPORTBA VALÓ BEOSZTÁSA

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai: különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel.

A tankötelezettség megállapítása

1. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.
2. A gyermek tankötelezettségének teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

3. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.
4. A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója:

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz,
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással,
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére,
- átvétel esetén értesíti az előző iskola igazgatóját.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Tanulói jogviszony

A tanuló, az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

Tanulói felvétel

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. A tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között, a kormányhivatal által működtetett intézmény esetében az önkormányzat által meghatározott időszakban köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló és a – 20/2012. (VII. 31.) EMMI rendelet 49. § (1)–(3) bekezdése szerint - benyújtott kérelem alapján vendégtanulói jogviszony létesítésére engedélyt kapott tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanuló

iskolát változtat, akkor a tanuló további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvévő iskola feladata, és a tanuló adatait az átadó iskola a hivatal egyidejű értesítése mellett tizenöt napon belül törli nyilvántartásából. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja.

További felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon, legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására, rendelkezésre álló időszak első napja előtt nyilvánosságra kell hozni.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

1. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül** előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a településen van.
2. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után** a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.
3. Ha az iskola a megadott sorrend szerint az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.
4. A **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló**, továbbá az a tanuló, akinek ezt **különleges helyzete indokolja**.

Különleges helyzetű tanuló az a tanuló, akinek:

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő, vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Tanulói jogviszony megszűnik

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja tovább folytatni;
- az alapfokú művészetoktatási intézményben igazolatlanul tíz tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

A tanulói jogviszony megszűnését az intézmény a hatályos jogszabályoknak megfelelően a tanügyi nyilvántartásokban rögzíti, így különösen a beírási naplóban, a tanuló törzslapján és az osztálynaplóban, valamint a jogviszony megszűnéséhez kapcsolódó elektronikus nyilvántartásban (KRÉTA/KIR).

A tanuló átvétele

A tanuló átvételére – a jogszabályban meghatározott kivétellel – a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a jogszabályban meghatározott iratokat kell mellékelni.

Az átvételről az iskola igazgatója dönt. Az átvételi kérelem elbírálása során figyelembe veszi az iskola férőhelyeit, a tanuló korábbi tanulmányait, valamint az intézmény helyi tantervének követelményeit.

Az átvett tanuló korábbi tanulmányait az iskola megvizsgálja, és szükség esetén meghatározza a helyi tanterv követelményeinek pótlására, illetve a tanuló felzárkóztatására irányuló pedagógiai feladatokat.

Amennyiben a tanuló előző iskolájában olyan tantárgyat nem tanult, amelynek teljesítése intézményünkben szükséges, vagy a két intézmény helyi tantervi követelményei között olyan eltérés van, amely a tanuló továbbhaladását érinti, az igazgató dönt a szükséges felzárkóztatás, illetve – a jogszabályoknak megfelelően – a különbözeti vizsga szervezéséről.

Az átvett tanuló beilleszkedését az osztályfőnök és az érintett pedagógusok segítik. Szükség esetén egyéni segítségnyújtást, felzárkóztatást és az egyéni szükségletekhez igazodó támogatást biztosítunk.

Az átvételről hozott döntést az intézmény írásban közli a tanulóval, kiskorú tanuló esetén a szülővel, és átvétel esetén értesíti az előző iskola igazgatóját. Az átvétel megtagadásáról az igazgató határozatot hoz.

A tanulók osztályba, csoportba történő beosztása

Az iskolába felvett tanulók osztályba, csoportba történő beosztásáról az igazgató dönt, figyelembe véve a jogszabályi előírásokat, az intézmény pedagógiai szempontjait, az osztályok és csoportok létszámát, valamint a tanulók egyéni sajátosságait és fejlesztési szükségleteit.

A beosztás során törekszünk a kiegyensúlyozott, együttműködést támogató tanulói közösségek kialakítására.

AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE

A tanév rendje

(1) A tanév, ezen belül a tanítási év rendjét a köznevelésért felelős miniszter által kiadott, a tanév rendjéről szóló mindenkor hatályos rendelet határozza meg.

Az igazgató a nevelőtestület bevonásával éves munkatervet készít, amely meghatározza a tanév helyi rendjét. Az éves munkaterv tartalmazza különösen a tanítás nélküli munkanapok időpontját és programját, az előre tervezhető nevelőtestületi értekezletek, szülői értekezletek és fogadóórák időpontját, valamint az intézményi rendezvények és megemlékezések tervezett időpontját.

Az éves munkaterv elkészítése és jóváhagyása során a hatályos jogszabályokban meghatározott véleményezési és jóváhagyási szabályokat kell alkalmazni.

(2) A tanév helyi rendje tartalmazza az intézmény működésével kapcsolatos legfontosabb eseményeket és időpontokat:

- a nevelőtestületi értekezletek időpontjait,
- az intézményi rendezvények és ünnepségek módját és időpontját,
- a tanítás nélküli munkanapok programját és időpontját,
- a vizsgák rendjét,
- a tanítási szünetek (ősz, tavasz, téli) időpontját – a miniszteri rendelet keretein belül,
- a bemutató órák és foglalkozások rendjét,
- a nyílt napok megtartásának rendjét és idejét.

(3) A tanév helyi rendjét, valamint az intézmény házirendjének szabályait és a balesetvédelmi előírásokat az osztályfőnökök és a szaktanárok az első tanítási héten ismertetik a tanulókkal, az első szülői értekezleten pedig a szülőkkel. A házirendet, a nyitva tartás és a felügyelet időpontjait az intézmény bejáratánál ki kell függeszteni.

(4) Az intézmény a tanév szorgalmi ideje alatt tanítási napokon: **7,00** órától **18,00** óráig tart nyitva. **7,00-7,30-ig; 16,00-18,00** óráig a tanulók számára felügyeletet biztosítunk a szülők írásbeli kérésére.

Az intézmény nevelőtestületének hivatalos munkaideje tanítási napokon: **7,30** órától **16,00** óráig tart.

A szokásos nyitvatartási rendtől való eltérésre az igazgató adhat engedélyt – eseti kérelmek alapján.

(5) Tanítási szünetek alatt, valamint szombaton és vasárnap a nyitvatartás csak az igazgató által engedélyezett szervezett programokhoz kapcsolódik. Az intézményt egyébként zárva kell tartani. Az intézmény tanítási szünetekben – szülői kérelem esetén - ügyeleti rend szerint tart nyitva.

(6) Az oktatás és a nevelés az óratervnek megfelelően, a tantárgyfelosztással összhangban, órarend alapján történik a pedagógusok vezetésével a kijelölt tantermekben, szaktermekben az alábbiak szerint:

- a napi tanítási idő **8,00-tól az utolsó tanítási óra végéig** tart,
- egyéb foglalkozások szervezésének ideje: az utolsó tanítási órától kezdődik és 16.00-ig tart
- indokolt esetben az igazgató rövidített órákat és szüneteket rendelhet el
- a tanítási órák időtartama: **45** perc,
- az első tanítási óra reggel **8,00** órakor kezdődik

(7) A tanítási órák (foglalkozások) látogatására engedély nélkül csak a nevelőtestület tagjai jogosultak. Minden egyéb esetben a látogatásra az igazgató adhat engedélyt. A tanítási órák megkezdésük után nem zavarhatók, kivételt indokolt esetben az igazgató és az igazgatóhelyettes tehet. A tanítási órák tanulókra vonatkozó szabályait a házirend tartalmazza.

Az óráközi szünetek

(1) Az óráközi szünetek időtartama **15** perc, a házirendben feltüntetett csengetési rend szerint.

(2) A szünetek ideje alatt a tantermekben szellőztetni kell. Az óráközi szünetet a kijelölt étkezési időn kívül a tanulók lehetőség szerint az udvaron töltsék, vigyázva saját és társaik testi épségére.

(3) A tízórai étkezés ideje **8,45** és **9,00** óra között van. Dupla órák az igazgató engedélyével, az óráközi szünet eltolásával, tarthatók, amikor a pedagógus köteles felügyeletet biztosítani a kicsöngetésig.

(4) Az iskolában a tanítási idő alatt tanuló felügyelet nélkül nem tartózkodhat. Az órarend szerinti kötelező tanítási órák és az egyéb foglalkozások alatt a tanulókra a tanórát vagy a foglalkozást tartó pedagógus felügyel. Az óráközi szünetekben, valamint közvetlenül a tanítási idő előtt és után a tanulók felügyeletét az ügyeleti rendszerint beosztott ügyeletes pedagógusok látják el.

(5) Az intézmény évente ügyeleti rendet határoz meg az órarend függvényében. Az ügyeleti rend beosztásáért a feladattal megbízott igazgatóhelyettes a felelős. Az ügyeletre beosztott vagy az ügyeletes helyettesítésére kijelölt pedagógus felelős az ügyeleti terület rendjének megtartásáért, a felügyelet ellátásáért. Az ügyeletes pedagógus feladatait az ügyeleti rend tartalmazza.

(6) Az ügyeleti rend kiterjed a tanítás (foglalkozás) előtti és utáni alábbi időszakokra: reggel **7,30** órától **az utolsó tanítási óra utánig**, délután **ügyeletet az egyéb foglalkozást tartó** pedagógus látja el a tanulók felügyeletét.

(7) A tanítás nélküli munkanapokon akkor kell tartani gyermekfelügyeletet, ha azt az intézmény tanulói közül legalább 10 % tanuló számára igénylik a szülők. Az intézményi felügyelet egyéb szabályait az ügyeleti rend tartalmazza.

A kötelező tanítási időn túl igénybe vehető szolgáltatások

- könyvtárhasználat
- sportpálya, tornaterem használata
- felkészülés tanulmányi versenyekre
- internet használata felügyelettel

- részvétel, felkészülés versenyekre
- konzultáció tanulási problémáról
- zenés klubdélutánok szervezése
- pályaválasztási tanácsadás

Az intézmény – tanítási időtől független – hivatalos munkaideje:

Hétfőtől péntekig: **8,00** órától **16,00** óráig

Szociális szolgáltatások

- reggeli ügyelet 7,30 órától
- étkeztetés napi 3 alkalommal
- szűrővizsgálat
- felügyelet

Hagyományok, éves rendezvények

Az iskola éves rendezvényei

Augusztus: - Alakuló értekezlet
 - Órarend és tantárgyfelosztás készítése

Szeptember: - Tanévnyitó ünnepség
 - Tanévnyitó nevelőtestületi értekezlet
 - Ügyeleti rendszer megszervezése
 - Szakkörök beindítása
 - Munkaterv leadása

Október: - az aradi vértanúk napja (október 6.)
 - nemzeti ünnep (október 23.)
 - Szülői értekezletek

November: - Nevelési értekezlet
 - Mesemondó verseny 1-4. évfolyam tanulói számára

December: - Mikulás ünnepség
 - Karácsonyi ünnepség

- Január: - Órarend és tantárgyfelosztás készítése
 - Félévi osztályozó értekezlet
- Február: - A kommunista és egyéb diktatúrák áldozataira emlékezünk (február 25.)
 - Szülői értekezlet
 - Farsang
- Március: - Nemzeti ünnep (március 15.)
- Április: - A Föld Napja
 - Magyar Költészet Napja alkalmából vers- és prózamondó verseny
 - Megemlékezés a holokauszt áldozatairól (április 16.)
 - Tankönyvrendelés
- Május: - Gyermeknap
- Június: - A Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.)
 - Év végi osztályozó értekezlet
 - Tanévzáró, ballagás

Hagyományok

Kiemelt rendezvényünk minden évben a DÖK-nap, Mesemondó Verseny, Mikulás, karácsony, farsang, Víz Világnapja, Föld Napja, Házi atlétikai bajnokság, valamilyen témához kötődő rajzversenyek, kerékpáros ügyességi verseny. Ezeken a rendezvényeken részt vesznek az iskola tanulói, az érdeklődő szülők, meghívott vendégek.

Szaktárgyi versenyeken való részvétel.

Magyar Diáksport Napján és Diákolimpiai versenyeken való részvétel.

HELYI TANTERV

A NAT-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét.

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak. Ezek a következők:

az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

a középfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 9–12. évfolyam

Az *óvodai nevelés* szakasza az iskolaérettség eléréséig tart. Fejlesztési feladatrendszerét a kisgyermekkorai fejlesztésben irányadó *Óvodai nevelés országos alapprogramja* határozza meg. A NAT épít az Óvodai nevelés országos alapprogramjára.

Az *alsó tagozat* (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak, a negyedik évfolyam végére meghatározóak a meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

A *felső tagozat* (5–8. évfolyam) a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.

A 7–8. évfolyam alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

A NAT a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

A *középfokú nevelés-oktatás* szakaszában a középfokú iskola az általános iskola befejezése után (nyolc vagy hat évfolyamos gimnázium esetében az általános iskola negyedik vagy hatodik évfolyamának elvégzése után) kezdődik, és a tankötelezettség végéig, illetve a középfokú tanulmányok lezárásáig végzi nevelő-oktató tevékenységét. Feladata felkészítés a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre az ehhez szükséges műveltségtartalom biztosításával, továbbá a pályaaorientáció, illetve felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére vagy a munkába állásra.

A tanulók napi és heti terhelése a NAT alapján

A tanuló **napi** terhelése nem lehet több:

- 1-4-évfolyamon: **napi 6 tanítási óránál**
- 5-8.évfolyamon és nyelvi előkészítő évfolyamon **napi 7 tanítási óránál**
- 9-13. évfolyamon: **napi 8 tanítási óránál**

A tanuló **kötelező és választható** tanítási óráinak összege **egy tanítási héten**:

- 1-3.évfolyamon: **24 óra**
- 4. évfolyamon: **25 óra**

- 5-6. évfolyamon: **28 óra**
- 7-8. évfolyamon: **30 óra**
- 9-13.évfolyamon: **34 óra lehet.**

A napi és a heti terhelésbe nem kell figyelembe venni:

- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett **egyéb foglalkozások**,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése **szerinti sportiskolában a mindennapos testnevelési órákat meghaladó többlet testnevelési óra**, valamint a mindennapos testnevelés keretében szervezett iskolai sportköri foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

Iskolatípusra választott kerettanterv óraterve

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam																
Tanulási területek Tantárgyak	1. évf.				2. évf.				3. évf.				4. évf.			
	K.	Sz. .t	V.	Ö.	K.	Sz. .t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom	7	1		8	7	1		8	5	1		6	5	1		6
Irodalom				4				4				3				3
Magyar nyelv				4				4				3				3
Matematika	4	1		5	4	1		5	4	1		5	4	1		5
Matematika																
Etika/hit- és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Etika/hit-és erkölcstan																
Természettudomány és földrajz									1			1	1			1
Környezetismeret																
Idegen nyelv													2			2
Angol nyelv																
Művészetek	2			2	2			2	2			2	2			2
Ének-zene																
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Technológia	1			1	1			1	1			1	1			1
Technika és tervezés																
Digitális kultúra									1			1	1			1
Testnevelés és egészségfejlesztés	5			5	5			5	5			5	5			5
Testnevelés																
Összesen	22	2		24	22	2		24	22	2		24	23	2		25

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5-8. évfolyam

Tanulási területek Tantárgyak	5. évf.				6. évf.				7. évf.				8. évf.			
	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom	4			4	4			4	3	1		4	3	1		4
Irodalom				2				2				2				2
Magyar nyelv				2				2				2				2
Matematika	4			4	4			4	3	1		4	3	1		4
Matematika																
Történelem és állampolgári ismeretek	2			2	2			2	2			2	2			2
Történelem																
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon- és népismeret	1			1												
Etika/hit- és erkölcsstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Etika/hit-és erkölcsstan																
Természettudomány és földrajz	2			2	2			2								
Természettudomány																
Kémia									1			1	2			2
Fizika									1			1	2			2
Biológia									2			2	1			1
Földrajz									2			2	1			1
Idegen nyelv	3			3	3			3	3			3	3			3
Angol nyelv																
Művészetek	2			2	1			1	1			1	1			1
Ének-zene																
Vizuális kultúra	1			1	1			1	1			1	1			1
Dráma és színház					1			1								
Technológia	1			1	1			1	1			1				
Technika és tervezés																
Digitális kultúra	1			1	1	1		2	1			1	1			1

Pedagógiai Program

Testnevelés és egészségfejlesztés	5			5	5			5	5			5	5			5
Testnevelés																
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1			1	1			1	1			1	1			1
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)																
Összesen	28			28	27			28	28	2		30	28	2		30

Iskolatípusra választott kerettanterv óraterve (Enyhe értelmi fogyatékos)

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam																
Tanulási területek Tantárgyak	1. évf.				2. évf.				3. évf.				4. évf.			
	K.	Sz.t	V.	Ö	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom Irodalom Magyar nyelv	7	1		8	7	1		8	6			6	7	1		8
				4				4				3				4
				4				4				3				4
Matematika Matematika	4	1		5	4	1		5	3	2		5	4	1		5
Etika/hit-és erkölcstan Etika/hit-és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Természettudomány és földrajz Környezetismeret									1			1	1			1
Idegen nyelv Angol nyelv																
Művészetek Ének-zene	2			2	2			2	2			2	2			2
Vizuális kultúra	2			2	2			2	2			2	1			1
Technológia Technika és tervezés	1			1	1			1	1			1	1			1
Digitális kultúra									1			1	1			1
Testnevelés és egészségfejlesztés Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Összesen	22	2		24	22	2		24	22	2		24	23	2		25

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez – 5-8. évfolyam																
Tanulási területek Tantárgyak	5. évf.				6. évf.				7. évf.				8. évf.			
	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.	K.	Sz.t	V.	Ö.
Magyar nyelv és irodalom Irodalom Magyar nyelv	4			4 2 2	4			4 2 2	4			4 2 2	4			4 2 2
Idegen nyelv Angol nyelv	-			-	-			-	2	1		3	2	1		3
Matematika Matematika	4			4	4			4	4			4	4			4
Etika/hit-és erkölcstan Etika/hit- és erkölcstan	1			1	1			1	1			1	1			1
Történelem és állampolgári ismeretek Történelem	2			2	2			2	2			2	1	1		2
Állampolgári ismeretek													1			1
Hon-és népismeret	1			1												
Természettudomány és földrajz Természettudomány	2			2	3			3								
Kémia									1			1	2			2
Fizika									1			1	1			1
Biológia									2			2	1			1
Földrajz									1	1		2	1			1
Művészetek Ének-zene	2			2	2			2	1			1	1			1
Vizuális kultúra	2			2	2			2	1			1	1			1
Technológia Digitális kultúra	1	1		2	1	1		2	1			1	1			1

Technika és tervezés	1	1		2	1	1		2	1			1	1			1
Testnevelés és egészségfejlesztés Testnevelés	5			5	5			5	5			5	5			5
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1			1	1			1	1			1	1			1
Összesen	26	2		28	26	2		28	28	2		30	28	2		30

Javaslat a tanulók heti kötelező alapóraszámára és maximális óraszámára évfolyamonként

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2	Alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*
3.	Maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30

A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az intézmény a tanulók számára a helyi tantervben, valamint az éves munkatervben meghatározottak szerint biztosítja a választható tantárgyak és egyéb foglalkozások igénybevételének lehetőségét.

A választható tantárgyakról, foglalkozásokról, azok tartalmáról és az igénybevétel rendjéről a tanulókat és a szülőket az intézmény a jogszabályokban és a belső szabályzatokban meghatározott módon tájékoztatja.

Intézményünkben a pedagógusválasztásra külön intézményi lehetőséget nem biztosítunk. A tanulók foglalkozásokhoz történő beosztásáról az intézmény a tantárgyfelosztás, az órarend, a csoportlétszámok és az intézmény személyi feltételei alapján gondoskodik.

A választható foglalkozások szervezésénél törekszünk arra, hogy azok igazodjanak a tanulók érdeklődéséhez, életkori sajátosságaihoz és fejlesztési szükségleteihez.

A Nemzeti alaptantervben (NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alapozó szakaszban történik az alapvető készségek, szokások kialakítása, a képességek fejlesztése. Az 1-2. osztályban folyó munka alapozó jellegű, mely a családi és óvodai neveléseredményeire épül. Ez az alapfokú nevelés-oktatás bevezető szakasza, melyben

fokozatosan átvezetjük a gyermeket az iskolai tanulás tevékenységeibe. Az iskola fogékonnyá teszi a gyermeket a környezete megismerésére, a társas kapcsolatok kialakítására.

Feladataink:

- a tanulást megszerettető, motiváló hatású osztályközösség kialakítása
- a tanulók énképének, önismeretének formálása
- a tanulók képességeinek, a tanítás-tanulás folyamatában a jártasságok, készségek fejlesztése
- korszerű tanulásszervezési, differenciálási módszerek használata
- az alapkészségek, alapkompetenciák megalapozás, megerősítése és fejlesztése
- a tanulók között az első két évben tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése
- a tanulási nehézségek feltérképezése, a felzárkóztatás, a fejlesztő munka megszervezése
- műveltségi területek tananyagának minél magasabb szintű elsajátíttatása
- a tanulás tanítása
- az életkornak megfelelő helyes tanulási szokások, technikák kialakítása
- a közösségben folyó tanuláshoz szükséges értelmi, érzelmi tulajdonságok, a kötelesség tudatformálása
- napirend kialakítása, az életkori sajátosságokhoz igazodó szokásrend kialakítása
- az iskolai közösség megismerése, helyes viselkedési, magatartási szabályok elfogadása
- az esélyegyenlőség lehetőségeinek megteremtésére törekszünk egyéni bánásmóddal
- a tehetséges tanulók számára tehetséggondozó tevékenységek szervezése, fejlődésük segítése, versenyeztetés
- a művészetek iránti fogékonyság kialakítása
- egészséges életmódra nevelés a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során környezettudatos magatartás kialakítása
- nemzeti hagyományaink, ünnepeink megismertetése a tanulókkal, hazafiságra nevelés az iskolai ünnepeink közös megélésével

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat előtérbe kerül a 3-4. évfolyamon. Ebben a szakaszban meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Ez a kezdő szakasz mintákat ad a tanulóknak az ismeretszerzés lehetőségeire, fejleszti a feladat- és problémamegoldó képességet, ezáltal megalapozza a tanulási stratégiák elemi szintjeit. A tanulásszervezés során a gyermeki kíváncsiságra és érdeklődésre épít.

Feladatok:

- a 1-2. évfolyamon kialakult képességek, készségek továbbfejlesztése, a megszerzett tudásbővítése, továbbépítése
- differenciált módszerek alkalmazása a tanulók képességeihez, készségeihez alkalmazkodva
 - a tanítás-tanulás folyamatában a differenciálás során a tanulók belső motivációira, előzetes ismereteikre, együttműködő képességeikre építünk, kooperatív tanulási technikák alkalmazása
 - a tanulók egyéni tanulási módszereinek megalapozása
 - az önálló tanulás és az önálló ismeretszerzés képességeinek kialakítása, ösztönzése
 - tanulási attitűdök, motivációk formálása
 - az önellenőrzés technikáinak szokássá válása

- önállóság az osztályközösség életének szervezésében
- a kulcskompetenciák hatékony fejlesztése
- a művészetek befogadására, megszerettetésére való nevelés
- a nemzettudat, a hazafiság és a hazaszeretet érzésének további erősítése
- testi-lelki egészségre törekvés
- környezettudatos magatartás kialakítása tevékenykedtető munkaformákkal

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Feladataink:

- kiemelt figyelmet szentelünk a személyiségfejlesztésnek, hiszen ebben az életkorban nő az iskolán kívüli személyiségformáló tényezők hatása
- a tanulók önértékelési képességének és önismeretének fejlesztése
- tudatosítjuk az együttműködés fontosságát a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban
- mintát adunk az életkornak megfelelő tanulási stratégiák kialakításához, az ismeretek tapasztalati megalapozásához

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A 7-8. évfolyamon folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás megalapozása. Ebben a szakaszban egyre összetettebb tudástartalmak kerülnek előtérbe. Hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, a pályaaorientációra. Feladataink:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- fejlesztjük az elvont fogalmi és elemző gondolkodást
- fejlesztjük a kreativitást
- kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére
- a tanulási stratégiák megválasztásában figyelembe vesszük az életkori jellemzőket, az ismeretszerzés tapasztalati megalapozására hangsúlyt fektetünk
- az egészséges életvitel kialakítása
- fokozatosan kialakítjuk az együttműködésre építő kooperatív, interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat
- a tanulókat felkészítjük a továbbtanulásra érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően
- a tanuláshoz való pozitív hozzáállás kialakításával megalapozzuk az életen át tartó tanulást.

Tanulási környezet kialakítása

- A tanulásra használt helyiségeket, osztálytermeket lehetőség szerint úgy biztosítjuk, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek. A tantermek berendezése illeszkedjenek

az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsünk tanulóink számára.

- Biztosítjuk, hogy a tanulóink a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe.
- A tanulók értékelését az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva végezzük, a tanulók emberi méltóságának tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg.
- A pedagógusaink a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat alkalmazzák, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű és tanulási környezet megteremtéséhez;
- A tanulóval szemben támasztott elvárásaink egyértelműek, a tanulóink ismerik a mérési stratégiákat, mert már tanulási folyamat elején ismertetjük azt velük;
- Törekszünk olyan iskolai légkör megteremtésére, ahol a tanulóink szívesen tanulnak, a bizalom fenntartása biztosított;
- A több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul, feladatunk a közös céljaink szem előtt tartása.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Alapelv:

- a tanulók közti különbségeket a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintjük.
- Olyan fejlesztési célokat jelölünk ki, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.
- A tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte megtervezését végezzük.

Biztosítjuk:

- a tanulás egyéni lehetőségeit,
- a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat,
- enyhítjük a hátrányok hatásait, igyekszünk kiküszöbölni azokat.

Kiemelten fontosnak tarjuk a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Hátránykompenzálás

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége, amely különösen igaz a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI),

valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén.

A pedagógusaink munkáját fejlesztőpedagógusok támogatják, akiknek szerepe a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztására épülő, egymást segítő szakmai tevékenység. A közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében, amely nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége.

A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját. A rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanulók szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárásokat (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazunk.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése során pedagógusaink rendelkeznek a megfelelő szemléletmóddal és kompetenciákkal.

Pedagógusaink ismerik a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokféleségét és alkalmazzák azokat.

A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJÁT, DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV, FEJLESZTŐ FORMÁI

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegység,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A beszámoltatás, a számonkérésének értékelésének fajtái

Diagnosztikus értékelés

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni **a tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- **a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,**
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztató a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
- Az ellenőrzés formái:
- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés:* pl.: témazáró, feladatlap, iskolai dolgozat, stb.
- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.

Az egyes formákból választva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzés, értékelés mikéntjét, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

A tanuló tanulmányi teljesítményének ellenőrzési és értékelési rendszere

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében szöveges minősítést alkalmazunk.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
JÓL TELJESÍTETT
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

- Az 1. évfolyamon a félévkor és tanév végén valamint a 2. évfolyamon félévkor tanulók munkáját minden tantárgyból év közben szövegesen is értékeljük.
- Az 2. évfolyam második félévében és a magasabb évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból érdemjegyekkel értékeljük.
- A második évfolyamon év végén, valamint a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a szöveges minősítés mondatbank használatával történik.

A szöveges értékelés dokumentumai

- Az EMMI által jóváhagyott bizonyítvány, törzslap (Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.)
- a naplóba a következő szöveges minősítések és jelölések kerülnek: kiválóan teljesített (kt), jól teljesített (jt), megfelelően teljesített (mt), felzárkóztatásra szorul (fsz).

Kiválóan megfelelt: A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatait, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő

szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól megfelelt: A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelt: A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul: A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

Félévi, tanév végi osztályzatok

Az érdemjegyek nem egyforma súllyal vesznek részt a félévi illetve tanév végi értékelés kialakításában, a különböző típusú számonkéréseket a naplóban eltérő színek jelzik:

- témazárók, felmérések
- órai számonkérések, szóbeli vagy írásbeli feleletek, röpdolgozatok, szorgalmi feladatok, házi feladatok jegyei.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA rendszeren keresztül. A szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét a feladatlap (írásbeli felelet) kiosztása napján kell bevezetni az eNaplóba.

Az iskola az osztályzatról a tanulót és a tanuló szülőjét félévkor értesítőben, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértői véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve.

Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő
- egyes tantárgy tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

SNI tanulók értékelése:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 24%	Elégtelen (1)
25 – 44%	Elégséges (2)
45 – 64%	Közepes (3)
65– 85%	Jó (4)
86 – 100%	Jeles (5)

Témazáró dolgozat, év eleji, félévi és év végi mérések értékelése

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0 – 29	elégtelen (1)
30 – 49	elégséges (2)
50 – 69	közepes (3)
70 – 89	jó (4)
90 - 100	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

- A tanulók munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell minősíteni (kivétel a heti egy órás tantárgyak – félévente legalább három érdemjegy)
- Az érdemjegyekről a szülőt értesíteni kell, a tantárgyat tanító nevelőnek ezt az elektronikus ellenőrzőbe kell bejegyezni.

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével a tanulók képességfejlődésének, tanulmányi munkájának értékelése a programcsomag tantervében meghatározott fejlettségi szintek alapján történik, melyek a szöveges értékelésben tükröződnek.

Az iskola az osztályzatról a tanulót és a tanuló szülőjét félévkor értesítőben, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Év végi osztályzatoknál a kiemelkedően teljesítő tanuló szaktárgyi dicséretben részesíthető.

Az írásbeli beszámoltatás formái

- Év eleji tudásszintmérő dolgozat
- Teszt, feladatlap
- Írásbeli feleletek a napi elméleti tananyagból
- Elméleti tudást felmérő dolgozat
- Otthoni jegyzetelés, tananyagrészt, megadott téma önálló feldolgozása
- Témazáró dolgozatok, melyek ötvözhetik a teszt, esszé, és feladatmegoldás jelleget
- Év végi tudásszint felmérő dolgozat

A dolgozatok megírására megfelelő körülményt, időt kell biztosítani. Javításuk két héten belül történjen meg.

Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

Tanulóink naponta legfeljebb kettő témazáró dolgozatot írathatunk.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az igazgató a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivétel a hatodik osztályt el nem végző, tizenhatodik életévét betöltő tanuló – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hidprogram keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépésről a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönten.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Osztályozó vizsga letétele után folytathatja tanulmányait az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí. Az 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) példás (5) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirendet betartja
- tanórán és órán kívül példamutatóan viselkedik
- önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti is
- társaival, tanáraival, felnőttekkel szemben udvarias, tisztelettudó
- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért

- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerül a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

b.) jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy órán kívül rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli figyelmeztetője, intője, megrovása

c.) változó (3) az a tanuló, aki:

- tanórán vagy órán kívül gyakran viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem minden esetben teljesíti
- előfordul, hogy társaival vagy a felnőttekkel szemben durva, udvariatlan
- igazolatlanul mulasztott
- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- szaktanári figyelmeztetése, intője vagy megrovása van

d.) rossz (2) az a tanuló, aki:

- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, tanáraival szemben udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- osztályfőnöki figyelmeztetése vagy ennél magasabb fokú büntetése van.
- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet

- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki figyelmeztetése vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A TANULÓ SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁI

- Az iskolában a tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzák.
- Az 1-8. évfolyamon az osztályfőnökök a tanulók szorgalmát havonta értékelik. A félévi és év végi osztályzatot az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.
- Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a.) Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat el is végzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórákon kívüli versenyeken, foglalkozásokon önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

b.) Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot önként ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendesek.

c.) Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad a képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig végzi el,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d.) Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, rendetlen,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képesség szintjét!

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek az adott tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi az 5-8. évfolyamos tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a 2014/2015. tanévtől kezdődően, amelyet a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok végeznek.

A NETFIT® fitességmérési rendszer négy különböző fitességi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fitességi tesztek tartoznak.

1. Testösszetétel és tápláltsági profil:

- a) Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- b) Testmagasság mérése
- c) Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

2. Aerob fitességi (állóképességi) profil:

- a) Állóképességi ingafutás teszt (15 méter távolságban) – aerob kapacitás

3. Vázizomzat fitességi profil:

- a) Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- b) Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- c) Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- d) Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- e) Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

4. Hajlékonysági profil:

a) Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A fizikai fittségi mérés eredményeit a mindenkor tanév rendjéről szóló jogszabályban meghatározott mérési időszak utolsó napjáig a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus a tanuló mérési azonosítójának alkalmazásával tölti fel a NETFIT rendszerbe. A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünk kiemelt feladata, hogy valamennyi tanuló számára biztosítsa a nevelés-oktatásban való eredményes részvétel és a képességeinek megfelelő fejlődés lehetőségét.

Külön figyelmet fordítunk a tanulási, szociális, családi vagy egyéb okból hátrányokkal küzdő, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulók támogatására.

Az esélyegyenlőség elősegítését a differenciált pedagógiai munka, az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztés, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás, a közösségi támogatás, valamint az iskola és a család, illetve a gyermek segítésében részt vevő szakemberek együttműködése szolgálja.

Célunk, hogy a tanulók meglévő hátrányait mérsékeljük, erősségeiket felismerjük és fejlesszük, valamint támogassuk őket tanulmányaik eredményes folytatásában és továbbtanulásukban.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

A tanulási esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a tanulók előzetes tudására, egyéni képességeire és fejlesztési szükségleteire építünk;
- differenciált és egyénre szabott pedagógiai módszereket alkalmazunk;
- folyamatosan figyelemmel kísérjük a tanulási nehézségeket és a fejlődést, szükség esetén fejlesztő támogatást biztosítunk;
- támogatjuk a felzárkózást és a tehetségek kibontakozását;
- törekszünk a tanulók számára hozzáférhető, támogató tanulási környezet kialakítására;
- az ellenőrzés és értékelés során figyelembe vesszük a tanulók egyéni sajátosságait és fejlődését;
- szükség esetén együttműködünk a szülőkkel, a pedagógiai szakszolgálattal, a gyermekvédelmi és egyéb segítő szakemberekkel.

Az iskolai hátrányok rendszere

A tevékenységrendszer, az iskolai tevékenységsszervezés szolgálja a teljesítő képes és helytállni képes gyermeki-ifjú személyiség kialakulását, amely személyiség-felfogásunk kulcskategóriája.

Ez a helytállási képesség-együttes magában foglalja egyebek mellett a közösségben való együttélés értelmi és érzelmi képességeit, a kooperativitást, a kreativitást, a kritikai szellemet, a felelősségvállalást, a megbízhatóságot.

A pedagógiai rendszer tényleges hatásának döntő tényezője az iskola légköre, szellemisége pszichés klímája.

A kívánatos légkör kialakításában az alábbi tényezőknek tulajdonítunk különös fontosságot:

- a nevelőtestület gyermekismerete, gyermekközpontú, gyermektisztelő értékrendje,
- az iskolai tevékenységrendszer gazdagsága,
- az iskoláért, az iskolaközösségért érzett felelősség intenzitása,
- a hagyományrendszer,
- a szülőkkel való kapcsolat milyensége.

Az iskolai tanulási folyamatban különösen fontos tényezőnek tekintjük, hogy a pedagógusok a lehetőségekhez mérten igazodjanak a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakban nyújtott teljesítményeikhez.

E cél eléréséhez az alábbi tanítási módszereket és szervezeti formákat alkalmazzuk:

- az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulóknak felzárkóztató foglalkozást szervezünk
- a felső tagozatban a lemaradók segítésére évfolyamonként felzárkóztató foglalkozást biztosítunk
- pedagógusaink az egyes tanítási órákon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál, az ismétlésnél a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A 8. évfolyamon az eredményes felvételi és a továbbtanulás segítésére felkészítő, előkészítő foglalkozásokat szervezünk.

Fontos feladat hárul iskolánkra a szociális hátrányok, a beilleszkedési, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében. Napjainkban egyre több család kerül nehéz helyzetbe. A megélhetési nehézségek, a család hétköznapi gondjai miatt egyre több gyerek válik hátrányos helyzetűvé. Iskolánk eddig is sokat tett a hátrányok kompenzálása érdekében.

A hátrányok típusai

Az iskolai hátrányok megjelenési formái

A tanulók iskolai előrehaladását különböző, egymással összefüggő körülmények nehezíthetik. Ezek különösen:

Családi és szociális hátrányok: a család élethelyzetéből, a nevelési környezetből vagy a gyermek aktuális szociális körülményeiből fakadó nehézségek.

Anyagi hátrányok: az iskolai eszközökhöz, programokhoz, szolgáltatásokhoz vagy egyéb lehetőségekhez való hozzáférést nehezítő körülmények.

Tanulási hátrányok: az előzetes tudás hiányából, a tanulási nehézségekből, az eltérő fejlődési ütemből, a motiváció vagy a tanulási stratégiák hiányából fakadó nehézségek.

Társadalmi, kulturális és nyelvi különbségekből adódó hátrányok: az eltérő kulturális, nyelvi és szociális tapasztalatokból eredő, az iskolai alkalmazkodást vagy a tanulási folyamatot nehezítő körülmények.

Az egyes hátrányok egymást erősíthetik, ezért a pedagógiai segítségnyújtás során a tanuló teljes helyzetét és egyéni szükségleteit vesszük figyelembe.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK

A szociális okokra visszavezethető esélyegyenlőtlenséget az iskola az alábbi tevékenységek segítségével tudja csökkenteni:

- integrált és képesség-kibontakoztató oktatás megszervezése
- Útravaló ösztöndíjprogramban való részvétel
- diákétkeztetés biztosítása
- a nevelők és tanulók, szülők közötti mélyebb személyes kapcsolat
- családlátogatások, környezettanulmányok (a szülők nevelési gondjainak segítse)
- szükség esetén együttműködés a gyermekvédelmi, szociális, egészségügyi és pedagógiai szakszolgálati szakemberekkel;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képességekibontakoztató fejlesztésének pedagógiai rendszere és iskolai programja

Egy integrációs oktatási program során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt fejlesztjük, annak érdekében, hogy a társadalmi párbeszéd, valamint a társadalmi mobilitás valóságos keretet kapjon az oktatás-nevelés rendszerén belül.

Az integrációs (együttnevelő) minőségi oktatást biztosító program jellemzői

Egyrészt olyan oktatásszervezési keret,

- amely lehetőséget biztosít minden gyermek számára képességei kibontakozásához,
- amelyben minden gyerek előzetes, otthonról hozott tudását és kultúráját értékként képviselheti, kamatoztathatja,
- amelyben a gyerekek egymást segítő közösségei születnek (tudatosan fejlesztik a családot, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben a szülőket, a családot, mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba, döntésekbe (tudatosan fejlesztik a családot, az iskola és a gyerek közötti kommunikációt),
- amelyben tudatosan építik ki az előítéletek csökkentésére, megszüntetésére alkalmas együttműködő, elfogadó környezetet,
- amelyben tudatosan teremtenek lehetőséget az oktatás ügyében érintett intézmények együttműködésére (óvoda, általános iskola, középiskola,

családsegítő szervezetek, kisebbségi és helyi önkormányzatok, kulturális és civil szervezetek),

- amelyben a tanuló követés az iskolai hatékonyság visszajelzésének kiemelt eszköze

Másrészt olyan kompetenciák jellemzik a pedagógusokat, mint pl.:

- széleskörű módszertani repertoár,
- egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott pedagógiai eszközök és oktatási mérőrendszerek ismerete
- az együttműködés órai és intézményi kereteken túlmutató jellegéből fakadó tanári szerepbővülés elfogadása
- az iskolában megjelenő különböző kultúrák ismerete, egyenértékűként való elfogadása, kezelése

Az integrációs (együttnevelő) program fenti jellemzőinek az intézmény pedagógiai rendszerének egészét át kell hatnia.

Elvárható eredmények

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, melyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik

- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási – nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak,
- az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésre, multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe, az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel, az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó HHH tanulók száma
- csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma
- csökken az iskolai hiányzások óraszáma
- csökken a HHH tanulók körében az egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók száma
- nő az érettségire felkészítő intézményekben továbbtanuló HHH tanulók száma
- az adott intézményben az országos kompetencia mérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Intézményi önértékelés: tanév végén.

Sajátos nevelési igényű tanulók fogvatékosságának típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelése-oktatása

Ebbe a kategóriába tartoznak

- a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető.

Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. beszéd fogyatékossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;

- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A pozitív énkép és önértékelés kialakítása érdekében a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek és már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek! Ehhez az elváráshoz kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek a várt és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Az iskola feladata:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
 - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
 - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érés, fejlődés változatos megnyilvánulásának (neurodiverzitás) tekintve;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarcűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A pedagógusoknak olyan tanulási tapasztalatokra, tanítási módszerekre és támogató stratégiákra szükséges támaszkodniuk, amelyek figyelembe veszik

- a tanulók azonosított tanulási szükségleteit,
- érdeklődését,

- tehetségét,
- célkitűzéseit,
- kulturális háttérét.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása.

Olvasási zavar

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;
- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépirással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- b) verbális emlékezet, munkamémoire fejlesztése,
- c) modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépirás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességeihez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;

- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
- h) a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására.

Helyesírás zavara

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készségszintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia redukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Számolási zavar

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelemi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi szintereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- i) feladatkiegészítés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelemi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;

- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzelemfelismerés és érzelm kifejezés fejlesztése,
- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

A NAT alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A NAT kiemelt célkitűzése:

- az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált céljelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

Kulcskompetenciák fejlesztése az irányelv alapján

Alapkompetenciák

- *A tanulás kompetenciái*
- *A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)*
- *A digitális kompetenciák*
- *A matematikai, gondolkodási kompetenciák*
- *A személyes és társas kapcsolati kompetenciák*
- *A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái*
- *Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák*

Az iskolai fejlesztés szakaszai (alapozó [első félév, óvoda–iskola átmenet], alsó tagozat, felső tagozat, középiskola)

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompentenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésben való elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Ez az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába eső tanulóknak kedvező, a NAT-ban javasoltak alkalmazása megfelelő.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet esetükben az 1. évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

Értékelés (tanulási célok, tanulási eredmény)

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. Ehhez kell igazodniuk azoknak az alkalmazott mérési és felmérési stratégiáknak, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei. Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, a fenntartó által felkínált és/vagy az iskola pedagógiai programjában rögzített, diagnosztikus céllal történő értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal lehetővé teszi, hogy az értékelés a tanuló számára örömteli, élvezetes eseménnyé váljon, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése az integrációval kapcsolatban

Együttműködés a szülőkkel, a családokkal

Az integrációs felkészítésben résztvevő tanulók szüleit háromhavonta tájékoztatjuk a gyermekük fejlődéséről.

A szülői értekezletek időpontját a munkaterv tartalmazza.

Család- és gyermekjóléti szolgálattal

Az intézmény nevelőtestülete a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősön keresztül a család- és gyermekjóléti szolgálattal szoros kapcsolatot tart fenn.

Az osztályfőnökök probléma esetén a gyermekvédelmi felelősön keresztül esetjelző lapokon tájékoztatják a gyermekjóléti szolgálat munkatársát a gyermekekkel kapcsolatban felmerült problémákról.

Közös egyeztetés után döntenek a családlátogatás időpontjáról, szükség esetén az esetmegbeszélés időpontjáról és a problémás eseteknél a védelembe vételről.

Pedagógiai Szakszolgálat

Az iskola pedagógusainak véleménye alapján a beilleszkedési, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő gyermekeket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Vásárosnaményi Tagintézményének munkatársai megvizsgálják.

A problémás eseteket Szakértői Bizottság elé utalja. A szakértői vélemény alapján az iskola megfelelő ellátásban részesíti a gyermekeket.

A sajátos nevelési igényű tanulókat habilitációs órákon fejlesztjük.

Középiskolákkal

Tanulóink részt vesznek a középiskolák által meghirdetett nyílt napokon, illetve továbbtanulással kapcsolatos tájékoztatókon, szülői értekezleteken.

A mindenkor 8. osztály osztályfőnöke a jelentkezési lapokkal együtt levélben kéri a tanulók leendő iskoláját, hogy volt diákjaink elért tanulmányi eredményéről hivatalosan és írásban tájékoztassák iskolánkat. Az összesített eredményekről a volt osztályfőnök a félévi nevelőtestületi értekezleten számol be.

Egyházakkal

Az egyházakkal jó kapcsolatot ápolunk, közösen egyeztetjük a hittanórák időpontját, melyek beépülnek a tanulók órarendjébe.

Civil szervezettel

A Mazsola-Plusz Alapítvány az SZJA 1 %-ának begyűjtésével és különböző pályázatok megvalósításával támogatja iskolánk tanulóit.

A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEKET

A TANULÓK JUTALMAZÁS ELVEI ÉS FORMÁI

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ért el, vagy
- az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken vesz részt, vagy
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

Tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
 - osztályfőnöki dicséret
 - igazgatói dicséret
 - nevelőtestületi dicséret
-
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén dicséretben részesíthetők. A dicséretet a bizonyítványba be kell vezetni.
 - Az egyes tanévek végén, valamint a 8 éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.

- Az iskola szintű versenyek első három helyezettjei oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolán kívüli versenyeken, bemutatókon, előadásokon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

AZ ISKOLAI FEGYELMI BÜNTETÉSEK FORMÁI

Fegyelmező intézkedések

A fegyelmező intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál, mint nevelési eszköz.

- szaktanári figyelmeztetés
- szaktanári intés
- szaktanári megrovás
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás
- nevelőtestületi figyelmeztetés,
- nevelőtestületi intés

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető:

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

Tanköteles tanulóval szemben az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától” és a „kizárás az „iskolából” csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Ha a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem sikerül új iskolát keresni, a Kormányhivatal hét napon belül másik iskolát jelöl ki a tanuló számára.

Az „áthelyezés másik iskolába” fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a másik iskola igazgatójával megállapodik a tanuló átvételéről.

A „meghatározott kedvezmények juttatások csökkentése „megvonása” fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozik.

Fegyelmi eljárás szabályai:

- a kötelezettségszegéstől számított három hónapon belül indítható (kivétel, ha büntető – vagy szabálysértési eljárás indult és az nem végződött felmentéssel),
- fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát és értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni.
- a fegyelmi határozatot a nevelőtestület hozza,
- be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat véleményét,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, ha kiskorú, szülőjét is értesíteni kell, be kell vonni,
- ha a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása miatt indokolt, fegyelmi tárgyalást kell tartani.

Fegyelmi tárgyalás:

- A fegyelmi tárgyalás lefolytatására legalább háromtagú fegyelmi bizottságot kell létrehozni a nevelőtestület tagjaiból.

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására a 20/2012. EMMI rendelet 53-62.§ rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézményben tiltott és a használatában korlátozott tárgyak.

A használatában korlátozott tárgyak tanórai és egyéb foglalkozásokon való használatának szabályai.

A tanítási nap folyamán **a tanórák, foglalkozások ideje alatt a mobiltelefon és egyéb kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszköz vagy és az internet elérésre alkalmas okos eszközök használatában korlátozott eszköznek számítanak.** Csak a szülő kérelmére, igazgatói engedéllyel vihetők be az intézménybe. Ebben az esetben a tanuló azt a tanítási nap kezdetén, a tanítási órák megkezdése előtt leadja azt a tanítási nap időtartamára, amit majd a nap folyamán visszkap a lentebbi szabályozás szerint.

A leadás és a visszaadás szabályai

Az iskolába érkezéskor, de legkésőbb 7:45-ig a tanuló köteles a pedagógiai asszisztensnek, amennyiben nem elérhető, az osztályfőnöknek leadni a telekommunikációs eszközöket- különösen a mobiltelefonok-, a kép- vagy hangrögzítésre alkalmas eszközöket és az internetelérésére alkalmas okoseszközöket kikapcsolt állapotban.

A tanuló átadás-átvételi elismervényt ír alá a leadáskor és az átvételkor. A mobiltelefonok a sérülések elkerülése érdekében egy gumis mappába kerülnek egyesével a tanári szobába egy kulccsal zárható tárolóba.

Az arra kijelölt személy az átvett telefont a tanulóval együtt átnézi, az esetleges sérüléseket feljegyzi, és úgy rakja be a mappába. Távozáskor szintén együtt megnézik a telefon állapotát. További sérülésekért az iskola kártérítési felelősséget nem vállal.

A bármely okból később érkező tanuló az aktuálisan órát tartó pedagógusnak köteles leadni a fent említett eszközöket.

A tanuló a leadott eszközt az iskolából való távozás előtt a pedagógiai asszisztentstől, osztályfőnöktől veheti át.

Amennyiben a tanuló elmulasztja leadni az említett tárgyat/tárgyakat, illetve az iskolába érkezéskor az első óra előtt az épületen belül használja, elvehető tőle. Első alkalommal osztályfőnöki figyelmeztetést kap és csak a tanítási nap végén a szülőnek adható vissza. Második alkalommal igazgatói figyelmeztetést kap és csak a tanév végén adható vissza a szülőnek, további esetben fegyelmi eljárást indítunk a tanuló ellen.

A gyerekeknek az első tanítási napon az osztályfőnökök ismertetik a Házirendet. A tanulók aláírásukkal nyilatkoznak arról, hogy megismerték és tudomásul veszik a Házirendben foglaltakat.

Nem szükséges leadni a mobiltelefont abban az esetben, ha:

- a szülő azt írásban kéri, mert gyermekének az egészségi állapota indokoltá teszi.
- ha a tanórát tartó pedagógus a mobiltelefon használatát pedagógiai célból engedélyezi a tanulóknak a tanítási órán és minimum egy nappal hamarabb írásban jelezte azt a tanulmányi rendszeren keresztül a szülőknak, valamint erre az iskola igazgatójától egy nappal hamarabb írásos engedélyt kért és kapott a pedagógus által meghatározott ideig.

A tanulói jogviszonyból származó kötelezettségek teljesítéséhez, jogok gyakorlásához nem szükséges dolgok bevitelének megtiltása, korlátozása, feltételei

A nevelési-oktatási intézménybe nem vihető be

- dobócsillag, rugóskés, ólmosbot, gumibot, boxer, elektromos sokkoló, 20 gramm töltőanyag tömeget meghaladó gázspray íj, számszeríj, szigonypuska, elektromos sokkoló, az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgy, kilövő készülék (különösen: felajzott íj, számszeríj, francia kés, szigonypuska, paritty, csúzli);
- a jellegzetesen ütés céljára használható és az ütés erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer);
- a lánccal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek;
- az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray);

- az olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat);
- az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló);
- az olyan eszköz, amely a zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgál (különösen: álkulcsok, mechanikus vagy elektromos elven működő zárnyitó szerkezetek).
- pirotechnikai eszközök, robbanóanyag, lőfegyver, tűzfegyver, kézilőfegyverhez, vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez, a légfegyver, a gáz- és riasztófegyver, a muzeális fegyver, a festéklövő fegyver, a hatástalanított lőfegyver, a flóberttöltény, a gáztöltény, a riasztótöltény
- kábítószer birtoklása, kábítószer készítésének elősegítése, kábítószer előállításához szükséges anyag, új pszichoaktív anyag, teljesítménycsökkentő szer, mérgező, ártalmas közfogyasztási cikk,
- orvosi rendelvény nélküli gyógyszer, alkoholtartalmú ital
- szexuális terméket
- dohányterméket, vízpipa
- olyan játékszoftver, amely alkalmas a tizenharmadik életévüket be nem töltött személyek fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására.

I. Amennyiben arra utaló információ merül fel, hogy a tanuló a birtokában tart pirotechnikai eszközt, robbanóanyagot, valamilyen lőfegyvert vagy légfegyvert, a gáz- és riasztófegyvert, a muzeális fegyvert, a festéklövő fegyvert, a hatástalanított lőfegyvert, a flóberttöltényt, gáztöltényt, riasztótöltényt, kábítószer, kábítószer előállításához szükséges anyagot, új pszichoaktív anyagot, teljesítménycsökkentő szert, mérgező, ártalmas közfogyasztási cikket, mint tiltott tárgyat, akkor a szabály betartását **az a pedagógus aki az értesítést kapta jogosult ellenőrizni** :

1. felszólítja a tanulót annak igazolására, hogy a tiltott tárgy nincs a birtokában, és ezzel egyidejűleg értesíti, ha van a nevelési-oktatási intézmény rendjének fenntartásában közreműködő személy, akkor őt, ha az nincs, akkor az általános rendőri szervet valamint a tanuló szülőjét. Amennyiben a tiltott tárgy birtoklását jogszabály nem zárja ki akkor a tiltott tárgyat, ha a tanuló a 18. életévét betöltötte a tanulónak vagy 18 év alatti tanuló esetében a szülőnek kell átadni. Ha kétséget kizáróan megállapítható, hogy a tiltott tárgy tulajdonosa harmadik személy, a harmadik személynek kell visszaadni.

II. Amennyiben arra utaló információ merül fel, hogy a tanuló birtokában dobócsillag, rugóskés, ólmosbot, gumibot, boxer, elektromos sokkoló, 20 gramm töltőanyag tömeget meghaladó gázspray íj, számszerű, szigonypuska, elektromos sokkoló, az olyan szűrő- vagy vágóeszköz, amelynek szűrőhosszúsága vagy vágóéle a 8 cm-t meghaladja, továbbá a szűrőhosszúság vagy a vágóél méretétől függetlenül a dobócsillag, a rugóskés és a szűrő-, vágóeszközt vagy testi sérülés okozására alkalmas egyéb tárgy, kilövő készülék (különösen: felajzott íj, számszerű, francia kés, szigonypuska, paritty, csúzli);a jellegzetesen ütő céljára használható és az ütő

erejét, hatását növelő eszköz (különösen: ólmosbot, boxer); a láncsal vagy egyéb hajlékony anyaggal összekapcsolt botok, nehezekek; az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray); olyan eszköz, amely az utánzás jellege és méretarányos kivitelezése miatt megtévesztésre alkalmas módon hasonlít a lőfegyverre (lőfegyverutánzat); az olyan eszköz, amely elektromos feszültség útján védekezésre képtelen állapot előidézésére alkalmas (elektromos sokkoló); az olyan eszköz, amely a zárszerkezetek illegális kinyitására vagy feltörésére szolgál (különösen: álkulcsok, mechanikus vagy elektromos elven működő zárnyitó szerkezetek, orvosi rendelvény nélküli gyógyszer, alkoholtartalmú italt, szexuális terméket, dohányterméket, vízpipa, olyan játékszoftver amely alkalmas a tizenharmadik életévüket be nem töltött személyek fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, akkor **a szabályok betartását az a pedagógus jogosult ellenőrizni akihez a jelzés érkezett**, azzal, hogy elsősorban felszólítja a tanulót a tárgy átadására. Amennyiben a tanuló a felszólítás ellenére a tárgyat nem adja át a pedagógus felszólítja a tanulót annak igazolására, hogy a tiltott vagy használatában korlátozott tárgy nincs a birtokában. Ha a tanuló tiltott tárgyat, vagy használatában korlátozott tárgyat engedély nélkül birtokában tartja a tanítás időtartama alatt azt a tanulótól a pedagógus átveszi. Az érintett pedagógus a tárgyat az igazgatói irodában helyezi el. A pedagógus által elvett tárgyat csak a tanuló törvényes képviselője veheti át.

Amennyiben a tanuló az I-II-es pontban meghatározott tiltott tárgyat hoz az iskolába, első alkalommal igazgatói-, második alkalommal nevelőtestületi figyelmeztetésben részesül, további esetben fegyelmi eljárást indítunk ellene.

Mindkét esetben értesítjük a szülőt/gondviselőt és jelentjük az esetet a családsegítő munkatársnak.

Az RRF-1.2.1 pályázat keretén belül kiosztott notebook taneszközként való használatának szabályai

A notebookot az iskolában tanári felügyelettel használhatja tanulási céllal a tanuló. Anyagi felelősséget nem vállal az intézmény az eszközökért. A diákok a magyar tanteremben lévő zárható, csukható szekrényben tárolják. A notebook saját táskájában, névvel ellátva osztályfőnök és szaktanárok közreműködésével zárható el és használható. A notebookot utolsó foglalkozáson a foglalkozást tartó pedagógustól veheti át a tanuló.

A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

A gyermek, a tanuló mulasztásával kapcsolatos szabályok

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házirendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

A beteg tanuló az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.

Ha a pedagógus megítélése szerint a tanuló beteg, gondoskodik a többi tanulótól való elkülönítéséről, és iskola a lehető legrövidebb időn belül értesíti a tanuló szüleit.

Orvosnak kell igazolnia azt, hogy a tanuló ismét egészséges és látogathatja a nevelési-oktatási intézményt, részt vehet a foglalkozásokon. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Ha a tanuló a tanítási óráról távol marad, mulasztását igazolnia kell.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a tanuló beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a tanuló hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

Ha a tanuló távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

Az iskola köteles a szülőt értesíteni:

- a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, valamint akkor is,
- ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri.

Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.

Ha az iskola értesítése ellenére a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a **család- és gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe** véve megkeresi a tanuló szülőjét.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az iskola igazgatója – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az iskola bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a **harminc órát**, az iskola a mulasztásról tájékoztatja az **általános szabálysértési hatóságot**, és ismételten tájékoztatja a **gyermekjóléti szolgálatot**, amely közreműködik a tanuló szülőjének az értesítésében.

Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri az **ötven órát**, az iskola igazgatója haladéktalanul értesíti a **kormányhivatalt és a Család és Gyermekjóléti Központot**.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke *tanköteles tanuló esetén harminc óra*.

Közlekedési nevelés

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a tanulók közlekedésbiztonságra nevelésére, a biztonságos és felelős közlekedési magatartás kialakítására.

A közlekedési nevelés célja, hogy a tanulók életkoruknak megfelelően ismerjék meg és alkalmazzák a gyalogos, kerékpáros és egyéb közlekedési helyzetek legfontosabb szabályait, valamint felismerjék a közlekedési veszélyhelyzeteket.

A közlekedési nevelés megvalósul:

- a tanórai nevelés-oktatás keretében,
- osztályfőnöki és közösségi foglalkozásokon,
- projektek, témanapok és egyéb iskolai programok során,
- kirándulások, iskolán kívüli programok alkalmával, a biztonságos közlekedési szabályok gyakorlati alkalmazásával.

Kiemelt feladat a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítása, a szabályok tudatos betartása, a felelősségteljes közlekedési magatartás és a veszélyhelyzetek felismerésének fejlesztése.

Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

Intézményünk fontos feladata, hogy a tanulókat életkoruknak megfelelően felkészítse a veszélyes helyzetek felismerésére, a kockázatok elkerülésére és a segítségkérés megfelelő formáira.

A nevelés során törekszünk a felelősségteljes, szabálykövető magatartás, az egymás iránti tisztelet és az önmaguk, illetve társaik védelméért vállalt felelősség kialakítására.

Kiemelt területek:

- a veszélyhelyzetek és kockázatos helyzetek felismerése,
- az áldozattá válás megelőzése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás megfelelő módjainak megismerése,
- az online térben jelentkező veszélyek és a biztonságos internethasználat tudatosítása,
- az alapvető szabályok és közösségi normák betartásának erősítése.

A témák feldolgozása a tanórákon, osztályfőnöki és közösségi foglalkozásokon, valamint az iskolai élethez kapcsolódó aktuális helyzetekben történhet.

Erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

Intézményünk kiemelt feladata a tanulók konfliktuskezelési és együttműködési képességének fejlesztése. Célunk, hogy a tanulók a vitás és konfliktusos helyzeteket életkoruknak megfelelően, egymás tiszteletben tartásával, erőszakmentes módon legyenek képesek kezelni.

A konfliktuskezelés során fejlesztjük a kulturált kommunikációt, az aktív figyelmet, az együttműködést, az empátiát, az önszabályozást és a problémamegoldó képességet.

A konfliktuskezelési technikák gyakorlása a tanórákon, kooperatív és páros munkában, közösségi és osztályfőnöki foglalkozásokon, szituációs helyzetekben, valamint az iskolai élet során felmerülő konkrét konfliktusok pedagógiai feldolgozásában valósul meg.

Törekszünk arra, hogy a konfliktusok rendezése során a tanulók érdekeinek és méltóságának tiszteletben tartása mellett a helyzet megértésére, a felelősségvállalásra és a közös megoldás kialakítására kerüljön a hangsúly.

KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

Iskolánk megvalósította a TÁMOP 3.1.4. Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés-innovatív intézményekben elnevezésű pályázatot.

Célja:

- Kompetencia alapú oktatás bevezetése.
- Oktatási programok, új tanulás-és oktatásszervezési eljárások bevezetése.
- Digitális írásbeliség elterjesztése, digitális készségek fejlesztése.
- Esélyegyenlőség javítás.

A pályázat megvalósulásának keretén belül iskolánk vállalta,

- „Szövegértés-szövegalkotás” kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetését, alkalmazását 1. évfolyamon,
- „Matematika” kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetését, alkalmazását 5. évfolyamon,
- „Szociális- és életvitel és környezeti nevelés ”kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása 7-8. évfolyamon.

A tanulószervezési eljárások bevezetésének keretében megvalósuló projektek

Projektek:

- Házi atlétikai bajnokság
- Mézes-hetek

Témahét:

- Egészség7

Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanulók tanulmányi munkájának folyamatos nyomon követése érdekében a tanulói értékelése során követett alapvető eljárások:

- Félévente legalább 3 jegy legyen tantárgyanként, ebből 1 vagy 2 szóbeli,- a tantárgy heti óraszámától függően – az elméleti tárgyakból.
- A témakörök végén témazáró dolgozatot íratunk és ötfokozatú osztályozással értékeljük. Ez lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap.
- A szóbeli felelet értékelésében részt vehetnek a tanulók.
- A félévi és év végi érdemjegyet, osztályzatot és a szöveges értékelést a személyiség fejlődése és az évközi jegyek alapján kapják a tanulók.
- Az egyes tanulók félévi és év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Mentesítés az értékelés alól

A sajátos nevelési igényű tanuló értékelése és minősítése során a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell eljárni.

Amennyiben azt a tanuló egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató a tanulót:

- az érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelés és minősítés alól mentesítheti, és szöveges értékelést alkalmazhat;
- egyes tantárgyakból vagy tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól mentesítheti.

A szakértői véleményben foglalt értékelési és minősítési kedvezményeket, valamint az egyéb meghatározott alkalmazkodási formákat az intézmény biztosítja.

Az írásbeli beszámoltatások formái, korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

Az iskolai írásbeli beszámoltatás formái különösen: témazáró dolgozat, feladatlap, teszt, írásbeli felelet, dolgozat és egyéb, a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek mérésére szolgáló írásbeli feladat.

Az írásbeli beszámoltatás célja a tanulói teljesítmény, a tananyag elsajátításának és az egyes készségek fejlődésének nyomon követése. Az írásbeli számonkérés formáját és tartalmát a pedagógus a tantárgy sajátosságaihoz, a tanulási célokhoz, valamint a tanulók életkori és egyéni sajátosságaihoz igazítja.

A témakörök lezárásakor témazáró vagy más összegző írásbeli mérés alkalmazható. A témazáró dolgozatok eredménye a félévi és év végi értékelés során az intézményben kialakított értékelési rend szerint kerül figyelembevételre.

A tanulók terhelésének kiegyensúlyozása érdekében egy tanítási napon **legfeljebb két** írásbeli dolgozat vagy témazáró íratható.

A témazáró dolgozat időpontját a pedagógus a tanulók számára **legalább egy héttel korábban** ismerteti. Az írásbeli munkák kijavítására és a tanulók számára történő megtekintés lehetőségének biztosítására az intézmény az értékelés rendjében meghatározott határidőt alkalmazza.

Az írásbeli beszámoltatás eredménye az évközi és év végi értékelés egyik alapját képezi. Az értékelés során a pedagógus figyelembe veszi a tanuló folyamatos teljesítményét, fejlődését és az adott tanulási folyamatban nyújtott munkáját.

Az otthoni és a délutáni tanulmányi foglalkozásokon történő felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátai

A házi feladat a tanulási folyamat része, amely a tanórán elsajátított ismeretek rögzítését, gyakorlását és elmélyítését szolgálja.

A házi feladat mennyiségét és nehézségi fokát a pedagógus a tanulók életkori sajátosságainak, egyéni képességeinek, valamint a helyi tanterv követelményeinek figyelembevételével határozza meg.

A feladatok kijelölése során törekedni kell arra, hogy azok teljesíthetők, a tanulók terheléséhez igazodók és a tanórai tanulási folyamathoz kapcsolódók legyenek.

A házi feladatokat a pedagógus ellenőrzi, és szükség szerint visszajelzést ad a tanulók munkájáról.

Tanítási hétvégére és tanítási szünetre külön kötelező házi feladatot nem adunk; erre az időszakra szorgalmi feladat adható, amely a korábbi ismeretek gyakorlását, elmélyítését vagy a hiányok pótlását szolgálhatja.

A hétvége vagy a tanítási szünet előtti utolsó tanítási napon feladott, a következő tanítási órára esedékes szokásos feladat nem minősül külön hétvégi vagy szüneti házi feladatnak.

TELEPÜLÉSI-ISKOLAI KÖNYVTÁR

Intézményünkben települési könyvtár működik, amely az iskolai nevelés-oktatás feladatait is támogatja.

A könyvtár feladata a könyvtári szolgáltatások biztosítása.

A könyvtár lehetőséget biztosít a könyvek helyben történő használatára és kölcsönzésére, továbbá tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, egyéni és csoportos tanulási tevékenységek támogatására.

A könyvtár együttműködik az iskola pedagógusaival a tanulók olvasási kultúrájának, önálló ismeretszerzésének, információkeresési és tanulási képességeinek fejlesztésében.

A tartós tankönyvek nyilvántartása és kezelése a települési könyvtártól elkülönítetten történik. A tartós tankönyveket az erre a célra kialakított helyen tároljuk, és külön nyilvántartásban vezetjük.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

A Pusztadobosi Általános Iskola Pedagógiai Programja a nevelőtestület által történő elfogadását és az előírt jóváhagyást követően, a meghatározott időponttól alkalmazandó.

A Pedagógiai Program érvényessége a következő módosításig, illetve új Pedagógiai Program elfogadásáig tart.

A Pedagógiai Program rendelkezéseit a hatályos jogszabályokkal összhangban kell alkalmazni.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban meghatározott célok és feladatok megvalósulását az intézmény a pedagógiai munka értékelése során folyamatosan figyelemmel kíséri.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára szükség szerint, különösen jogszabályváltozás, az intézmény működését vagy pedagógiai tevékenységét érintő változás, illetve az intézményi tapasztalatok alapján kerül sor.

A felülvizsgálat során figyelembe kell venni a tanulói teljesítményeket, a pedagógiai munka tapasztalatait, az intézményi értékelések eredményeit, valamint az intézmény működésében bekövetkezett változásokat.

A pedagógiai program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására az intézmény vezetése, a nevelőtestület, a szakmai munkaközösségek, valamint a fenntartó az erre vonatkozó szabályok szerint tehet javaslatot.

A Pedagógiai Program módosítását a hatályos jogszabályokban meghatározott eljárási rend szerint kell elkészíteni, véleményezni, elfogadni és jóváhagyni.

A módosítás során biztosítani kell az érintett szervezetek és közösségek jogszabály szerinti véleményezési és egyéb részvételi jogainak gyakorlását.

A fenntartó egyetértését, illetve jóváhagyását azokra az esetekre és tartalmakra vonatkozóan kell beszerezni, amelyeknél ezt a hatályos jogszabályok előírják.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A pedagógiai program egy példánya az iskola könyvtárában van elhelyezve, ahol a szülők azt szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai program az iskola honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:

- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az iskola igazgatóhelyettesénél

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

a Pedagógiai Program véleményezéséhez, elfogadásához és jóváhagyásához

Az intézményi tanács véleménye

A **Pusztadobosi Általános Iskola** intézményi tanácsa a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 121. § (7) bekezdésében biztosított véleményezési jogkörében eljárva** az intézmény Pedagógiai Programját megismerte, megtárgyalta és azzal kapcsolatban véleményét kialakította.

Kelt: Pusztadobos....., 2026. szepember hó 21... nap

Jenő Székely
.....
az intézményi tanács képviselője

A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A **Pusztadobosi Általános Iskola** nevelőtestülete a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdésében és a 70. § (2) a) pontjában biztosított jogkörében eljárva**, az arra jogosult szervezetek véleményének megismerését követően az intézmény Pedagógiai Programját megtárgyalta és **elfogadta**.

A Pedagógiai Program elfogadásáról a nevelőtestület a 2026. szepember.....
hó 23... napján megtartott nevelőtestületi értekezletén döntött.

Kelt: Pusztadobos....., 2026. 09.. hó 23... nap

Bereuh. Gabriella
.....
nevelőtestület képviselője

Pelto Andree
.....
igazgató



A Pedagógiai Program igazgatói jóváhagyása

A **Pusztadobosi Általános Iskola** nevelőtestülete által elfogadott, az arra jogosult szervezetek véleményének figyelembevételével kialakított, valamint a fenntartó egyetértésével rendelkező Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben jóváhagyom**.

Kelt: Pusztadobos....., 2026. 09.. hó 23... nap

Pelto Andree
.....
igazgató



Hatálybalépés és nyilvánosságra hozatal

Jelen Pedagógiai Program a benne meghatározott időpontban lép hatályba.

Az intézményi igazgató gondoskodik a Pedagógiai Program jogszabályban meghatározott módon történő nyilvánosságra hozataláról, az intézmény honlapján történő közzétételéről, valamint az érintettek számára történő hozzáférhetővé tételéről.

Jelen Pedagógiai Program hatálybalépésével az intézmény korábbi Pedagógiai Programja hatályát veszti.

Kelt: ...Pusztadobó....., 2026. 09.. hó 23.. nap

.....
Péter Andras
igazgató



MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Tanulmányok alatti vizsga szabályzata

Az iskolai tanulmányok alatti vizsgák rendje

Az iskola lehetőséget biztosít a tanulók számára – különbözeti, osztályozó- és javítóvizsga és pótló vizsga letételére.

A köznevelési törvény alapján a tanulót megilleti a vizsgához való joga.

- Osztályozó vizsga
- Javító vizsga
- Különbözeti vizsga
- Pótló vizsga

Osztályozó vizsga

Félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát kell tennie** ha,

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a jogszabályban meghatározott időkeretnél többet mulasztott, és a nevelő-testület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, [Nkt.51. § (7) bek.]
- ha a tanuló félévi, év végi osztályzatának megállapítását független vizsgabizottság előtt kéri.

A nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma eléri a húsz tanítási órát, és az iskola eleget tett a szülő felé az elkötelezettségének.

Az osztályozó vizsgák dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján történik; egyéni munkarend esetében törzslapban és a bizonyítványban (kivéve a félévit), hiányzás miatti esetben a törzslapon és a naplóban.

Záradékok:

21. *– egyéni munkarend esetén*
Osztályozó vizsgát tett. TI., B.

20. *– hiányzás miatti osztályozó vizsgázó esetén*
A(z) tantárgyból -án osztályozó vizsgát tett. N., TI.

- A dokumentálás a bizonyítványban: a záradék megegyezik a törzslapban szereplővel.
- A félévi osztályozó vizsgák dokumentálása a naplóban és az ellenőrzőben történik.
- Az osztályozó vizsga dokumentálását a jegyzőkönyv lezárását követő öt munkanapon belül el kell végeznie az osztályfőnöknek.

Javító vizsga

Javító vizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javító vizsgák dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján történik a törzslapban és a bizonyítványban.

A törzslapban a jegy dokumentálható a megfelelő táblázatban és a jegyzetben a következő záradékkal:

A javítóvizsgán tantárgyból osztályzatot kapott. A évfolyamba léphet. *vagy*

A javítóvizsgán tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Évfolyamot ismételni köteles. (ha tanköteles korú a tanuló)

vagy

Az évfolyamot megismételheti. (ha nem tanköteles korú a tanuló)

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Igazgatói döntés alapján különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak:

1. más iskolából történő átvétel esetén, ha az adott évfolyamra felvett tanuló az azt megelőző évfolyamok helyi tantervben szereplő tantárgyából vagy tantárgyaiból nem rendelkezik év végi osztállyal,
2. ha eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik, abban az esetben, ha az éves óraszám kevesebb volt, mint az intézményünk helyi tantervében rögzített éves óraszám és emiatt pótolnia kell a számára elmaradt tananyagrészeket.

A tantárgyi követelményeket az igazgató által megbízott munkaközösség vagy szaktanár jelöli ki.

A különbözeti vizsga dokumentálása

A különbözeti vizsgák dokumentálása jegyzőkönyvben történik. Ehhez a dokumentumhoz csatolni kell a vizsga írásbeli dolgozatát és a szóbeli felkészülési lapot, amennyiben ilyet a vizsgázó készít.

Az 1. pontban leírtak alapján tett különbözeti vizsga dokumentálása a jegyzőkönyvek alapján az osztályozó vizsga mintájára történik a törzslapban és a bizonyítványban.

A 2. pontban leírtak miatt tett különbözeti vizsga dokumentálása a naplóban történik. A tanuló félévi vagy év végi értékelésénél a különbözeti vizsga érdemjegye egy témazáró dolgozat érdemjegyével egyenértékű jegynek számít.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó,

- ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Amennyiben a tanuló az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról igazoltan távol marad, pótló vizsgát tehet. A pótló vizsgát lehetőleg ugyanabban a vizsgaidőszakban kell letenni.

Pótló vizsgát csak az elmaradt vizsgarészekből kell tenni.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a megyeszékhely szerinti járási hivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a járási hivatalnak.

A járási hivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Vizsgára való jelentkezés

A javítóvizsgára írásbeli jelentkezés nem szükséges.

Az osztályozó és különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvényben kérheti. A kérvény beadásának határideje: május 15. illetve december 15. Az igazgató az engedélyezés után továbbítja a kérvényt az igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

A vizsgák előkészítése

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó a jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő.

Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Vizsgaszabályzat

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig – alapfokú művészeti iskolában, művészeti szakköznevelő iskolában húsz óráig – tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételleket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.

A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában 45 perc, minimum 30 perc maximum 60 perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Szabálytalanság kivizsgálása

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását.

A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított tartalmú feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Ellenőrzés, javítás, értékelés

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

A szóbeli vizsga lebonyolítása

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.

Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

Ha a vizsgázónak a 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.

A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát.

A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Szabálytalanság kezelése

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Gyakorlati vizsga

A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg. A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

A vizsgatárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

A vizsgák értékelése

Az írásbeli vizsgák értékelése az alábbi egységes osztályozás szerint történik:

- **0 - 30 %** → **elégtelen**
- **31 - 50 %** → **elégséges**
- **51 - 70 %** → **közepes**
- **71 - 89 %** → **jó**
- **90 - 100 %** → **jeles**

A szóbeli és írásbeli vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredmény a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani úgy, hogy az írásbeli és a gyakorlati vizsgarész duplán számít.

Jogorvoslati lehetőség

Az intézményben lefolytatott vizsgákkal kapcsolatos jogorvoslati lehetőség a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben, valamint a nemzeti köznevelési törvény vizsgákra vonatkozó részeiben található.

A tanulmányok alatti vizsga szabályai:

- Tanulmányok alatti vizsgát, független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust van, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel:

- a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért,
- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére,
- teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

Az igazgató felel:

- a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Írásbeli vizsga

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola vezetője a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az igazgatója és a vizsgázó írja alá.

A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola vezetője az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Szóbeli vizsga

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.

A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti.

A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Sajátos nevelési igényű tanuló

- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
 - Ha a SNI vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.
 - A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.

- A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
 - Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.”

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.
- A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.
- A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

2. számú melléklet

HELYI TANTERV

Iskolánk helyi tanterve a csatolt CD-n található.

3. számú melléklet

Lázár Ervin Program megvalósítása

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a **Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.**

A kiíró Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (köszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

Alapszabályként minden 10 tanuló után 1 fő kísérőt lehet számítani.

Intézményünkben a programban való részvétel a Kisvárdai Tankerületi Központ szervezésében valósul meg.

Intézményi koordináló személy: igazgató.

Lázár Ervin Program a KRÉTA rendszerben

A Lázár Ervin Program (továbbiakban: LEP) keretében megvalósuló előadásokra a KRÉTA LEP almenüben érhető el.

A LEP modul szerepkörök, jogosultsági szintek:

1. Adminisztrátor jogú felhasználó
2. Lázár Ervin Program jogú felhasználó
 - Látja az intézményhez rendelt összes előadást
 - Bármely osztályt tudja jelentkeztetni az előadásokra
 - Lemondhat jelentkezést

LEP jogosultság beállítása, KRÉTA útvonal: „Nyilvántartás -> Alkalmazottak -> Alkalmazott módosítása -> Belépési Adatok”

3. Osztályfőnök, illetve osztályfőnök-helyettes

Az osztályfőnökök alapértelmezetten kezelhetik a Lázár Ervin Programot, kizárólag a saját osztályukra vonatkozóan, a funkció automatikusan bekapcsolásra kerül.

- Látja az osztályának évfolyamához rendelt előadásokat
- Jelentkeztetheti az osztályába járó diákokat az elérhető előadásokra
- Lemondhat jelentkezést, osztályon belül

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

Országossá válik a nemzeti emlékezetpedagógiai program, amelynek célja, hogy minden gyermek legalább egyszer jusson el iskolai szervezésben egy nemzeti vagy történelmi emlékhelyre.

A kezdeményezés a 7. évfolyamtól a 11. évfolyamig 78-80 ezer tanulót érint mintegy háromezer osztályban, és hatvan tankerületi központ és negyvenhét nemzeti emlékhely vesz részt benne. A kormány egymilliárd forintot biztosít erre a célra a mostani tanévben.

A programot azért indítják 7. osztálytól, mert ekkor már van olyan alaptudása a gyerekeknek, amelyre építkezni lehet.

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program a KRÉTA rendszerben

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program keretében megvalósuló előadásokra a KRÉTA Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program almenüben érhető el.

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program modul szerepkörök, jogosultsági szintek:

1. Adminisztrátor jogú felhasználó
2. Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program jogú felhasználó
 - Látja az intézményhez rendelt összes programot
 - Bármely osztályt tudja jelentkeztetni az programokra
 - Lemondhat jelentkezést

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program jogosultság beállítása, KRÉTA útvonal: „Nyilvántartás
-> Alkalmazottak -> Alkalmazott módosítása -> Belépési Adatok”

3. Osztályfőnök, illetve osztályfőnök-helyettes

Az osztályfőnökök alapértelmezetten kezelhetik a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programot, kizárólag a saját osztályukra vonatkozóan, a funkció automatikusan bekapcsolásra kerül.

- Látja az osztályának évfolyamához rendelt programokat
- Jelentkeztetheti az osztályába járó diákokat az elérhető programokra
- Lemondhat jelentkezést, osztályon belül

4. számú melléklet

Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram a 2020/2021-es tanévben 1–6. osztályban

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.



A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Feladatillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása

- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a komplex órák a kötelező tanítási órák 30%-ban szükséges alkalmazni.

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított DFHT-módszertant alkalmazó (**nem** tanórán kívüli) órák aránya az útmutató alapján:

éves óraszám	„Komplex –óra” (30%)		
	DFHT (45 perces)	KOMPLEX (egyéni munk, páros munka, project, kooperatív és kollaboratív technikák)	KAP-os (20 perces alprogrami megsegítés)
36	4	5	4
72	7	8	7
108	11	12	11
144	14	15	14
180	18	18	18

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az **alprogram célja**, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértel fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresztntantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakkjáték alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)



A Komplex órák felépítése

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

V. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETÉNEK

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.

- A tanítási órák **20%-ban** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.



A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a **délelőtti** és **délutáni** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben –

gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1–3. évfolyam (optimum)

óra	1.-3. évfolyam	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	8.00-8.45	RÁHANGOLÓDÁS	MAGYAR	MAGYAR	ÉNEK	MATEMATIKA
2.	8.55-9.40	MATEMATIKA	MAGYAR	MAGYAR	MAGYAR	KÖRNYEZET
3.	10.00-10.45	ÖNÁLLÓ	MATEMATIKA	MATEMATIKA	MAGYAR	ÖNÁLLÓ
4.	10.55-11.40	MAGYAR	ÖNÁLLÓ	TESTNEVELÉS	MATEMATIKA	MAGYAR
	ebéd szabadid ő					
5.	12.25-13.10	ETIKA/ Hit- és erkölcsstan	TE-ÓRÁD tehetsg/felz	ÖNÁLLÓ	TE-ÓRÁD tehetsg/felz	RAJZ
6.	13.20-14.05	TESTNEVELÉS	ÖNÁLLÓ	TECHNIKA	TESTNEVELÉS	RAJZ
7.	14.15-15.00	TA- /ÖNÁLLÓ	TESTNEVELÉS	DA	ÉA- körny képességfejl./ÖNÁLLÓ	LA – Matek önálló
8.	15.15-16.00	ÉNEK	MA/ÖNÁLLÓ	TE-órásd- angol	ÖNÁLLÓ	RÁHANGOLÓDÁS

A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. évfolyamon

óra	3-4. évfolyam	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	8.00-8.45	RÁHANGOLÓDÁS ÖNÁLLÓ	MAGYAR	MAGYAR	ÉNEK	MATEMATIKA
2.	8.55-9.40	MATEMATIKA	MAGYAR	MAGYAR	MAGYAR	KÖRNYEZET
3.	10.00-10.45	ANGOL	MATEMATIKA	MATEMATIKA	MAGYAR	ANGOL
4.	10.55-11.40	MAGYAR	ANGOL	TESTNEVELÉS	MATEMATIKA	MAGYAR
	ebéd szabadid ő					
5.	12.25-13.10	TESTNEVELÉS	TE-ÓRÁD tehetsg/felz	INFORMATIKA	TE-ÓRÁD tehetsg/felz	RAJZ
6.	13.20-14.05	ETIKA/ Hit- és erkölcsstan	ÖNÁLLÓ	TECHNIKA	TESTNEVELÉS	RAJZ
7.	14.15-15.00	TA- /ÖNÁLLÓ	TESTNEVELÉS	DA	ÉA- körny késztségfejl./ÖNÁLLÓ	LA – Matek önálló
8.	15.15-16.00	ÉNEK	MA/ÖNÁLLÓ	ÖNÁLLÓ	ÖNÁLLÓ	RÁHANGOLÓDÁS ÖNÁLLÓ

A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály

óra	5. évfolyam FELSŐ	hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek
1.	8.00-8.45	MAGYAR	MAGYAR	MAGYAR	OSZTÁLYFŐNÖKI	TESTNEVELÉS
2.	8.55-9.40	MATEMATIKA	TÖRTÉNELEM	TERMÉSZETISM	MAGYAR	TERMÉSZETISM
3.	10.00-10.45	ANGOL	MATEMATIKA	MATEMATIKA	TÖRTÉNELEM	ANGOL
4.	10.55-11.40	ETIKA /HIT -ÉS ERK.	ANGOL	TESTNEVELÉS	MATEMATIKA	MAGYAR
5.	11.50-12.35	HON-ÉS NÉP.	TESTNEVELÉS	ÉNEK	TESTNEVELÉS	VIZUÁLIS KULT
6.	12.45-13.30	TESTNEVELÉS	INFORMATIKA	TE-ÓRÁD	TE-ÓRÁD	TECHNIKA
	ebéd szabadidő 13.30-14.15					
7.	14.15-15.00	TA-	TANSZOBA	DA	ÉA	LA
8.	15.15-16.00	TANSZOBA	MA	TANSZOBA	TANSZOBA	TANSZOBA

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis/tanulószobai foglalkozás vagy “Te órád” biztosítható.

VII. JELÖLÉSEK AZ E-NAPLÓBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangolódás

5. számú melléklet

EFOP-3.2.13-17-2017-00002 „Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése”

A projekt keretében fejlesztett pályaorientációs mérő- és támogatóeszközt, a POM-ot az Oktatási Hivatal által intézményünk vezetője, pedagógusai és a diákönkormányzatot képviselők megismerték.

Az iskolák pályaorientációs tevékenységrendszerének, módszertanának támogatása és megerősítése, ezáltal a lemorzsolódás csökkentése kiemelt köznevelési feladat. A projektben zajló pályaorientációs fejlesztések, így a POM is az általános iskola 7-8. évfolyamos tanulói számára nyújt segítséget a pályaorientációs döntéseik meghozatalában.

A pályaorientációs mérő- és támogatóeszközt (POM) iskolánk pályaorientációs, pályaválasztást előkészítő pedagógiai tevékenységrendszerébe beépítjük, alkalmazzuk.

Az intézményben a POM 2021/2022. tanévtől kezdődő használatát – amellyel a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul – az intézmény pedagógiai programjában rögzítjük.